IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA
TAL-UNJONI EWROPEA

MT

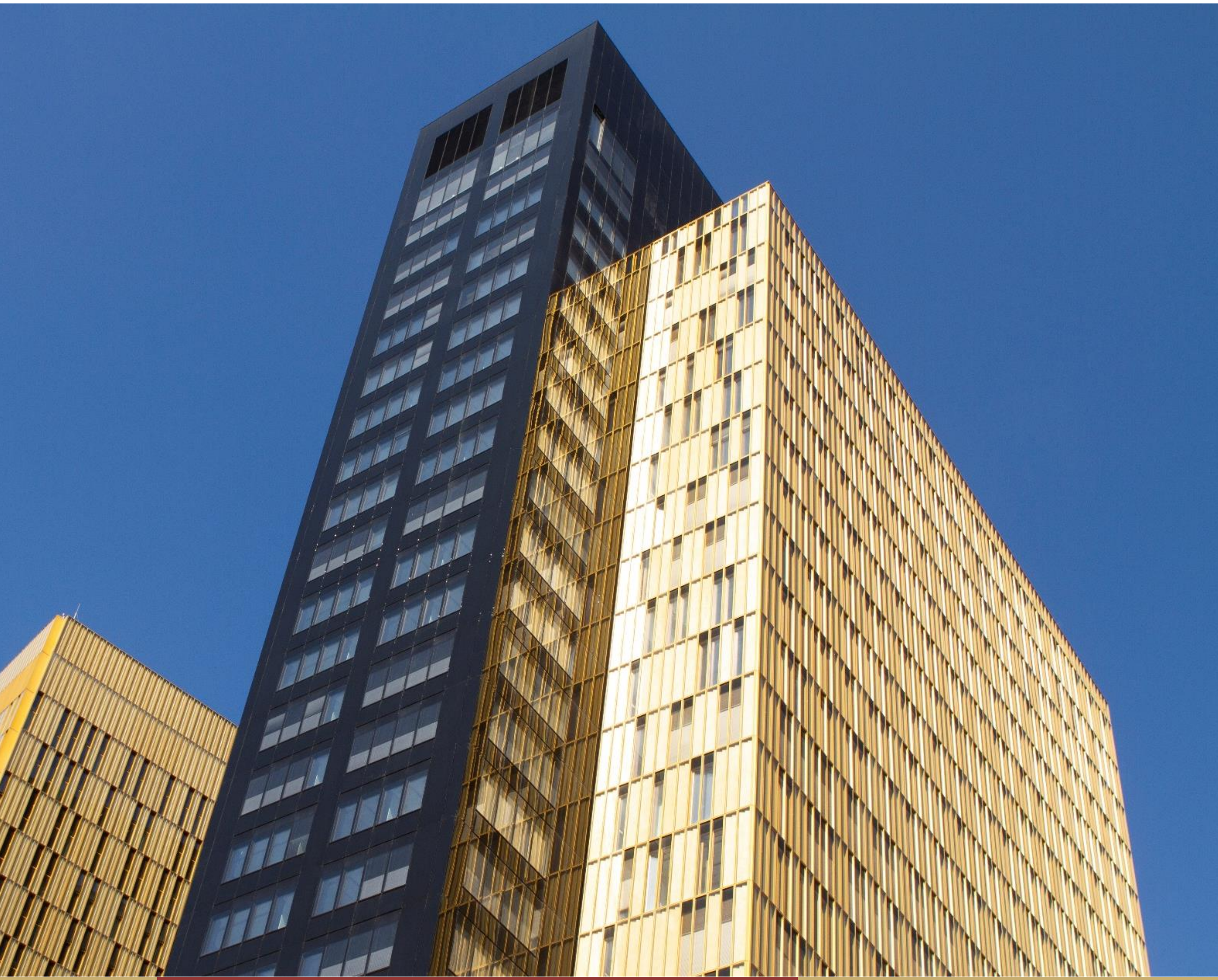

Dokument tematiku

Il-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari u l-proċedura mħaffa

Direttorat tar-Riċerka u d-Dokumentazzjoni

curia.europa.eu

Daħla

Sabiex jingħata trattament iktar mgħaġġel lill-kawżi li jeħtiġuh, l-Artikolu 23a tal-Istatut tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea [1] jipprovdi:

“Ir-Regoli tal-Proċedura jistgħu jipprovdu għal proċedura mħaffa u, fir-rigward ta’ rinviji preliminari li jirrigwardaw l-ispazju ta’ libertà, sigurtà u ġustizzja, għal proċedura b’urġenza.

Dawn il-proċeduri jistgħu jipprovdu, fir-rigward tal-preżentata ta’ noti jew ta’ osservazzjonijiet bil-miktub, għal terminu iqsar minn dak previst mill-Artikolu 23, u, b’deroga mir-raba’ subparagrafu tal-Artikolu 20, li ma jiġux ippreżentati konklużjonijiet mill-Avukat Ġenerali.

Il-proċedura b’urġenza tista’ wkoll tipprovdi għal-limitazzjoni tal-partijiet u ta’ dawk l-oħrajn interessati msemmija fl-Artikolu 23, awtorizzati li jippreżentaw noti jew osservazzjonijiet bil-miktub, u, f’każijiet ta’ urġenza estrema, għad-dispensa mill-fażi bil-miktub tal-proċedura.”

Fir-rigward tal-proċedura mħaffa, din ilha teżisti sa mill-2000 u llum il-ġurnata hija rregolata, minn naħa, mill-Artikoli 105 *et seq.* tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja [2], sa fejn huma kkonċernati r-rinviji għal deċiżjoni preliminari, u, min-naħa l-oħra, mill-Artikoli 133 *et seq.* tal-imsemmija Regoli, sa fejn huma kkonċernati r-rikorsi diretti [3]. Fil-fatt, il-proċedura mħaffa tista’ tiġi applikata irrispettivament mit-tip ta’ proċedura, kemm-il darba n-natura tal-kawża teżiġi li tiġi ttrattata fi żmien qasir [4].

It-talba sabiex kawża tiġi suġġetta għall-proċedura mħaffa għandha titressaq mill-qorti tar-rinviju, fil-każ ta’ rinviju għal deċiżjoni preliminari, u mir-rikorrent jew mill-konvenut, fil-każ ta’ rikors dirett. Id-deċiżjoni tittieħed mill-President tal-Qorti tal-Ġustizzja, wara li jinstemgħu l-Imħallef Relatur, l-Avukat Ġenerali u, jekk ikun il-każ, il-parti l-oħra fil-proċedura. F’każijiet eċċezzjonali, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja jista’ anki jiddeċiedi li japplika l-proċedura mħaffa *ex officio*. Id-deċiżjoni dwar jekk tintlaqax jew le t-talba għall-proċedura mħaffa tittieħed fil-forma ta’ digriet mill-President tal-Qorti tal-Ġustizzja. Madankollu, bejn Jannar 2019 u Ġunju 2023, fl-assenza ta’ deċiżjoni meħuda permezz ta’ digriet, ir-raġunijiet għad-deċiżjoni li tilqa’ jew li tiċħad din it-talba kienu jingħataw biss fid-deċiżjoni li tagħlaq l-istanza.

---

[1] Verżjoni kkonsolidata tal-Protokoll (Nru 3) dwar l-Istatut tal-Qorti tal-Ġustizzja tal-Unjoni Ewropea, anness mat-Trattati, kif emendat.

[2] Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, tal-25 ta’ Settembru 2012 (ĠU 2012, L 265, p. 1, rettifika fil-ĠU L 2024/90475, 5.8.2024), kif emendati fit-18 ta’ Ġunju 2013 (ĠU 2013, L 173, p. 65), fid-19 ta’ Lulju 2016 (ĠU 2016, L 217, p. 69), fid-9 ta’ April 2019 (ĠU 2019, L 111, p. 73, rettifika fil-ĠU L 2024/90476, 5.8.2024), fis-26 ta’ Novembru 2019 (ĠU 2019, L 316, p. 103, rettifika fil-ĠU L 2024/90477, 5.8.2024) u fit-2 ta’ Lulju 2024 (ĠU L 2024/2094, 12.8.2024).

[3] F’dan ir-rigward, għandu jiġi nnotat li l-Artikolu 151 tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti Ġenerali, tal-4 ta’ Marzu 2015 (ĠU 2015, L 105, p. 1) jipprevedi wkoll il-possibbiltà li kawża tinqata’ permezz ta’ proċedura mħaffa, “fid-dawl tal-urġenza partikolari u taċ-ċirkustanzi tal-kawża”.

[4] Fir-Regoli tal-Proċedura l-ġodda tal-Qorti tal-Ġustizzja, l-espressjoni “f’qasir żmien” ħadet post “urġenza straordinarja” użata fir-Regoli tal-Proċedura l-antiki.

Min-naħa tagħha, il-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari hija iktar reċenti għaliex ġiet introdotta fl-2008 bħala reazzjoni għall-estensjoni tal-kompetenzi tal-Unjoni u tal-Qorti tal-Ġustizzja fil-qasam tal-ispazju ta’ libertà, sigurtà u ġustizzja. Fil-fatt, fid-dawl tan-natura partikolarment sensittiva ta’ dan il-qasam, deher li kien meħtieġ li tiġi introdotta proċedura derogatorja speċifika li tippermetti, fil-każ ta’ bżonn, il-protezzjoni tal-interessi involuti. B’hekk, għall-kuntrarju tal-proċedura mħaffa, li tista’ tiġi implimentata fl-oqsma kollha tad-dritt tal-Unjoni u f’kull tip ta’ proċedura, il-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari, li hija rregolata mill-Artikoli 107 *et seq.* tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, hija rriżervata għar-rinviji għal deċiżjoni preliminari li jqajmu kwistjonijiet marbuta mal-oqsma li jaqgħu taħt it-Titolu V tat-Tielet Parti tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea (Trattat FUE), dwar l-ispazju ta’ libertà, sigurtà u ġustizzja.

Id-deċiżjoni dwar jekk tintlaqax jew le t-talba tal-qorti tar-rinviju sabiex il-kawża tiġi suġġetta għall-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari tittieħed minn awla nnominata għal dan il-għan mill-Qorti tal-Ġustizzja u ma tkunx motivata. Madankollu, fil-każ li t-talba għal proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari tintlaqa’, il-Qorti tal-Ġustizzja, fid-deċiżjoni tagħha dwar il-mertu, ħafna drabi tippreżenta fil-qosor l-argumenti tal-qorti tar-rinviju li jkunu ġġustifikaw l-applikazzjoni ta’ din il-proċedura. Barra minn hekk, meta l-qorti tar-rinviju ma tressaqx talba għall-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari, iżda din il-proċedura tkun tidher li hija *prima facie* meħtieġa, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja jista’ jressaq dan il-punt quddiem l-awla kompetenti sabiex teżamina jekk ikunx meħtieġ li l-kawża tiġi suġġetta għall-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari, li f’dan il-każ tkun tista’ tiġi applikata *ex officio*.

Għandu jingħad ukoll li t-testi li jirregolaw il-proċedura mħaffa u l-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari ma jispeċifikawx fid-dettall iċ-ċirkustanzi li fihom għandhom japplikaw dawn il-proċeduri. F’dan ir-rigward, huwa biss ir-raba’ paragrafu tal-Artikolu 267 TFUE li jsemmi espliċitament sitwazzjoni li teħtieġ li l-Qorti tal-Ġustizzja tiddeċiedi “mill-aktar fis possibbli”, jiġifieri meta titqajjem domanda preliminari f’kawża li tikkonċerna individwu miżmum taħt kustodja. Fl-assenza ta’ indikazzjonijiet supplimentari, dan il-fajl tematiku huwa intiż li jippreżenta kawżi rappreżentattivi tat-trattament proċedurali segwit mill-Qorti tal-Ġustizzja li jixħtu dawl fuq ir-raġunijiet li jistgħu jiġġustifikaw l-applikazzjoni tal-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari jew tal-proċedura mħaffa.

L-ewwel fajl tħejja fl-2019 u dan l-aġġornament huwa maħsub sabiex is-selezzjoni attwali ta’ deċiżjonijiet tiġi kkompletata bi 15-il deċiżjoni iktar reċenti, li 10 minnhom jikkonċernaw il-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari filwaqt li l-5 l-oħra jikkonċernaw il-proċedura mħaffa, li jipprovdu diversi preċiżazzjonijiet dwar l-applikazzjoni ta’ dawn iż-żewġ proċeduri.

Lista tal-atti msemmija

KONVENZJONI

Konvenzjoni li saret fuq il-bażi ta' l-Artikolu K.3 tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea, dwar il-protezzjoni ta' l-interessi finanzjarji tal-Komunitajiet Ewropej, iffirmata fi Brussell fis-26 ta' Lulju 1995 u annessa mal-Att tal-Kunsill tas-26 ta' Lulju 1995 (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 8, p. 57).

REGOLAMENTI

Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 2201/2003 tas-27 ta' Novembru 2003 dwar il-ġurisdizzjoni u r-rikonoxximent u l-infurzar ta' sentenzi fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbilità tal-ġenituri, u li jirrevoka r-Regolament (KE) Nru 1347/2000 (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 6, p. 243, rettifika fil-ĠU 2013, L 82, p. 63).

Regolament (KE) Nru 273/2004 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-11 ta' Frar 2004 dwar prekursuri tad-droga (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 15, Vol. 8, p. 46), kif emendat bir-Regolament (UE) Nru 1258/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-20 ta' Novembru 2013 (ĠU 2013, L 330, p. 21).

Regolament (KE) Nru 810/2009 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Lulju 2009 li jistabbilixxi Kodiċi Komunitarju dwar il-Viżi (Kodiċi dwar il-Viżi) (ĠU 2009, L 243, p. 1), kif emendat bir-Regolament (UE) Nru 610/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 (ĠU 2013, L 182, p. 1, rettifika fil-ĠU 2014, L 225, p. 91).

Regolament (UE) Nru 604/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas- 26 ta' Ġunju 2013 li jistabbilixxi l-kriterji u l-mekkaniżmi biex ikun iddeterminat liema hu l-Istat Membru responsabbli biex jeżamina applikazzjoni għall-protezzjoni internazzjonali iddepożitata għand wieħed mill-Istati Membri minn ċittadin ta' pajjiż terz jew persuna apolida (ĠU 2013, L 180, p. 31, rettifika fil-ĠU 2017, L 49, p. 50).

DIRETTIVI

Direttiva tal-Kunsill 92/43/KEE tal-21 ta' Mejju 1992 dwar il-konservazzjoni ta' l-habitat naturali u tal-fawna u l-flora selvaġġa (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 15, Vol. 2, p. 10).

Direttiva tal-Kunsill 93/13/KEE tal-5 ta' April 1993 dwar klawżoli inġusti f'kuntratti mal-konsumatur (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 15, Vol. 2, p. 288, rettifika fil-ĠU 2023, L 17, p. 100).

Direttiva 2001/83/KEE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-6 ta' Novembru 2001 dwar il-kodiċi tal-Komunità li għandu x'jaqsam ma' prodotti mediċinali għall-użu mill-bniedem (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 13, Vol. 27, p. 69), kif emendata bid-Direttiva 2004/27/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-31 ta' Marzu 2004 (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 13, Vol. 34, p. 262).

Direttiva tal-Kunsill 2003/86/KE tat-22 ta' Settembru 2003 dwar id-dritt għal riunifikazzjoni tal-familja (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 6, p. 224).

Direttiva tal-Kunsill 2003/109/KE tal-25 ta' Novembru 2003 dwar l-istatus ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi li jkunu residenti għat-tul (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 6, p. 272).

Direttiva 2008/115/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Diċembru 2008 dwar standards u proċeduri komuni fl-Istati Membri għar-ritorn ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi li jkunu qegħdin fil-pajjiż illegalment (ĠU 2008, L 348, p. 98).

Direttiva 2009/147/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-30 ta' Novembru 2009 dwar il-konservazzjoni tal-għasafar selvaġġi (ĠU 2010, L 20, p. 7).

Direttiva 2011/95/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Diċembru 2011 dwar standards għall-kwalifika ta' ċittadini nazzjonali ta' pajjiżi terzi jew persuni mingħajr stat bħala benefiċjarji ta' protezzjoni internazzjonali, għal stat uniformi għar-refuġjati jew għal persuni eliġibbli għal protezzjoni sussidjarja, u għall-kontenut tal-protezzjoni mogħtija (ĠU 2011, L 337, p. 9).

Direttiva 2013/32/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 dwar proċeduri komuni għall-għoti u l-irtirar tal-protezzjoni internazzjonali (ĠU 2013, L 180, p. 60).

Direttiva 2013/33/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-26 ta' Ġunju 2013 li tistabbilixxi l-istandards dwar l-akkoljenza ta' applikanti għall-protezzjoni internazzjonali (ĠU 2013, L 180, p. 96).

DEĊIŻJONIJIET

Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2002/584/ĠAI tat-13 ta' Ġunju 2002 dwar il-mandat ta' arrest Ewropew u l-proċeduri ta' konsenja bejn l-Istati Membri (ĠU Edizzjoni Speċjali bil-Malti, Kapitolu 19, Vol. 6, p. 34, rettifika fil-ĠU 2009, L 17, p. 45).

Deċiżjoni tal-Kummissjoni 2006/928/KE tat-13 ta' Diċembru 2006 dwar it-twaqqif ta' mekkaniżmu għall-kooperazzjoni u l-verfika tal-progress fir-Rumanija sabiex jiġu indirizzati punti ta' riferiment speċifiċi fl-oqsma tar-riforma ġudizzjarja u tal-ġlieda kontra l-korruzzjoni (ĠU 2006, L 354, p. 56).

Deċiżjoni tal-Kunsill Ewropew 2011/199/UE tal-25 ta' Marzu 2011 li temenda l-Artikolu 136 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea fir-rigward ta'

mekkaniżmu ta' stabbiltà għall-Istati Membri li l-munita tagħhom hija l-euro (ĠU 2011, L 91, p. 1).

Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2015/789 tat-18 ta' Mejju 2015 fir-rigward ta' miżuri li jipprevjenu l-introduzzjoni u t-tixrid fl-Unjoni tal-*Xylella fastidiosa* (Wells *et al*) (ĠU 2015, L 125, p. 36).

Werrej

DAĦLA 3

LISTA TAL-ATTI MSEMMIJA 5

I. IL-PROĊEDURA B'URĠENZA GĦAL DEĊIŻJONI PRELIMINARI 9

1. Il-kamp ta' applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari 9

2. Raġunijiet li jiġġustifikaw l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari 11

2.1. Riskju ta' deterjorament fir-relazzjoni bejn ġenitur u wild 11

2.2. Ċaħda tal-libertà 17

2.3. Riskju ta' ksur tad-drittijiet fundamentali 28

II. IL-PROĊEDURA MĦAFFA 36

1. Ir-raġunijiet li jiġġustifikaw l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa 36

1.1. Natura u sensittività tal-qasam ta' interpretazzjoni li jkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari 36

1.2. Gravità partikolari tal-inċertezza legali li tkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari 37

1.3. Ċaħda tal-libertà tar-rikorrent 45

1.4. Impatt fuq il-familja 46

1.5. Riskju ta' ksur tad-drittijiet fundamentali 48

1.6. Stat ta' bżonn materjali 53

1.7. Riskju ta' ħsara ambjentali gravi 54

1.8. Riskju ta' impunità f'numru kbir ta' kawżi 56

2. Ir-relazzjoni bejn il-proċedura mħaffa fil-kuntest ta' rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu u l-miżuri provviżorji adottati fi proċeduri għal miżuri provviżorji 58

I. Il-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari

1. Il-kamp ta' applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari

Digriet tat-22 ta' Frar 2008, Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:116) [5]

"Proċedura mħaffa"

F'din il-kawża, imressqa fi Frar 2008, l-Oberlandesgericht Stuttgart (il-Qorti Reġjonali Superjuri ta' Stuttgart, il-Ġermanja) talbet lill-Qorti tal-Ġustizzja tissuġġetta r-rinviju għal deċiżjoni preliminari għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari minħabba li d-detenzjoni tar-rikorrent fil-kawża prinċipali fit-territorju Ġermaniż kienet waslet biex tiskadi u minħabba li, barra minn hekk, dan seta' jikseb il-ħelsien antiċipat tiegħu.

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja osserva li l-artikoli tar-Regoli tal-Proċedura li jipprevedu l-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, li l-qorti tar-rinviju talbet l-applikazzjoni antiċipata tagħhom, ma kellhomx jidħlu fis-seħħ qabel l-1 ta' Marzu 2008. B'hekk, sa fejn kienet tressqet qabel din id-data, din il-kawża ma setgħetx tkun is-suġġett ta' proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. Madankollu, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li, fid-dawl tal-ispirtu ta' kooperazzjoni bejn il-qrati nazzjonali u l-Qorti tal-Ġustizzja, it-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari kellha tiġi interpretata bħala talba intiża li jitnaqqas sostanzjalment it-tul tat-trattament ta' din il-kawża u kellha titqies bħala talba għal proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari [6].

Digriet tas-6 ta' Mejju 2014, G. (C-181/14, EU:C:2014:740)

"Proċedura mħaffa"

Din il-kawża kienet tikkonċerna proċedura kriminali miftuħa fil-Ġermanja kontra individwu li kien biegħ taħlita ta' ħxejjex li kienet tinkludi kannabinojdi sintetiċi. Fid-data tal-fatti (bejn l-2010 u l-2011), dawn is-sustanzi ma kinux jaqgħu taħt il-Liġi Ġermaniża dwar is-Sustanzi Stupefaċenti [7], b'tali mod li l-Landgericht Itzehoe (il-Qorti Reġjonali ta' Itzehoe, il-Ġermanja) kienet applikat il-Liġi dwar il-Kummerċ ta' Prodotti Mediċinali [8], li tittrasponi d-Direttiva 2001/83 [9]. B'hekk, il-qorti tar-rinviju qieset li l-bejgħ ta' dawn il-prodotti kien jikkostitwixxi r-reat ta' tqegħid fis-suq ta' prodotti mediċinali dubjużi u, għaldaqstant, kienet ikkundannat lill-individwu kkonċernat għal piena ta' priġunerija.

---

[5] Ara wkoll is-sentenza tas-17 ta' Lulju 2008 (Awla Manja), Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:437).

[6] Ara, iktar 'il quddiem, fil-Parti II ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura mħaffa", il-punt "1.1. In-natura u s-sensittività tal-qasam ta' interpretazzjoni li jkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari".

[7] Betäubungsmittelgesetz (il-Liġi dwar is-Sustanzi Stupefaċenti).

[8] Gesetz zur Änderung arzneimittelrechtlicher und anderer Vorschriften (il-Liġi dwar il-Kummerċ tal-Prodotti Mediċinali), tas-17 ta' Lulju 2009 (BGBl. 2009 I, p. 1990).

[9] Direttiva 2001/83/KE.

Adita b'appell għal reviżjoni, il-Bundesgerichtshof (il-Qorti Federali tal-Ġustizzja, il-Ġermanja) qieset li s-soluzzjoni tat-tilwima fil-kawża prinċipali kienet tiddependi mill-kwistjoni ta' jekk il-prodotti kontenzjużi setgħux effettivament jiġu kklassifikati bħala "prodotti mediċinali", fis-sens tad-Direttiva 2001/83. Hija għalhekk għamlet domanda f'dan is-sens lill-Qorti tal-Ġustizzja. Barra minn hekk, hija talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li indikat li, jekk il-Qorti tal-Ġustizzja tiddeċiedi li dawn il-prodotti ma kinux prodotti mediċinali, ma jkunx jista' jingħad li l-individwu kkonċernat kien responsabbli kriminalment u għalhekk kien ikun qiegħed jinżamm taħt arrest indebitament.

Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li ma kienx hemm lok li tiġi applikata l-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari għar-raġuni li d-Direttiva 2001/83 kienet ġiet adottata fuq il-bażi tal-Artikolu 95 KE, li sar l-Artikolu 114 TFUE, li jaqa' taħt it-Titolu VII tat-Tielet Parti tat-Trattat FUE. Issa, il-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari hija rriżervata biss għar-rinviji għal deċiżjoni preliminari li jqajmu kwistjoni waħda jew iktar li jikkonċernaw l-oqsma li jaqgħu taħt it-Titolu V tat-Tielet Parti tat-Trattat FUE. Madankollu, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li jissuġġetta *ex officio* din il-kawża għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari [10].

Digriet tal-1 ta' Diċembru 2023, EV (Prekursuri tad-droga) (C-174/22, EU:C:2023:947)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Artikolu 99 tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja – Prekursuri tad-droga – Deċiżjoni Qafas 2004/757/ĠAI – Artikolu 2(1)(d) – Persuna involuta fit-trasport u fid-distribuzzjoni ta' prekursuri użati għall-produzzjoni jew għall-manifattura illegali ta' droga – Regolament (KE) Nru 273/2004 – Sustanzi skedati – Artikolu 2 – Kunċett ta' 'operatur' – Artikolu 8(1) – Elementi li jissuġġerixxu li sustanzi skedati setgħu inbidlitilhom ir-rotta għall-manifattura illegali ta' narkotiċi jew sustanzi psikotropiċi – Obbligu ta' notifika ta' dawn l-elementi – Kunċett ta' 'element' – Portata"

Fl-2018, waqt kontroll mill-pulizija ta' Varna (il-Bulgarija), EV instab li kellu fil-pussess tiegħu, fost affarijiet oħra, kwantità ta' toluwen, sustanza li tintuża għall-manifattura tal-metamfetamina. Sussegwentement, l-Okrazhen sad-Varna (il-Qorti Reġjonali ta' Varna, il-Bulgarija) iddikjarat lil EV ħati tar-reat ta' żamma mingħajr awtorizzazzjoni adegwata, bil-għan tad-distribuzzjoni tagħhom, ta' prekursuri tad-droga, u kkundannatu għal sentejn priġunerija kif ukoll għal multa ta' BGN 20 000 (madwar EUR 10 200). EV appella fil-kassazzjoni quddiem il-Varhoven kasatsionen sad (il-Qorti Suprema tal-Kassazzjoni, il-Bulgarija), filwaqt li sostna b'mod partikolari li l-att li bih kien akkużat ma setax jikkostitwixxi dan ir-reat. B'mod partikolari, huwa sostna li t-toluwen kien sustanza li kienet taqa' taħt il-kategorija 3 tal-Anness I tar-Regolament Nru 273/2004 u li ż-żamma tat-toluwen la kienet suġġetta għall-kisba ta' awtorizzazzjoni u lanqas għar-reġistrazzjoni.

[10] Ara, iktar 'il quddiem, fil-Parti II ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura mħaffa", il-punt "1.2. Il-gravità partikolari tal-inċertezza legali li tkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari".

F'dan il-kuntest, peress li kellha dubji dwar l-interpretazzjoni tar-Regolament Nru 273/2004, il-Varhoven kasatsionen sad (il-Qorti Suprema tal-kassazzjoni) iddeċidiet li tagħmel rinviju għal deċiżjoni preliminari lill-Qorti tal-Ġustizzja. Barra minn hekk, hija talbet l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

Bħalma għamlet fil-kawża G. (C-181/14, EU:C:2014:740), imsemmija iktar 'il fuq, il-Qorti tal-Ġustizzja ċaħdet din it-talba għar-raġuni li r-Regolament Nru 273/2004, li l-interpetazzjoni tiegħu kienet intalbet f'din il-kawża, jaqa' taħt it-Titolu VII tat-Tielet Parti tat-Trattat FUE filwaqt li l-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari hija rriżervata biss għar-rinviji għal deċiżjoni preliminari li jqajmu kwistjoni waħda jew iktar li jikkonċernaw l-oqsma koperti mit-Titolu V ta' din it-Tielet Parti, dwar l-ispazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja.

2. Raġunijiet li jiġġustifikaw l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari

2.1. Riskju ta' deterjorament fir-relazzjoni bejn ġenitur u wild

Sentenza tat-22 ta' Diċembru 2010, Aguirre Zarraga (C-491/10 PPU, EU:C:2010:828)

"Kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili – Regolament (KE) Nru 2201/2003 – Ġurisdizzjoni, rikonoxximent u eżekuzzjoni ta' sentenzi fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri – Responsabbiltà tal-ġenituri – Dritt ta' kustodja – Ħtif ta' minuri – Artikolu 42 – Eżekuzzjoni ta' sentenza ċċertifikata li tordna r-ritorn ta' minuri mogħtija minn qorti li għandha ġurisdizzjoni (Spanjola) – Ġurisdizzjoni tal-qorti rikjesta (Ġermaniża) biex tirrifjuta l-eżekuzzjoni tal-imsemmija sentenza f'każ ta' ksur gravi tad-drittijiet tal-minuri"

F'din il-kawża, ċittadin Spanjol u ċittadina Ġermaniża, ġenituri ta' tifla ta' età żgħira, kienu bdew proċedura ta' divorzju fi Spanja, fejn il-familja kellha r-residenza abitwali tagħha. F'dan il-kuntest, id-dritt ta' kustodja esklużiva tat-tifla tagħhom ingħata provviżorjament lill-missier, li kien jidher li kien fl-aħjar pożizzjoni sabiex jiżgura ż-żamma tal-ambjent familjari tal-minuri, filwaqt li l-omm kienet esprimiet ir-rieda tagħha li tmur toqgħod il-Ġermanja flimkien mas-sieħeb il-ġdid tagħha. Madankollu, wara li għaddiet is-sajf fir-residenza l-ġdida ta' ommha, fil-Ġermanja, it-tifla ma reġgħetx marret lura Spanja. Għaldaqstant, infetħu diversi proċeduri mill-ġenituri, kemm fi Spanja u kemm fil-Ġermanja, dwar, rispettivament, ir-ritorn tal-minuri lejn Spanja, ir-rikonoxximent u l-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet Spanjoli fil-Ġermanja u l-għoti definittiv tad-dritt ta' kustodja.

F'dan il-kuntest, l-Oberlandesgericht Celle (il-Qorti Reġjonali Superjuri ta' Celle, il-Ġermanja) għamlet lill-Qorti tal-Ġustizzja diversi domandi dwar l-interpretazzjoni tal-Artikolu 42, intitolat "Ir-ritorn ta' l-minuri", tar-Regolament Nru 2201/2003 [11].

Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li tissuġġetta *ex officio* dan ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. F'dan ir-rigward, hija fakkret li hija tirrikonoxxi l-urġenza li biha għandha tingħata deċiżjoni fis-sitwazzjonijiet fejn ikun involut iċ-ċaqliq ta' minuri, b'mod partikolari meta jkun hemm ir-riskju li s-separazzjoni ta' minuri mill-ġenitur li lilu jkun diġà ngħata d-dritt ta' kustodja, anki jekk provviżorjament, twassal għal deterjorament jew ħsara fir-relazzjonijiet bejniethom u għal dannu psikoloġiku. Filwaqt li applikat din il-ġurisprudenza għall-każ ineżami, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li l-minuri kkonċernata kienet ilha sseparata minn ma' missierha għal iktar minn sentejn u li, minħabba d-distanza u r-relazzjonijiet diffiċli bejn il-ġenituri, kien hemm riskju serju u konkret ta' assenza totali ta' kuntatt mal-missier matul it-tul tal-proċedura quddiem il-qorti tar-rinviju. Skont il-Qorti tal-Ġustizzja, f'dawn iċ-ċirkustanzi, l-użu tal-proċedura ordinarja seta' jikkawża ħsara serja, jekk mhux ukoll irreparabbli, għar-relazzjonijiet bejn il-missier u bintu, u seta' jkompli jikkomprometti wkoll l-integrazzjoni tagħha fl-ambjent familjari u soċjali tagħha fil-każ ta' ritorn eventwali fi Spanja.

Sentenza tat-22 ta' Diċembru 2010, Mercredi (C-497/10 PPU, EU:C:2010:829)

"Kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili – Regolament (KE) Nru 2201/2003 – Kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri – Wild ta' ġenituri mhux miżżewġin – Kunċett ta' 'residenza abitwali' ta' tarbija – Kunċett ta' 'dritt ta' kustodja'"

It-tilwima fil-kawża prinċipali, bejn ċittadin Brittaniku u ċittadina Franċiża, kienet tikkonċerna l-kustodja tat-tifla tagħhom. F'dan il-każ, meta t-tifla kellha inqas minn xahrejn, l-omm u t-tifla kienu telqu mir-Renju Unit, fejn kellha r-residenza abitwali tagħha t-tifla, u marru fil-gżira ta' Réunion (Franza), mingħajr ma informaw bil-quddiem lill-missier. Dan iċ-ċaqliq, madankollu, kien legali, sa fejn dak iż-żmien l-omm kellha kustodja esklużiva. Sussegwentement, infetħu proċeduri mill-ġenituri, fir-Renju Unit u fi Franza, sabiex, b'mod partikolari, tiġi attribwita r-responsabbiltà tal-ġenituri u sabiex tiġi ffissata r-residenza abitwali tal-minuri. F'dan ir-rigward, filwaqt li qorti Franċiża kienet iddeċidiet dawn il-punti favur l-omm, il-Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (il-Qorti tal-Appell (Ingilterra u Wales) (Sezzjoni Ċivili), ir-Renju Unit) qieset, min-naħa tagħha, li kien meħtieġ li tiġi identifikata l-qorti li għandha ġurisdizzjoni skont id-dritt tal-Unjoni. Dan kien jeħtieġ kjarifika, mill-Qorti tal-Ġustizzja, tal-kriterji previsti fl-Artikoli 8 u 10 tar-Regolament Nru 2201/2003, li jippermettu li tiġi ddeterminata r-residenza abitwali tal-minuri.

[11] Regolament (KE) Nru 2201/2003.

Għaldaqstant, dik il-qorti għamlet talba għal deċiżjoni preliminari lill-Qorti tal-Ġustizzja u talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. Insostenn ta' din it-talba, hija indikat li, sakemm ma tiġix identifikata l-qorti li għandha ġurisdizzjoni, it-talbiet imressqa mill-missier sabiex jikseb deċiżjoni li tippermettilu jrawwem relazzjonijiet mat-tifla tiegħu ma setgħux jiġu ttrattati. Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li tapplika l-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari filwaqt li enfasizzat li din il-kawża kienet tikkonċerna minuri ta' inqas minn sena u erba' xhur li kienet ilha sseparata minn ma' missierha għal iktar minn sena. Skont il-Qorti tal-Ġustizzja, peress li l-minuri kienet tinsab f'età delikata għall-iżvilupp tagħha, l-estensjoni ta' din is-sitwazzjoni, ikkaratterizzata barra minn hekk mid-distanza kbira bejn ir-residenza tal-missier u dik tal-minuri, setgħet tkun ta' ħsara kbira għar-relazzjoni futura tagħhom.

Sentenza tas-26 ta' April 2012, Health Service Executive (C-92/12 PPU, EU:C:2012:255)

"Ġurisdizzjoni, rikonoxximent u eżekuzzjoni tas-sentenzi fi kwistjonijiet matrimonjali u kwistjonijiet ta' responsabbiltà tal-ġenituri – Regolament (KE) Nru 2201/2003 – Minuri abitwalment residenti fl-Irlanda fejn kien repetutament is-suġġett ta' tqegħid – Aġir aggressiv u perikoluż għall-minuri stess – Deċiżjoni li l-minuri jitqiegħed f'istituzzjoni taħt sigurtà fl-Ingilterra – Kamp ta' applikazzjoni ratione materiae tar-Regolament – Artikolu 56 – Regoli ddettaljati dwar il-konsultazzjoni u l-kunsens – Obbligu li tiġi rrikonoxxuta jew iddikjarata eżegwibbli d-deċiżjoni li l-minuri jitqiegħed f'istituzzjoni taħt sigurtà – Miżuri provviżorji – Proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari"

F'din il-kawża, l-Ard-Chúirt (il-Qorti Għolja, l-Irlanda), adita mill-awtorità responsabbli għall-minuri li jkunu taħt il-kustodja tal-Istat fl-Irlanda, kienet ordnat it-tqegħid ta' minuri, ta' nazzjonalità Irlandiża, f'istituzzjoni taħt sigurtà fir-Renju Unit, il-pajjiż fejn kienet tirrisjedi omm il-minuri. Fil-fatt, il-professjonisti fil-qasam tas-saħħa kienu qiesu li fl-Irlanda ma kien hemm ebda istituzzjoni li setgħet tindirizza l-ħtiġijiet partikolari ta' dan il-minuri f'termini ta' protezzjoni.

L-Ard-Chúirt (il-Qorti Għolja), li kellha tagħti deċiżjoni dwar iż-żamma tat-tqegħid tal-minuri fl-istituzzjoni kkonċernata, staqsiet lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar jekk id-deċiżjoni adottata minnha kinitx taqa' fil-kamp ta' applikazzjoni tar-Regolament Nru 2201/2003 u jekk din id-deċiżjoni kellhiex, qabel tiġi eżegwita fl-Istat Membru rikjest, tiġi rrikonoxxuta u ddikjarata eżegwibbli f'dan l-Istat Membru.

Dik il-qorti talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, talba li ntlaqgħet mill-Qorti tal-Ġustizzja. F'dan ir-rigward, il-qorti tar-rinviju osservat, minn naħa, li l-minuri kien miżmum, kontra r-rieda tiegħu u għal finijiet ta' protezzjoni, f'istituzzjoni taħt sigurtà. Min-naħa l-oħra, hija enfasizzat li l-ġurisdizzjoni tagħha kienet tiddependi mill-applikabbiltà tar-Regolament Nru 2201/2003 għall-proċedura fil-kawża prinċipali u, għaldaqstant, mir-risposta għad-domandi preliminari magħmula. Barra

minn hekk, wara talba għal kjarifiki magħmula mill-Qorti tal-Ġustizzja [12], il-qorti tar-rinviju indikat li s-sitwazzjoni tal-minuri kienet teħtieġ ukoll miżuri urġenti. Fil-fatt, il-minuri kien wasal sabiex isir maġġorenni u, f'dik id-data, ma kienx ser jibqa' jaqa' taħt il-kompetenza tal-qorti tar-rinviju. Barra minn hekk, l-istat tiegħu kien jeħtieġ li jitqiegħed f'istituzzjoni taħt sigurtà, għal perijodu qasir, u li jiġi implimentat programm ta' libertà limitata u gradwali sabiex jitqiegħed mal-familja tiegħu fl-Ingilterra.

Digriet tal-10 ta' April 2018, CV (C-85/18 PPU, EU:C:2018:220)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari – Artikolu 99 tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja – Kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili – Ġurisdizzjoni fil-qasam tar-responsabbiltà tal-ġenituri – Kustodja tal-wild – Regolament (KE) Nru 2201/2003 – Artikoli 8, 10 u 13 – Kunċett ta' 'residenza abitwali' tal-wild – Deċiżjoni mogħtija mill-qorti ta' Stat Membru ieħor dwar il-post ta' residenza tal-wild – Tneħħija jew żamma illegali – Ġurisdizzjoni fil-każ ta' ħtif tal-wild"

It-tilwima fil-kawża prinċipali, bejn żewġ ċittadini Rumeni stabbiliti fil-Portugall, kienet tikkonċerna l-iffissar tal-post ta' residenza tal-wild tagħhom u ta' ħlas ta' manteniment. Wara s-separazzjoni tal-koppja u t-tluq tal-omm mir-residenza komuni, il-minuri baqa' jgħix mal-missier. Madankollu, wara li l-omm ressqet talba sabiex tikseb il-kustodja tal-minuri, il-missier telaq lejn ir-Rumanija flimkien mal-minuri. Il-qrati Rumeni, aditi mill-omm li, fil-frattemp, kienet ingħatat il-kustodja provviżorja, għalhekk ordnaw ir-ritorn tal-minuri fil-Portugall, minħabba n-natura illegali taċ-ċaqliq tiegħu. Minkejja dan, il-missier kien ippreżenta wkoll, quddiem il-Judecătoria Oradea (il-Qorti tal-Ewwel Istanza ta' Oradea, ir-Rumanija), rikors sabiex ir-residenza tal-minuri tiġi stabbilita fir-residenza tiegħu, fir-Rumanija, u sabiex l-omm tiġi kkundannata tħallas manteniment.

Din il-qorti tal-aħħar osservat li hija kellha, qabel kollox, tagħti deċiżjoni dwar l-eċċezzjoni ta' nuqqas ta' ġurisdizzjoni mqajma mill-omm f'din il-proċedura u li, f'dan il-kuntest, kien meħtieġ li l-Qorti tal-Ġustizzja tispeċifika l-kunċett ta' "residenza abitwali", li jinsab fl-Artikolu 8(1) tar-Regolament Nru 2201/2003.

Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li tissuġġetta *ex officio* dan ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. F'dan ir-rigward, hija fakkret li hija tirrikonoxxi l-urġenza li biha għandha tingħata deċiżjoni fis-sitwazzjonijiet ta' ċaqliq ta' minuri, b'mod partikolari meta jkun hemm ir-riskju li s-separazzjoni ta' minuri u ta' ġenitur twassal għal deterjorament fir-relazzjonijiet preżenti jew futuri tagħhom u tikkawża dannu irreparabbli. Filwaqt li applikat din il-ġurisprudenza għall-każ ineżami, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li l-minuri, ta' seba' snin, kien ilu kważi sentejn jgħix ma' missieru fir-Rumanija u kien jinsab isseparat minn ma' ommu li kienet tgħix fil-Portugall, li magħha kellu biss kuntatt bit-telefon darba fix-xahar. Skont il-Qorti tal-

[12] Talba bbażata fuq l-Artikolu 104(5) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja (li, wara l-25 ta' Settembru 2012, sar l-Artikolu 101(1) ta' dawn ir-Regoli).

Ġustizzja, f'dawn iċ-ċirkustanzi u fid-dawl tal-fatt li l-minuri kien jinsab f'età delikata għall-iżvilupp tiegħu, l-estensjoni tas-sitwazzjoni setgħet tikkawża ħsara gravi, jekk mhux ukoll irreparabbli, għar-relazzjoni tiegħu ma' ommu. Barra minn hekk, peress li l-integrazzjoni soċjali u familjari tiegħu kienet diġà fi stadju pjuttost avvanzat fl-Istat Membru tar-residenza attwali tiegħu, l-estensjoni ta' din is-sitwazzjoni setgħet tkompli tikkomprometti l-integrazzjoni tiegħu fil-każ ta' ritorn eventwali fil-Portugall.

Sentenza tal-24 ta' Marzu 2021, MCP (C-603/20 PPU, [EU:C:2021:231](EU:C:2021:231))

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari – Spazju ta' libertà, sigurtà u ġustizzja – Kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili – Regolament (KE) Nru 2201/2003 – Artikolu 10 – Ġurisdizzjoni fil-qasam ta' responsabbiltà tal-ġenituri – Ħtif ta' wild – Ġurisdizzjoni tal-qrati ta' Stat Membru – Portata territorjali – Tneħħija ta' wild fi Stat terz – Residenza abitwali miksuba f'dan l-Istat terz"

It-tilwima fil-kawża prinċipali fir-Renju Unit, bejn il-missier ta' minuri u omm din il-minuri li kienet ħaditha l-Indja fejn il-minuri kienet tgħix man-nanna materna tagħha, kienet tikkonċerna r-ritorn tal-minuri fir-Renju Unit u d-dritt ta' żjara tal-missier.

L-omm kienet qiegħda tikkontesta quddiem il-High Court of Justice (England & Wales), Family Division (il-Qorti Għolja tal-Ġustizzja (Ingilterra u Wales), Sezzjoni tal-Familja, ir-Renju Unit) il-ġurisdizzjoni tal-qrati tal-Ingilterra u ta' Wales, li kellhom jagħtu deċiżjoni dwar it-talba tal-missier, għar-raġuni li l-minuri ma kienx għad kellha r-residenza abitwali tagħha fir-Renju Unit. Dik il-qorti qieset li l-ġurisdizzjoni tagħha kellha tiġi evalwata abbażi tal-Artikolu 10 tar-Regolament Nru 2201/2003 [13]. Hija għalhekk staqsiet lill-Qorti tal-Ġustizzja jekk dan l-artikolu kellux jiġi interpretat fis-sens li, meta minuri jkun kiseb ir-residenza abitwali tiegħu fi Stat terz wara li jkun ittieħed f'dan l-Istat, il-qrati tal-Istat Membru li fih il-minuri kellu r-residenza abitwali tiegħu immedjatament qabel it-tneħħija tiegħu jżommux il-ġurisdizzjoni tagħhom mingħajr limitu *ratione temporis*.

Il-qorti tar-rinviju talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, talba li ntlaqgħet mill-Qorti tal-Ġustizzja. F'dan ir-rigward, il-Qorti tal-Ġustizzja rrilevat li, fir-rigward tal-kriterju dwar l-urġenza, peress li l-minuri kienet ilha minn Ottubru 2018, ħlief għal soġġorn qasir fir-Renju Unit, tgħix b'mod permanenti fl-Indja, kien hemm riskju li l-estensjoni ta' din is-sitwazzjoni toħloq ħsara gravi, jekk mhux irrimedjabbli, għar-relazzjoni bejn il-minuri u l-missier, kif ukoll bejn il-minuri u ż-żewġ ġenituri tagħha. Din is-sitwazzjoni setgħet tikkawża dannu irreparabbli għall-iżvilupp emotiv u psikoloġiku ġenerali tal-minuri fid-dawl, b'mod partikolari, tal-fatt li l-minuri kienet tinsab f'età sensittiva għall-iżvilupp tagħha. Barra minn hekk, l-integrazzjoni familjali u soċjali tal-minuri kienet diġà fi stat avvanzat fl-Istat terz fejn kellha, skont il-konstatazzjonijiet tal-qorti tar-rinviju, ir-residenza abitwali attwali tagħha, u għalhekk l-

[13] Regolament (KE) Nru 2201/2003.

estensjoni ta' din is-sitwazzjoni setgħet tkompli tikkomprometti l-integrazzjoni tal-minuri fl-ambjent familjali u soċjali tagħha fil-każ tal-eventwali ritorn tagħha fir-Renju Unit.

Sentenza tat-18 ta' April 2023, Afrin (C-1/23 PPU, EU:C:2023:296)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari – Kontrolli fil-fruntieri, ażil u immigrazzjoni – Politika tal-immigrazzjoni – Direttiva 2003/86/KE – Dritt għar-riunifikazzjoni tal-familja – Artikolu 5(1) – Preżentazzjoni ta' applikazzjoni għal dħul u għal residenza għall-finijiet tal-eżerċizzju tad-dritt għar-riunifikazzjoni tal-familja – Leġiżlazzjoni ta' Stat Membru li tipprevedi l-obbligu għall-membri tal-familja tal-isponsor li jippreżentaw l-applikazzjoni personalment quddiem ir-rappreżentanza diplomatika kompetenti ta' dan l-Istat Membru – Impossibbiltà jew diffikultà eċċessiva li persuna tmur quddiem l-imsemmija rappreżentanza – Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Artikoli 7 u 24"

It-tilwima fil-kawża prinċipali, bejn, minn naħa, ċittadini Sirjani u wliedhom minuri u, min-naħa l-oħra, l-Istat Belġjan, kienet tirrigwarda r-rifjut, minn dan tal-aħħar, li jirreġistra l-applikazzjoni għal dħul u għal residenza, taħt ir-riunifikazzjoni tal-familja, ippreżentata mill-omm kif ukoll mill-ulied.

F'dan il-kuntest, it-tribunal de première instance francophone de Brussell (il-Qorti tal-Ewwel Istanza ta' Brussell bil-lingwa Franċiża, il-Belġju) kellha tiddetermina jekk dan ir-rifjut kienx jikkomprometti l-effett utli tad-Direttiva 2003/86 dwar ir-riunifikazzjoni tal-familja [14] jew jekk kienx jikser id-drittijiet fundamentali [15] li din id-direttiva hija intiża li tipproteġi.

Il-qorti tar-rinviju talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. Insostenn tat-talba tagħha, hija invokat raġunijiet marbuta mas-sitwazzjoni tas-sigurtà fis-Sirja kif ukoll il-fatt li deċiżjoni tardiva dwar ir-reġistrazzjoni tal-applikazzjoni għal dħul u għal residenza taħt ir-riunifikazzjoni tal-familja setgħet tagħmel din ir-riunifikazzjoni iktar diffiċli sa fejn id-dritt Belġjan kien jipprevedi rekwiżiti iktar stretti meta l-applikazzjoni għar-riunifikazzjoni tal-familja tiġi ppreżentata wara li tkun għaddiet sena mir-rikonoxximent tal-istatus tal-isponsor bħala refuġjat.

Il-Qorti tal-Ġustizzja, filwaqt li applikat b'analoġija l-ġurisprudenza tagħha dwar it-tneħħija ta' minuri, irrilevat li, fir-rigward tal-kundizzjoni dwar l-urġenza, mid-deċiżjoni tar-rinviju kien jirriżulta b'mod partikolari li l-ulied minuri A u B kienu ilhom isseparati minn missierhom għal iktar minn tliet snin u li l-estensjoni ta' din is-sitwazzjoni, li kienet tirriżulta mill-assenza ta' reġistrazzjoni tal-applikazzjoni ppreżentata f'Settembru 2022, setgħet tippreġudika b'mod serju r-relazzjoni futura ta' dawn l-ulied ma' missierhom.

[14] Direttiva 2003/86/KE.

[15] F'dan is-sens, kienu kkonċernati d-dritt għar-rispett tal-ħajja privata u tal-familja, iggarantit fl-Artikolu 7 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (iktar 'il quddiem il-"Karta"), id-dritt li jittieħdu inkunsiderazzjoni l-interessi superjuri tal-wild, kif ukoll dak, għal dan il-wild, li jkollu regolarment relazzjoni personali maż-żewġ ġenituri tiegħu, stabbiliti fl-Artikolu 24 tagħha.

F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Qorti tal-Ġustizzja laqgħet it-talba għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

2.2. Ċaħda tal-libertà

Sentenza tat-30 ta' Novembru 2009 (Awla Manja), Kadzoev (C-357/09 PPU, EU:C:2009:741)

"Viżi, ażil, immigrazzjoni u politiki oħra relatati mal-moviment liberu tal-persuni – Direttiva 2008/115/KE – Ritorn ta' ċittadini ta' pajjiżi terzi li jkunu qegħdin fil-pajjiż illegalment – Artikolu 15(4) sa (6) – Perijodu ta' detenzjoni – Teħid inkunsiderazzjoni tal-perijodu li matulu kienet sospiża l-eżekuzzjoni ta' deċiżjoni ta' tneħħija – Kunċett ta' 'prospett raġonevoli ta' tneħħija'"

Individwu, mingħajr dokumenti ta' identità u li kien qiegħed jgħid li kien imwieled fiċ-Ċeċenja, twaqqaf mill-awtoritajiet Bulgari u tqiegħed taħt detenzjoni, f'ċentru speċjali fejn jinżammu temporanjament persuni barranin, fl-istennija tal-eżekuzzjoni tal-miżura ta' deportazzjoni lejn il-fruntiera meħuda kontra tiegħu. Madankollu, għall-finijiet tal-eżekuzzjoni ta' din il-miżura, kien meħtieġ li jinġabru d-dokumenti li jippermettulu jivvjaġġa barra mill-pajjiż. Issa, tliet snin iktar tard, dawn id-dokumenti kienu għadhom ma nkisbux. Barra minn hekk, l-individwu kkonċernat kien ippreżenta applikazzjonijiet għall-ażil, kif ukoll talbiet sabiex il-miżura ta' detenzjoni tiġi ssostitwita b'miżura inqas restrittiva, applikazzjonijiet u talbiet li ġew miċħuda kollha.

F'dan il-kuntest, id-Direttur tal-amministrazzjoni responsabbli għall-imsemmi ċentru ta' detenzjoni kien ressaq il-każ quddiem l-Administrativen sad Sofia-grad (il-Qorti Amministrattiva ta' Sofia, il-Bulgarija), sabiex tieħu deċiżjoni *ex officio* dwar il-passi li kellhom jittieħdu fir-rigward ta' din id-detenzjoni. Dik il-qorti osservat, minn naħa, li, qabel l-emenda tal-Liġi Bulgara dwar il-Barranin [16], għall-finijiet tat-traspożizzjoni tad-Direttiva 2008/115 [17], it-tul tad-detenzjoni f'ċentru ta' detenzjoni temporanja ma kien suġġett għal ebda limitu. Min-naħa l-oħra, hija kkonstatat li ma kienet prevista ebda regola tranżitorja għas-sitwazzjonijiet li fihom kienet ittieħdet deċiżjoni ta' detenzjoni qabel din l-emenda. Għaldaqstant, hija ddeċidiet li tagħmel domanda lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-interpretazzjoni tal-Artikolu 15(4) sa (6) tad-Direttiva 2008/115.

Il-qorti tar-rinviju talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li indikat li din il-kawża kienet tqajjem il-kwistjoni ta' jekk kienx hemm lok li l-individwu kkonċernat jinżamm taħt detenzjoni jew jekk kienx hemm lok li jinħeles. F'dan ir-rigward, għalkemm kien aċċettat li, fir-rigward ta' dan l-individwu, ma kienx hemm "prospett raġonevoli ta' tneħħija", fis-sens tal-Artikolu 15(4) tad-Direttiva 2008/115, seta' jkun hemm lok li jiġi ordnat, konformement ma' din id-

[16] Zakon za chuzhdentsite v Republika Balgaria (il-Liġi dwar il-Barranin fir-Repubblika tal-Bulgarija) (DV Nru 153, tal-1998), kif emendata fil-15 ta' Mejju 2009 (DV Nru 36, tal-2009).

[17] Direttiva 2008/115/KE.

dispożizzjoni, il-ħelsien immedjat tiegħu. Fid-dawl ta' dan, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li tilqa' t-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

Sentenza tas-17 ta' Marzu 2016, Mirza (C-695/15 PPU, EU:C:2016:188)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari – Regolament (UE) Nru 604/2013 – Kriterji u mekkaniżmi għad-determinazzjoni tal-Istat Membru responsabbli għall-eżami ta' applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali – Artikolu 3(3) – Dritt tal-Istati Membri li jibagħtu applikant lejn pajjiż terz sigur – Artikolu 18 – Obbligi tal-Istat Membru responsabbli għall-eżami tal-applikazzjoni f'każ ta' teħid lura tal-applikant – Direttiva 2013/32/UE – Proċeduri komuni għall-għoti u għall-irtirar tal-protezzjoni internazzjonali – Eżami ta' applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali"

Ċittadin Pakistani kien daħal fit-territorju Ungeriż mis-Serbja u kien ippreżenta fl-Ungerija applikazzjoni inizjali għal protezzjoni internazzjonali. Madankollu, dan iċ-ċittadin telaq mill-post ta' residenza assenjat lilu mill-awtoritajiet Ungeriżi u għalhekk l-eżami tal-applikazzjoni tiegħu ngħalaq għar-raġuni li dan iċ-ċittadin kien impliċitament irtira din l-applikazzjoni. Sussegwentement, huwa twaqqaf fir-Repubblika Ċeka u, fuq talba tal-awtoritajiet Ċeki, l-Ungerija reġgħet ħadet responsabbiltà għalih taħt il-proċedura prevista fir-Regolament Nru 604/2013 [18] (iktar 'il quddiem ir-"Regolament Dublin III"). L-individwu kkonċernat għalhekk ippreżenta t-tieni applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali fl-Ungerija u tqiegħed taħt detenzjoni fil-kuntest tal-proċedura tal-eżami ta' din l-applikazzjoni. Din l-applikazzjoni ġiet miċħuda bħala inammissibbli għar-raġuni li, f'dan il-każ, is-Serbja kellha titqies li kienet pajjiż terz sigur. Ġew għalhekk ordnati miżuri ta' ritorn u ta' tneħħija kontra dan iċ-ċittadin.

F'dan il-kuntest, id-Debreceni közigazgatási és munkaügyi bíróság (il-Qorti Amministrattiva u Industrijali ta' Debrecen, l-Ungerija), adita b'rikors kontra d-deċiżjoni li tiċħad it-tieni applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali, iddeċidiet li tagħmel lill-Qorti tal-Ġustizzja domandi dwar il-kundizzjonijiet li fihom Stat Membru jista' jqis li jibgħat applikant lejn pajjiż terz sigur, konformement mal-Artikolu 3(3) tar-Regolament Dublin III, mingħajr ma jwettaq analiżi tal-applikazzjoni tiegħu fuq il-mertu tagħha.

Dik il-qorti talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li enfasizzat li l-individwu kkonċernat kien is-suġġett, fid-data tal-1 ta' Jannar 2016, ta' miżura ta' detenzjoni. Barra minn hekk, bi tweġiba għal mistoqsija tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-qorti tar-rinviju indikat li din il-miżura kienet ġiet ipprorogata sad-data ta' deċiżjoni definittiva dwar l-applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali tal-individwu kkonċernat jew, fl-assenza ta' tali deċiżjoni sal-1 ta' Marzu 2016, sa din id-data tal-aħħar. Madankollu, dejjem skont il-qorti tar-rinviju, wara l-1 ta' Marzu 2016, il-miżura ta' detenzjoni setgħet terġa' tiġi pprorogata għal perijodu ta' sittin jum, bla ħsara għal limitu ta' perijodu totali ta' detenzjoni ta' sitt xhur.

[18] Regolament (UE) Nru 604/2013.

Il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret il-ġurisprudenza tagħha fis-sens li għandu jittieħed inkunsiderazzjoni l-fatt li l-individwu kkonċernat jiġi mċaħħad mil-libertà u li ż-żamma tiegħu taħt detenzjoni tiddependi mill-eżitu tat-tilwima fil-kawża prinċipali. Barra minn hekk, hija enfasizzat li s-sitwazzjoni ta' dan l-individwu għandha tiġi evalwata hekk kif tkun tinsab fid-data tal-eżami tat-talba sabiex ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. Filwaqt li applikat din il-ġurisprudenza għall-każ ineżami, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li, f'dan il-każ, il-kriterji kienu ġew issodisfatti. Fil-fatt, iż-żamma taħt detenzjoni tal-individwu kkonċernat kienet tiddependi mill-eżitu tal-kawża prinċipali, li tikkonċerna l-legalità taċ-ċaħda tal-applikazzjoni tiegħu għal protezzjoni internazzjonali. Il-Qorti tal-Ġustizzja għaldaqstant laqgħet it-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

Sentenza tal-1 ta' Ġunju 2016, Bob-Dogi (C-241/15, EU:C:2016:385)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Kooperazzjoni mill-pulizija u ġudizzjarja f'materji kriminali – Deċiżjoni Qafas 2002/584/ĠAI – Mandat ta' arrest Ewropew – Artikolu 8(1)(c) – Obbligu li fil-mandat ta' arrest Ewropew tiġi inkluża informazzjoni dwar l-eżistenza ta' 'mandat ta' arrest' – Assenza ta' mandat ta' arrest nazzjonali preċedenti u distint mill-mandat ta' arrest Ewropew – Konsegwenza"

Qorti Ungeriża kienet ħarġet mandat ta' arrest Ewropew fil-konfront ta' ċittadin Rumen bil-għan li jinfetħu proċeduri kriminali. B'hekk, l-individwu kkonċernat ġie arrestat fir-Rumanija u tressaq quddiem il-Curtea de Apel Cluj (il-Qorti tal-Appell ta' Cluj, ir-Rumanija), li kellha tagħti deċiżjoni dwar l-eventwali detenzjoni provviżorja tiegħu u dwar il-konsenja tiegħu lill-awtoritajiet ġudizzjarji Ungeriżi. F'dan il-kuntest, l-imsemmija qorti ordnat il-ħelsien immedjat tiegħu suġġett, iżda, għal miżura ta' kontroll ġudizzjarju.

Dik il-qorti, peress li kellha dubju dwar l-interpretazzjoni tal-Artikolu 8(1)(c) tad-Deċiżjoni Qafas 2002/584 [19], u, b'mod iktar preċiż, dwar il-konsegwenzi tal-assenza ta' mandat ta' arrest nazzjonali, maħruġ qabel u b'mod distint mill-mandat ta' arrest Ewropew, iddeċidiet li tressaq talba għal deċiżjoni preliminari quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja.

Hija talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li enfasizzat li għalkemm f'dak il-mument l-individwu kkonċernat ma kienx jinsab arrestat, huwa kien xorta waħda s-suġġett ta' miżura ta' kontroll ġudizzjarju, li kienet tillimita l-libertà individwali tiegħu. Il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li, f'tali ċirkustanzi, ma kienx hemm lok li tintlaqa' din it-talba. Madankollu, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li l-kawża għandha tinqata' bi prijorità, b'applikazzjoni tal-Artikolu 53(3) tar-Regoli tal-Proċedura.

[19] Deċiżjoni Qafas 2002/584/ĠAI, kif emendata bid-Deċiżjoni Qafas tal-Kunsill 2009/299/ĠAI tas-26 ta' Frar 2009 (ĠU 2009, L 81, p. 24).

Sentenza tal-25 ta' Lulju 2018 (Awla Manja), Minister for Justice and Equality (Nuqqasijiet tas-sistema ġudizzjarja) (C-216/18 PPU, EU:C:2018:586)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari – Kooperazzjoni mill-pulizija u ġudizzjarja f'materji kriminali – Mandat ta' arrest Ewropew – Deċiżjoni Qafas 2002/584/ĠAI – Artikolu 1(3) – Proċeduri ta' konsenja bejn Stati Membri – Kundizzjonijiet għall-eżekuzzjoni – Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Artikolu 47 – Dritt ta' aċċess għal qorti indipendenti u imparzjali"

Wara li nħarġu diversi mandati ta' arrest Ewropej minn qrati Pollakki, l-individwu kkonċernat minn dawn il-mandati ġie arrestat fl-Irlanda u tqiegħed taħt detenzjoni, fl-istennija ta' deċiżjoni dwar il-konsenja tiegħu lill-imsemmija awtoritajiet ġudizzjarji. F'dan ir-rigward, huwa ressaq kawża quddiem l-Ard-Chúirt (il-Qorti Għolja, l-Irlanda) u informa lil dik il-qorti li kien qiegħed joġġezzjona għall-konsenja tiegħu għar-raġuni li din il-konsenja kienet ser tesponih għal riskju reali ta' ċaħda tal-ġustizzja fid-dawl tar-riformi leġiżlattivi reċenti tas-sistema ġudizzjarja Pollakka.

F'dan il-kuntest, l-Ard-Chúirt (il-Qorti Għolja) kellha dubji dwar il-konsegwenzi ta' dawn ir-riformi leġiżlattivi, li wasslu lill-Kummissjoni tadotta, fl-20 ta' Diċembru 2017, proposta rraġunata li tistieden lill-Kunsill jikkonstata, fuq il-bażi tal-Artikolu 7(1) TUE, l-eżistenza ta' riskju ċar ta' ksur gravi tal-Istat tad-dritt mir-Repubblika tal-Polonja [20]. Hija għalhekk għamlet diversi domandi lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-pożizzjoni li jkollha tittieħed minn awtorità ta' eżekuzzjoni, taħt l-Artikolu 1(3) tad-Deċiżjoni Qafas 2002/584, fil-każ li jkun hemm riskju reali ta' ksur tad-dritt ta' aċċess għal qorti indipendenti minħabba nuqqasijiet sistemiċi jew ġeneralizzati fir-rigward tal-indipendenza tal-poter ġudizzjarju tal-Istat Membru emittenti.

Dik il-qorti talbet ukoll li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, talba li ntlaqgħet mill-Qorti tal-Ġustizzja. Fir-rigward tal-kriterju marbut mal-urġenza, il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret il-ġurisprudenza stabbilita tagħha f'dan il-qasam qabel ma applikatha għall-każ ineżami. F'dan ir-rigward, hija enfasizzat li l-individwu kkonċernat kien qiegħed jinżamm taħt detenzjoni u li din iż-żamma taħt detenzjoni kienet tiddependi mill-eżitu tal-kawża prinċipali, sa fejn il-miżura li tinvolvi ċ-ċaħda tal-libertà kienet ġiet ordnata fil-kuntest tal-eżekuzzjoni tal-mandati ta' arrest Ewropej.

Sentenza tat-12 ta' Frar 2019, TC (C-492/18 PPU, EU:C:2019:108)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji kriminali – Deċiżjoni Qafas 2002/584/ĠAI – Mandat ta' arrest Ewropew – Artikolu 12 – Żamma tal-persuna taħt detenzjoni – Artikolu 17 – Termini għall-adozzjoni tad-deċiżjoni ta' eżekuzzjoni tal-mandat ta'

[20] Proposta rraġunata tal-Kummissjoni tal-20 ta' Diċembru 2017 ippreżentata skont l-Artikolu 7(1) tat-Trattat dwar l-Unjoni Ewropea dwar l-Istat tad-dritt fil-Polonja (COM(2017) 835 final).

arrest Ewropew – Leġiżlazzjoni nazzjonali li tipprevedi s-sospensjoni ex officio tal-miżura ta' detenzjoni 90 jum wara l-arrest – Interpretazzjoni konformi – Sospensjoni tat-termini – Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Artikolu 6 – Dritt għal-libertà u għas-sigurtà – Interpretazzjonijiet diverġenti tal-leġiżlazzjoni nazzjonali – Ċarezza u prevedibbiltà"

Fuq il-bażi ta' mandat ta' arrest Ewropew maħruġ mill-awtoritajiet kompetenti tar-Renju Unit, ċittadin Brittaniku ġie arrestat fil-Pajjiżi l-Baxxi u mqiegħed taħt detenzjoni. Minn din id-data beda jiddekorri t-terminu ta' sittin jum, previst fl-Artikolu 17(3) tad-Deċiżjoni Qafas 2002/584, li fih kellha tittieħed id-deċiżjoni dwar l-eżekuzzjoni tal-mandat ta' arrest Ewropew. Ftit żmien qabel l-iskadenza ta' dan it-terminu, ir-rechtbank Amsterdam (il-Qorti Distrettwali ta' Amsterdam, il-Pajjiżi l-Baxxi) ordnat il-proroga ta' dan it-terminu bi tletin jum, konformement mal-Artikolu 17(4) tal-imsemmija deċiżjoni qafas, kif ukoll iż-żamma tal-individwu kkonċernat taħt detenzjoni. Madankollu, sussegwentement, dik il-qorti ddeċidiet li tissospendi l-proċedura quddiemha, għal perijodu indeterminat, fl-istennija tar-risposta tal-Qorti tal-Ġustizzja għat-talba għal deċiżjoni preliminari mressqa fil-kawża RO (C-327/18 PPU) [21]. Fl-istess waqt, peress li kienu għaddew disgħin jum mill-arrest tiegħu, iċ-ċittadin Brittaniku talab is-sospensjoni tad-detenzjoni tiegħu.

F'dan il-kuntest, ir-rechtbank Amsterdam (il-Qorti Distrettwali ta' Amsterdam) kellha dubju dwar iż-żamma taħt detenzjoni tal-individwu kkonċernat, fid-dawl tad-Deċiżjoni Qafas 2002/584 u tal-Artikolu 6 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea (iktar 'il quddiem il-"Karta"), li jipprevedi d-dritt għal-libertà u għas-sigurtà. Fil-fatt, skont il-leġiżlazzjoni nazzjonali inkwistjoni [22], tali individwu kellu jingħata l-libertà meta jkunu għaddew disgħin jum mill-arrest tiegħu. Madankollu, din il-leġiżlazzjoni ġiet interpretata fis-sens li kienet tippermetti żamma taħt detenzjoni meta l-awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni tkun iddeċidiet li tressaq talba għal deċiżjoni preliminari quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja jew li tistenna r-risposta għal tali talba mressqa minn awtorità ġudizzjarja ta' eżekuzzjoni oħra. Fil-fatt, f'dawn iż-żewġ każijiet, it-terminu ta' disgħin jum kellu għalhekk jitqies li kien sospiż.

Ir-rechtbank Amsterdam (il-Qorti Distrettwali ta' Amsterdam) talbet li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li sostniet li l-individwu kkonċernat kien qiegħed jinżamm taħt detenzjoni fil-Pajjiżi l-Baxxi fuq il-bażi biss tal-mandat ta' arrest Ewropew, u li ma setgħetx tittieħed deċiżjoni dwar it-talba għas-sospensjoni ta' din il-miżura qabel ma l-Qorti tal-Ġustizzja tagħti deċiżjoni dwar l-imsemmi rinviju. Il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret il-ġurisprudenza stabbilita tagħha fis-sens li għandu jittieħed inkunsiderazzjoni l-fatt li l-individwu kkonċernat ikun imċaħħad mil-libertà u li ż-żamma tiegħu taħt detenzjoni tiddependi mill-eżitu tat-tilwima fil-kawża prinċipali, u li s-sitwazzjoni ta' dan l-individwu għandha tiġi evalwata hekk kif tkun tinsab fid-data tal-eżami tat-talba sabiex ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. F'dan il-każ,

[21] Din it-talba tat lok għas-sentenza tad-19 ta' Settembru 2018, RO (C-327/18 PPU, EU:C:2018:733).
[22] Overleveringswet (il-Liġi dwar il-Konsenja) (Stb. 2004, no 195).

il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li l-kriterji kienu ssodisfatti u għalhekk iddeċidiet li tapplika l-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

Madankollu, sussegwentement, ir-rechtbank Amsterdam (il-Qorti Distrettwali ta' Amsterdam) informat lill-Qorti tal-Ġustizzja li kienet ordnat is-sospensjoni, taħt ċerti kundizzjonijiet, tal-miżura ta' detenzjoni inkwistjoni sal-għoti tad-deċiżjoni dwar il-konsenja tal-individwu kkonċernat lir-Renju Unit. Fil-fatt, skont il-kalkoli tagħha, it-terminu ta' disgħin jum kien skada, anki jekk jittieħed inkunsiderazzjoni l-perijodu li matulu dan it-terminu kien ġie sospiż. F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li ma kienx għad hemm urġenza u li, għaldaqstant, ma kienx għad hemm lok li l-kawża titkompla skont il-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

Sentenza tal-24 ta' Settembru 2020, Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof (Prinċipju ta' speċjalità) (C-195/20 PPU, EU:C:2020:749)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari – Kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji kriminali – Mandat ta' arrest Ewropew – Deċiżjoni Qafas 2002/584/ĠAI – Effetti tal-konsenja – Artikolu 27 – Prosekuzzjoni eventwali għal ksur ieħor – Regola ta' speċjalità"

L-individwu kkonċernat kien is-suġġett ta' prosekuzzjoni fil-Ġermanja fi tliet proċeduri kriminali distinti. L-ewwel nett, fl-2011, huwa kien ġie kkundannat minħabba t-traffikar ta' droga mill-Amtsgericht Niebüll (il-Qorti Distrettwali ta' Niebüll, il-Ġermanja) għal piena ta' priġunerija globali ta' sena u disa' xhur, iżda l-eżekuzzjoni ta' din il-piena kienet ġiet sospiża taħt ċerti kundizzjonijiet. It-tieni nett, matul is-sena 2016, infetħu proċeduri kriminali fil-Ġermanja kontra dan l-individwu fir-rigward ta' fatti kklassifikati bħala abbuż sesswali fuq minorenni mwettqa fil-Portugall u, peress li l-imsemmi individwu kien jinsab fil-Portugall, l-iStaatsanwaltschaft Hannover (il-Prosekutur ta' Hannover, il-Ġermanja) ħareġ mandat ta' arrest Ewropew għall-finijiet tal-eżerċizzju ta' proċeduri kriminali għal dawn il-fatti. Abbażi ta' dan l-ewwel mandat ta' arrest Ewropew, l-individwu kkonċernat ġie kkonsenjat mill-awtoritajiet Portugiżi fit-territorju Ġermaniż, fejn skonta l-piena mogħtija għal abbuż sesswali fuq minuri. Mal-ħruġ tiegħu mill-ħabs, huwa tqiegħed taħt sorveljanza mis-servizzi soċjali u ġudizzjarji iżda ma ġiex ipprojbit milli jitlaq mit-territorju Ġermaniż. Sussegwentement, huwa mar l-ewwel fil-Pajjiżi l-Baxxi u mbagħad l-Italja.

Abbażi ta' mandat ta' arrest Ewropew ieħor maħruġ fl-2018 mill-awtoritajiet Ġermaniżi, huwa reġa' ġie kkonsenjat lilhom mill-awtoritajiet Taljani sabiex jiskonta l-piena li kien ġie kkundannat għaliha preċedentement minħabba t-traffikar ta' droga. L-imsemmija awtoritajiet aċċettaw ukoll li jirrinunzjaw għar-regola ta' speċjalità prevista fl-Artikolu 27(2) tad-Deċiżjoni Qafas 2002/584 u ppermettew it-tmexxija ta' prosekuzzjoni kontra l-individwu kkonċernat fil-Ġermanja anki fir-rigward ta' fatti ta' stupru aggravat u ta' estorsjoni mwettqa fil-Portugall qabel l-ewwel konsenja tiegħu. Għal dawn il-fatti, l-individwu kkonċernat kien suġġett għal miżura li ċċaħħdu mil-libertà b'rabta mas-sentenza ta' kundanna li huwa kien qiegħed jikkontesta quddiem il-qorti tar-rinviju.

Dik il-qorti xtaqet tkun taf, essenzjalment, x'kienu l-konsegwenzi ġuridiċi marbuta, minn naħa, mal-ħruġ volontarju mit-territorju tal-Istat Membru emittenti ta' persuna li kienet ġiet ikkonsenjata lil dan l-Istat abbażi ta' mandat ta' arrest Ewropew inizjali u, min-naħa l-oħra, mar-ritorn forzat ta' din il-persuna abbażi ta' mandat ta' arrest Ewropew ieħor.

F'dan il-kuntest, il-qorti tar-rinviju talbet l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, talba li ntlaqgħet mill-Qorti tal-Ġustizzja. Il-Qorti tal-Ġustizzja rrilevat, minn naħa, li, għalkemm kien paċifiku li, fid-dawl tal-eżami tat-talba sabiex ir-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, l-individwu kien jinsab imċaħħad mil-libertà tiegħu abbażi ta' sentenza tal-Amtsgericht Niebüll (il-Qorti Distrettwali ta' Niebüll) mogħtija fl-2011, xorta kien jibqa' l-fatt li t-tieni mandat ta' arrest maħruġ mill-awtoritajiet Ġermaniżi fl-2018 seta' jiġġustifika wkoll id-detenzjoni tiegħu. Min-naħa l-oħra, iż-żamma fis-seħħ ta' dan il-mandat setgħet twassal għal limitazzjoni fil-flessibbiltà tal-eżekuzzjoni tal-piena ta' priġunerija mogħtija kontrih, setgħet tinfluwenza d-deċiżjoni dwar is-sospensjoni taħt kundizzjonijiet ta' din il-piena u, fil-każ li tingħata din is-sospensjoni, setgħet issir l-unika bażi legali għaż-żamma tal-individwu kkonċernat taħt detenzjoni.

Sentenza tat-13 ta' Jannar 2021, MM (C-414/20 PPU, [EU:C:2021:4](EU:C:2021:4))

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari – Kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji kriminali – Mandat ta' arrest Ewropew – Deċiżjoni Qafas 2002/584/ĠAI – Proċeduri ta' konsenja bejn l-Istati Membri – Artikolu 6(1) u Artikolu 8(1)(c) – Mandat ta' arrest Ewropew maħruġ abbażi ta' att nazzjonali ta' tqegħid taħt investigazzjoni – Kunċett ta' 'mandat ta' arrest jew kwalunkwe deċiżjoni ġudizzjarja eżekuttiva oħra li jkollha l-istess effett' – Assenza ta' mandat ta' arrest nazzjonali – Konsegwenzi – Protezzjoni ġudizzjarja effettiva – Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea"

Fil-Bulgarija, 41 persuna kienu s-suġġett ta' prosekuzzjoni minħabba traffikar ta' drogi li 16 minnhom, inkluż l-individwu kkonċernat, kienu ħarbu. L-awtoritajiet kompetenti Bulgari ħarġu avviż ta' tfittxija fil-konfront ta' dan tal-aħħar u mbagħad ordni għal tqegħid taħt investigazzjoni u mandat ta' arrest Ewropew. Abbażi ta' dan il-mandat ta' arrest Ewropew, l-individwu kkonċernat ġie arrestat fi Spanja u tqiegħed taħt detenzjoni provviżorja. Dan tal-aħħar ikkontesta, diversi drabi, il-legalità tad-deċiżjoni li ordnat it-tqegħid tiegħu taħt detenzjoni provviżorja.

F'dan il-kuntest, l-iSpetsializiran nakazatelen sad (il-Qorti Kriminali Speċjalizzata, il-Bulgarija), adita b'talba għall-eżami mill-ġdid tal-miżura ta' tqegħid taħt detenzjoni li kien is-suġġett tagħha l-individwu kkonċernat, iddeċidiet li tagħmel domanda lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-validità tal-mandat ta' arrest Ewropew maħruġ kontrih. Barra minn hekk, id-detenzjoni provviżorja tal-individwu kkonċernat ġiet issostitwita b'detenzjoni domiċiljari.

Il-qorti tar-rinviju talbet li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, talba li ntlaqgħet mill-Qorti tal-Ġustizzja. Fir-rigward

tal-kriterju dwar l-urġenza, il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret il-ġurisprudenza stabbilita tagħha f'dan il-qasam u rrilevat li kellu jittieħed inkunsiderazzjoni l-fatt li l-individwu kkonċernat fil-kawża prinċipali kien jinsab, fid-data li fiha tressqet it-talba għal deċiżjoni preliminari, imċaħħad mil-libertà u li ż-żamma tiegħu taħt detenzjoni kienet tiddependi mill-eżitu tat-tilwima fil-kawża prinċipali. F'dan ir-rigward, hija enfasizzat li, fil-mument li fih tressqet it-talba għal deċiżjoni preliminari, iż-żamma tal-individwu kkonċernat taħt detenzjoni provviżorja kienet tiddependi mid-deċiżjoni tal-Qorti tal-Ġustizzja sa fejn ir-risposta tagħha għad-domandi magħmula mill-qorti tar-rinviju seta' jkollha konsegwenza immedjata fuq ix-xorti tad-deċiżjoni li tordna t-tqegħid tiegħu taħt detenzjoni provviżorja. Barra minn hekk, il-Qorti tal-Ġustizzja ppreċiżat li l-bidla tal-miżura koerċittiva f'miżura ta' detenzjoni domiċiljari ma kinitx taffettwa din il-konklużjoni sa fejn din tal-aħħar kienet ukoll ta' natura li tillimita b'mod kunsiderevoli l-libertà tal-individwu kkonċernat.

Sentenza tat-30 Ġunju 2022, Valstybės sienos apsaugos tarnyba et (C-72/22 PPU, **[EU:C:2022:505](#)*)***

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari – Politika tal-ażil u tal-immigrazzjoni – Direttiva 2011/95/KE – Artikolu 4 – Proċeduri komuni għall-għoti u għall-irtirar tal-protezzjoni internazzjonali – Direttiva 2013/32/UE – Artikoli 6 u 7 – Standards għall-akkoljenza ta' applikanti għal protezzjoni internazzjonali – Artikolu 18 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Direttiva 2013/33/UE – Artikolu 8 – Tqegħid f'detenzjoni tal-applikant – Raġuni għat-tqegħid – Protezzjoni tas-sigurtà nazzjonali jew tal-ordni pubbliku – Tqegħid f'detenzjoni tal-applikant għall-ażil minħabba d-dħul irregolari tiegħu fit-territorju tal-Unjoni"

Sitwazzjoni ta' emerġenza nazzjonali, segwita minn stat ta' emerġenza parzjali, kienet ġiet iddikjarata fil-Litwanja minħabba l-wasla ta' numru kbir ħafna ta' migranti, b'mod partikolari mill-Bjelorussja. Sussegwentement, ċittadin ta' pajjiż terz li kien daħal illegalment fil-Litwanja mill-Bjelorussja ġie arrestat fil-Polonja minħabba li ma kellux dokumenti tal-ivvjaġġar u viża, u ġie kkonsenjat lill-awtoritajiet Litwani li qiegħduh taħt detenzjoni fl-istennija li tiġi adottata deċiżjoni dwar l-istatus legali tiegħu. L-individwu kkonċernat ippreżenta applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali, u mbagħad ikkonfermaha bil-miktub, li tqieset li kienet inammissibbli minħabba li ma kinitx ġiet ippreżentata skont il-modalitajiet previsti fil-leġiżlazzjoni Litwana dwar il-preżentazzjoni tal-applikazzjonijiet għal protezzjoni internazzjonali f'sitwazzjoni ta' emerġenza kkawżata mill-wasla ta' numru kbir ħafna ta' barranin. Skont din il-leġiżlazzjoni, barrani li jkun daħal fil-Litwanja b'mod irregolari ma kellux il-possibbiltà li jippreżenta, fit-territorju ta' dan l-Istat Membru, applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali. Din l-istess leġiżlazzjoni kienet tipprevedi wkoll li, f'tali sitwazzjoni ta' emerġenza, barrani seta' jitqiegħed taħt detenzjoni minħabba s-sempliċi fatt li jkun daħal b'mod irregolari fit-territorju Litwan.

F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (il-Qorti Amministrattiva Suprema tal-Litwanja), adita b'appell mill-individwu kkonċernat kontra d-deċiżjoni li kienet tipprevedi t-tqegħid tiegħu taħt detenzjoni, xtaqet tkun taf jekk id-Direttivi dwar il-proċeduri [23] u dwar l-akkoljenza [24] kinux jipprekludu tali leġiżlazzjoni.

Dik il-qorti talbet ukoll li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, talba li ntlaqgħet mill-Qorti tal-Ġustizzja. F'dan il-kuntest, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li l-individwu kkonċernat kien suġġett għal miżura ta' akkomodazzjoni f'ċentru tal-Valstybės sienos apsaugos tarnyba (is-Servizz Nazzjonali ta' Protezzjoni tal-Fruntieri fi Ħdan il-Ministeru għall-Intern tar-Repubblika tal-Litwanja) b'restrizzjoni fuq il-moviment tiegħu, u li dan kien iċaħħdu mil-libertà ta' moviment tiegħu għaliex ma setax jitlaq minn dan iċ-ċentru mingħajr awtorizzazzjoni u akkumpanjament. Il-Qorti tal-Ġustizzja rrilevat ukoll li, fir-rigward tar-rabta bejn iż-żamma f'detenzjoni u l-eżitu tat-tilwima fil-kawża prinċipali, mid-deċiżjoni tar-rinviju kien jirriżulta li l-ewwel domanda magħmula mill-qorti tar-rinviju kienet tikkonċerna l-possibbiltà għall-individwu kkonċernat li jippreżenta applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali u li għalhekk jiġi kklassifikat bħala applikant għall-ażil. Din il-klassifikazzjoni bħala applikant għall-ażil kienet meħtieġa sabiex setgħet tiġi applikata miżura li ma tinvolvix ir-restrizzjoni għal-libertà ta' moviment li tikkaratterizza l-kunċett ta' "detenzjoni".

Sentenza tal-24 ta' Lulju 2023 (Awla Manja), Lin (C-107/23 PPU, [EU:C:2023:606](EU:C:2023:606))

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni Ewropea – Artikolu 325(1) TFUE – Konvenzjoni 'PIF' – Artikolu 2(1) – Obbligu li tiġi miġġielda, permezz ta' miżuri dissważivi u effettivi, il-frodi li taffettwa l-interessi finanzjarji tal-Unjoni – Obbligu li jiġu previsti sanzjonijiet kriminali – Taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) – Direttiva 2006/112/KE – Frodi gravi tal-VAT – Terminu ta' preskrizzjoni tar-responsabbiltà kriminali – Sentenza ta' qorti kostituzzjonali li invalidat dispożizzjoni nazzjonali li tirregola r-raġunijiet għall-interruzzjoni ta' dan it-terminu – Riskju sistemiku ta' impunità – Protezzjoni tad-drittijiet fundamentali – Artikolu 49(1) tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Prinċipju ta' nullum crimen, nulla poena sine lege – Rekwiżiti ta' prevedibbiltà u ta' preċiżjoni tal-liġi kriminali – Prinċipju ta' applikazzjoni retroattiva tal-liġi kriminali iżjed favorevoli (lex mitior) – Prinċipju ta' ċertezza legali – Standard nazzjonali tal-protezzjoni tad-drittijiet fundamentali – Obbligu għall-qrati ta' Stat Membru li jħallu mhux applikati sentenzi tal-qorti kostituzzjonali u/jew tal-qorti suprema ta' dan l-Istat Membru fil-każ ta' nuqqas ta' konformità mad-dritt tal-Unjoni – Responsabbiltà dixxiplinari tal-imħallfin fil-każ ta' nuqqas ta' osservanza ta' dawn is-sentenzi – Prinċipju ta' supremazija tad-dritt tal-Unjoni"

Matul is-sena 2010, il-persuni kkonċernati naqsu milli jindikaw fid-dokumenti ta' kontabbiltà tagħhom it-tranżazzjonijiet kummerċjali u d-dħul relatat mal-bejgħ, lil

[23] Direttiva 2013/32/UE.
[24] Direttiva 2013/33/UE.

benefiċjarji interni, ta' diżil akkwistat taħt is-sistema ta' sospensjoni tad-dazju tas-sisa, b'dannu għalhekk għall-baġit tal-Istat, b'mod partikolari f'dak li jirrigwarda t-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) u d-dazji tas-sisa fuq id-diżil.

Fl-2018, il-Curtea Constituțională (il-Qorti Kostituzzjonali, ir-Rumanija) iddikjarat antikostituzzjonali dispożizzjoni nazzjonali li kienet tirregola l-interruzzjoni tat-terminu ta' preskrizzjoni tar-responsabbiltà kriminali għar-raġuni li kienet tikser il-prinċipju ta' *nullum crimen, nulla poena sine lege*. Fl-2022, hija ppreċiżat li d-dritt normattiv Rumen ma kien jipprevedi ebda raġuni għall-interruzzjoni tat-terminu ta' preskrizzjoni bejn id-data tal-pubblikazzjoni ta' din is-sentenza tal-aħħar u dik tad-dħul fis-seħħ, fit-30 ta' Mejju 2022, tad-dispożizzjoni l-ġdida li ssostitwixxiet id-dispożizzjoni invalidata.

Fl-2020, il-Curtea de Apel Brașov (il-Qorti tal-Appell ta' Brașov, ir-Rumanija) ikkundannat lill-persuni kkonċernati għal reati ta' frodi fiskali iżda dawn tal-aħħar ikkontestaw il-kundanna tagħhom billi invokaw l-iskadenza tat-terminu ta' preskrizzjoni u l-prinċipju ta' *lex mitior*. Huma bbażaw ruħhom fuq sentenza tal-2022 tal-Înalta Curte de Casație și Justiție (il-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u tal-Ġustizzja, ir-Rumanija), li kienet tippermetti rimedji straordinarji bbażati fuq id-deċiżjonijiet tal-Qorti Kostituzzjonali. Din il-qorti rrikonoxxiet li, fil-każ li tintlaqa' tali interpretazzjoni, f'dan il-każ it-terminu ta' preskrizzjoni kien skada qabel ma saret definittiva id-deċiżjoni tal-kundanna tal-persuni konċernati, u li dan kien jimplika l-għeluq tal-proċedura kriminali u l-impossibbiltà li dawn tal-aħħar jiġu kkundannati.

F'dan il-kuntest, il-qorti tar-rinviju kellha dubju dwar il-kompatibbiltà mad-dritt tal-Unjoni ta' din l-interpretazzjoni, li kien ser ikollha bħala effett li l-persuni kkonċernati jiġu eżonerati mir-responsabbiltà kriminali tagħhom għal reati ta' frodi gravi li tippreġudika l-interessi finanzjarji tal-Unjoni. Barra minn hekk, hija enfasizzat li hija seta' jkollha, jekk kien jirriżulta li interpretazzjoni konformi mad-dritt tal-Unjoni ma tkunx possibbli, tħalli mhux applikati s-sentenzi tal-Qorti Kostituzzjonali u/jew tal-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u tal-Ġustizzja. Issa, is-sistema dixxiplinari l-ġdida kienet tippermetti li jiġu ssanzjonati l-imħallfin li, b'*mala fide* jew b'negliġenza gravi, ikunu marru kontra s-sentenzi ta' dawn il-qrati.

Fir-rigward tal-kriterju ta' urġenza, il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret il-ġurisprudenza stabbilita tagħha f'dan il-qasam, fis-sens li dan il-kriterju jkun issodisfatt meta l-persuna kkonċernata fit-tilwima fil-kawża prinċipali tkun tinsab, fid-data li fiha titressaq it-talba għal deċiżjoni preliminari, imċaħħda mil-libertà u meta ż-żamma tagħha taħt detenzjoni tkun tiddependi mill-eżitu ta' din it-tilwima, u rrilevat li l-persuni kkonċernati kienu kkundannati għal pieni ta' priġunerija (tnejn minnhom kienu qegħdin jiskontaw il-piena rispettiva tagħhom). Barra minn hekk, skont it-tweġiba tal-qorti tar-rinviju għal talba għal iktar informazzjoni, minn naħa, dawn iż-żewġ persuni kkonċernati kienu jinsabu fil-ħabs u, min-naħa l-oħra, id-detenzjoni tagħhom kienet tintemm jekk tiddeċiedi li tilqa' r-rimedji straordinarji għall-annullament li huma ressqu quddiemha kontra l-kundanna tagħhom. Barra minn hekk, l-eżitu tal-imsemmija rimedji straordinarji għal annullament imressqa mill-persuni kkonċernati kien jiddependi mir-risposti tal-Qorti tal-Ġustizzja

għad-domandi magħmula. Il-Qorti tal-Ġustizzja għalhekk issuġġettat *ex officio* r-rinviju għal deċiżjoni preliminari għall-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari.

Digriet tas-27 ta’ Settembru 2023, Abboudnam (C-58/23, EU:C:2023:748)

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Artikolu 99 tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja – Spazju ta’ libertà, sigurtà u ġustizzja – Politika tal-ażil – Proċeduri komuni għall-għoti u għall-irtirar tal-protezzjoni internazzjonali – Direttiva 2013/32/UE – Artikoli 22 u 23 – Dritt għall-għajnuna legali u għar-rappreżentanza – Artikolu 46(4) – Terminu raġonevoli għall-preżentata ta’ rikors – Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Dritt għal rimedju effettiv quddiem qorti – Ċaħda, permezz ta’ proċedura mħaffa, ta’ applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali minħabba li kienet manifestament infondata”

Ċittadin Marokkin kien ippreżenta applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali li ġiet miċħuda permezz ta’ deċiżjoni tal-Ministru għall-Intern tar-Repubblika tas-Slovenja fi proċedura mħaffa għar-raġuni li kienet manifestament infondata.

L-individwu kkonċernat ippreżenta rikors kontra din id-deċiżjoni filwaqt li sostna li n-notifika inadegwata tal-imsemmija deċiżjoni kienet tikkostitwixxi ksur tad-dritt tiegħu għal rimedju effettiv għaliex, fil-verità, huwa kellu biss ġurnata waħda sabiex jipprepara r-rikors tiegħu. Barra minn hekk, peress li kien jitkellem biss bl-Għarbi u ma kellux interpretu, huwa kellu jikkomunika mal-avukat tiegħu permezz ta’ messaġġi qosra (SMS) tradotti elettronikament.

Fil-fatt, konformement mal-leġiżlazzjoni nazzjonali inkwistjoni, it-terminu għall-preżentata ta’ rikors kontra tali deċiżjoni huwa limitat minn ħmistax-il jum għal tliet ijiem mid-data tan-notifika ta’ din id-deċiżjoni.

F’dan il-kuntest, adita b’rikors kontra din iċ-ċaħda, l-Upravno sodišče (il-Qorti Amministrattiva, is-Slovenja) staqsiet lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-kompatibbiltà ta’ leġiżlazzjoni nazzjonali li kienet tipprevedi terminu ta’ tliet ijiem, inklużi l-btajjel pubbliċi, għall-preżentata ta’ rikors ġudizzjarju kontra deċiżjoni li tiċħad bħala manifestament infondata applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali adottata permezz ta’ proċedura mħaffa mal-Artikolu 46(4) tad-Direttiva 2013/32, moqri fid-dawl tal-ewwel paragrafu tal-Artikolu 47 tal-Karta.

Barra minn hekk, il-qorti tar-rinviju talbet li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari għar-raġuni li, minn naħa, l-interpretazzjoni mitluba tal-Artikolu 46(4) tad-Direttiva 2013/32 kellha impatt fuq l-eżami ta’ rikorsi simili ppreżentati quddiemha u, min-naħa l-oħra, il-punt ta’ liġi mqajjem f’din il-kawża, peress li kien jikkonċerna d-dritt għal rimedju ġudizzjarju effettiv, kien jiġġustifika, min-natura tiegħu stess, risposta fl-iqsar żmien possibbli.

Wara li ċaħdet din it-talba għar-raġuni li, f’din il-kawża, il-kundizzjoni marbuta mal-urġenza ma kinitx issodisfatta, il-Qorti tal-Ġustizzja ppreċiżat numru ta’ aspetti bħala aspetti irrilevanti għall-finijiet tal-applikazzjoni tal-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni

preliminari. B’hekk, in-numru kbir ta’ persuni jew ta’ sitwazzjonijiet legali potenzjalment ikkonċernati mid-deċiżjoni li jkollha tingħata mid-deċiżjoni tar-rinviju wara li tkun ressqet talba għal deċiżjoni preliminari quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja ma jistax jikkostitwixxi, bħala tali, ċirkustanza eċċezzjonali ta’ natura li tiġġustifika l-applikazzjoni tal-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari. Fir-rigward tar-raġuni bbażata fuq l-argument li kull talba għal deċiżjoni preliminari li tikkonċerna l-interpretazzjoni ta’ dispożizzjoni dwar id-dritt għal rimedju ġudizzjarju effettiv teżiġi li l-Qorti tal-Ġustizzja tagħti risposta malajr, hija qieset li tali raġuni ma tistax tkun biżżejjed, waħedha, sabiex tiġġustifika li kawża tkun suġġetta għall-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari peress li din tal-aħħar tikkostitwixxi strument proċedurali intiż li jiġu indirizzati sitwazzjonijiet ta’ urġenza straordinarja. Barra minn hekk, il-Qorti tal-Ġustizzja fakkret li, sa fejn, fid-dritt nazzjonali, ir-rikorrent fil-kawża prinċipali ma setax ikun is-suġġett ta’ tneħħija sakemm id-deċiżjoni dwar l-applikazzjoni tiegħu għal permess ta’ residenza ma tkunx saret definittiva, seta’ jiġi eskluż ir-riskju ta’ tneħħija lejn pajjiż fejn seta’ jkun espost għall-piena tal-mewt, għat-tortura jew għal pieni jew trattamenti inumani jew degradanti oħra.

Il-qorti tar-rinviju talbet ukoll li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari għall-istess raġunijiet bħal dawk invokati insostenn tat-talba tagħha għall-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari. Madankollu, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ċaħad it-talba għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari għall-istess raġunijiet bħal dawk esposti fir-rigward tat-talba għall-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari.

2.3. Riskju ta’ ksur tad-drittijiet fundamentali

Sentenza tas-16 ta’ Frar 2017, C. K. et (C-578/16 PPU, EU:C:2017:127)

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Spazju ta’ libertà, sigurtà u ġustizzja – Fruntieri, ażil u immigrazzjoni – Sistema ta’ Dublin – Regolament (UE) Nru 604/2013 – Artikolu 4 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Trattamenti inumani jew degradanti – Trasferiment ta’ applikant għall-ażil marid b’mod gravi lejn l-Istat responsabbli għall-eżami tal-applikazzjoni tiegħu – Assenza ta’ raġunijiet serji sabiex jitwemmen li jeżistu difetti sistemiċi kkonfermati f’dan l-Istat Membru – Obbligi imposti fuq l-Istat Membru li għandu jipproċedi bit-trasferiment”

F’dan il-każ, ċittadina Sirjana u ċittadin Eġizzjan kienu daħlu fit-territorju tal-Unjoni Ewropea permezz ta’ viża maħruġa mir-Repubblika tal-Kroazja, qabel ma ppreżentaw applikazzjonijiet għall-ażil fir-Repubblika tas-Slovenja. L-awtoritajiet Sloveni għalhekk talbu lill-awtoritajiet Kroati jieħdu responsabbiltà għal dawn l-individwi sa fejn ir-Repubblika tal-Kroazja, konformement mar-Regolament Dublin III, kienet l-Istat Membru responsabbli għall-eżami tal-applikazzjonijiet tagħhom. Ir-Repubblika tal-Kroazja laqgħet din it-talba. Madankollu, peress li ċ-ċittadina Sirjana kienet tqila, it-trasferiment lejn il-Kroazja kellu jiġi pospost sat-twelid tat-tarbija. Sussegwentement, l-individwi kkonċernati oġġezzjonaw għal dan it-trasferiment filwaqt li argumentaw, minn naħa, li dan kien ser ikollu konsegwenzi negattivi fuq l-istat tas-saħħa taċ-ċittadina Sirjana, li setgħu

jaffettwaw ukoll il-benesseri tat-tarbija, u, min-naħa l-oħra, li huma kienu vittmi ta' kummenti u ta' vjolenzi ta' natura razzjali fil-Kroazja. Id-deċiżjoni ta' trasferiment ġiet annullata fl-ewwel istanza iżda ġiet ikkonfermata fl-appell mill-Vrhovno sodišče (il-Qorti Suprema, is-Slovenja). Madankollu, l-Ustavno sodišče (il-Qorti Kostituzzjonali, is-Slovenja), adita mill-individwi kkonċernati, annullat is-sentenza ta' dik il-qorti u bagħtet il-kawża lura quddiemha.

F'dan il-kuntest, il-Vrhovno sodišče (il-Qorti Suprema) talbet lill-Qorti tal-Ġustizzja tagħmel preċiżazzjonijiet dwar il-klawżola ta' diskrezzjoni, prevista fl-Artikolu 17 tar-Regolament Dublin III, li, b'mod derogatorju, tippermetti lil Stat Membru jeżamina applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali ppreżentata quddiemu anki jekk dan l-eżami ma jkunx ir-responsabbiltà tiegħu taħt il-kriterji stabbiliti mill-imsemmi regolament.

Il-qorti tar-rinviju talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari filwaqt li indikat li, fid-dawl tal-istat tas-saħħa taċ-ċittadina Sirjana, il-kwistjoni tal-istatus tagħha kellha tiġi deċiża fl-iqsar żmien possibbli. F'dan id-dawl, il-Qorti tal-Ġustizzja qieset li ma setax jiġi eskluż li r-rikorrenti jiġu ttrasferiti lejn il-Kroazja qabel tintemm proċedura ordinarja għal deċiżjoni preliminari. Fil-fatt, wara talba għal kjarifika magħmula lill-qorti tar-rinviju [25], din tal-aħħar indikat li għalkemm il-qorti tal-ewwel istanza kienet ordnat is-sospensjoni tal-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni ta' trasferiment fir-rigward tal-individwi kkonċernati, ebda miżura ġudizzjarja ma kienet qiegħda tissospendi l-eżekuzzjoni ta' din id-deċiżjoni f'dak l-istadju tal-proċedura nazzjonali. Il-Qorti tal-Ġustizzja għalhekk laqgħet it-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

Sentenza tas-7 ta' Marzu 2017 (Awla Manja), X u X (C-638/16 PPU, EU:C:2017:173)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Regolament (KE) Nru 810/2009 – Artikolu 25(1)(a) – Viża b'validità territorjali limitata – Ħruġ ta' viża għal raġunijiet umanitarji jew sabiex jiġu onorati obbligi internazzjonali – Kunċett ta' 'obbligi internazzjonali' – Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Konvenzjoni Ewropea għall-Protezzjoni tad-Drittijiet tal-Bniedem u tal-Libertajiet Fundamentali – Konvenzjoni ta' Genève – Ħruġ ta' viża fil-każ ta' riskju kkonfermat ta' ksur tal-Artikoli 4 u/jew 18 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali – Assenza ta' obbligu"

Koppja ta' ċittadini Sirjani u t-tliet uliedhom, li jgħixu fis-Sirja, kienu ppreżentaw, fl-ambaxxata tal-Belġju fil-Libanu, applikazzjonijiet għal viżi umanitarji, ibbażati fuq l-Artikolu 25(1)(a) tar-Regolament Nru 810/2009 [26] (magħruf bħala l-"Kodiċi tal-Viżi"), qabel marru lura fis-Sirja. L-għan ta' dawn l-applikazzjonijiet kien li jinkisbu viżi b'validità territorjali limitata, sabiex il-familja tkun tista' titlaq mis-Sirja u mbagħad tippreżenta applikazzjoni għall-ażil fil-Belġju. Ir-rikorrenti enfasizzaw li wieħed minnhom kien inħataf minn grupp terroristiku u kien suġġett għal tortura qabel inħeles wara li tħallas riskatt.

[25] Talba magħmula abbażi tal-Artikolu 101(1) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja.
[26] Regolament (KE) Nru 810/2009.

B’mod ġenerali, huma invokaw id-deterjorament fis-sitwazzjoni tas-sigurtà fis-Sirja, kif ukoll il-fatt li huma kienu esposti għal riskju li jiġu ppersegwitati minħabba li jagħmlu parti mill-komunità Kristjana Ortodossa. L-applikazzjonijiet tagħhom kienu ġew miċħuda għar-raġuni, fost oħrajn, li kellhom l-intenzjoni jibqgħu għal iktar minn disgħin jum fil-Belġju u li l-uffiċċji diplomatiċi Belġjani ma humiex fost l-awtoritajiet li quddiemhom barrani jista’ jippreżenta applikazzjoni għall-ażil.

Il-Conseil du contentieux des étrangers (il-Kunsill għall-Kwistjonijiet dwar Barranin, il-Belġju), adit b’rikors kontra din iċ-ċaħda, kellu dubju dwar il-portata tal-marġni ta’ diskrezzjoni li għandhom l-Istati Membri f’tali kuntest, b’mod partikolari fid-dawl tal-obbligi li joħorġu mill-Karta u, b’mod partikolari, mill-Artikoli 4 (projbizzjoni tat-tortura u ta’ pieni jew trattamenti inumani jew degradanti) u 18 (dritt għall-ażil) tagħha. Huwa għalhekk għamel diversi domandi preliminari lill-Qorti tal-Ġustizzja.

Il-Conseil du contentieux des étrangers (il-Kunsill għall-Kwistjonijiet dwar Barranin) talab ukoll li l-kawża tiġi suġġetta għall-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari. Għal dan il-għan, huwa invoka s-sitwazzjoni drammatika tal-kunflitt armat fis-Sirja, l-età żgħira ta’ wlied ir-rikorrenti, il-profil partikolarment vulnerabbli ta’ dawn tal-aħħar, marbut mal-fatt li jagħmlu parti mill-komunità Kristjana Ortodossa, u l-fatt li huwa kien ġie adit fil-kuntest ta’ proċedura ta’ sospensjoni ta’ urġenza estrema. F’dan ir-rigward, huwa speċifika li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari ineżami kellu l-effett li jissospendi l-proċedura fil-kawża prinċipali.

Il-Qorti tal-Ġustizzja laqgħet it-talba għal proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari. Għal dan il-għan, hija enfasizzat li ma kienx ikkontestat li, minn tal-inqas fid-data tal-eżami tat-talba għall-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari, ir-rikorrenti kienu esposti għar-riskju reali li jkunu suġġetti għal trattamenti inumani jew degradanti. Issa, skont il-Qorti tal-Ġustizzja, dan il-fatt għandu jitqies li huwa element ta’ urġenza li jiġġustifika l-applikazzjoni tal-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari.

Digriet tas-27 ta’ Settembru 2018, FR (C-422/18 PPU, [EU:C:2018:784](EU:C:2018:784))

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari – Artikolu 99 tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja – Spazju ta’ libertà, sigurtà u ġustizzja – Proċeduri komuni għall-għoti u għall-irtirar tal-protezzjoni internazzjonali – Direttiva 2013/32/UE – Artikolu 46 – Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Artikolu 18, Artikolu 19(2) u Artikolu 47 – Dritt għal rimedju effettiv – Deċiżjoni li tiċħad applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali – Leġiżlazzjoni nazzjonali li tipprovdi għat-tieni livell ta’ azzjoni ġudizzjarja – Effett sospensiv ipso jure limitat għar-rikors fl-ewwel istanza”

Ċittadin Niġerjan kien ippreżenta applikazzjoni għall-ażil fl-Italja. Insostenn tagħha, huwa invoka l-fatt li kien imġiegħel jitlaq mill-pajjiż ta’ oriġini tiegħu minħabba li l-awtoritajiet nazzjonali kienu skoprew li kellu relazzjoni omosesswali u minħabba li, għal din ir-raġuni, kien espost għar-riskju li jiġi arrestat u mqiegħed taħt detenzjoni. Wara li l-applikazzjoni għall-ażil tiegħu ġiet miċħuda mill-awtorità kompetenti u wara li din iċ-ċaħda ġiet

ikkonfermata mit-Tribunale di Milano (il-Qorti Distrettwali ta' Milano, l-Italja), iċ-ċittadin Niġerjan, minn naħa, ippreżenta appell fil-kassazzjoni u, min-naħa l-oħra, ressaq talba għal miżuri provviżorji quddiem it-Tribunale di Milano (il-Qorti Distrettwali ta' Milano), intiża għas-sospensjoni tal-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni tal-imsemmija qorti. Issa, skont il-leġiżlazzjoni nazzjonali [27], dik il-qorti kellha tagħti deċiżjoni dwar tali talba għal sospensjoni billi tevalwa jekk l-aggravji mqajma fil-kuntest tal-appell mid-deċiżjoni tagħha kinux fondati jew le, u mhux billi tevalwa jekk kienx hemm riskju ta' dannu gravi u irreparabbli għal dan l-applikant minħabba l-eżekuzzjoni ta' din id-deċiżjoni.

It-Tribunale di Milano (il-Qorti Distrettwali ta' Milano) għamlet domanda lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-kompatibbiltà ta' din il-leġiżlazzjoni nazzjonali mad-dispożizzjonijiet tad-Direttiva 2013/32 [28], moqrija fid-dawl tal-Artikolu 47 tal-Karta, li jiggarantixxi dritt għal rimedju effettiv.

Dik il-qorti talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari. F'dan ir-rigward, hija indikat li r-rikorrent kien meħtieġ jitlaq immedjatament mit-territorju Taljan u li seta' jitneħħa lejn in-Niġerja f'kull mument, fejn kien ser ikun espost għal riskju serju li jkun suġġett għall-piena tal-mewt, għat-tortura jew għal pieni jew trattamenti inumani jew degradanti oħra. Barra minn hekk, il-qorti tar-rinviju enfasizzat li r-risposta tal-Qorti tal-Ġustizzja għad-domanda magħmula seta' jkollha influwenza determinanti fuq il-kwistjoni ta' jekk ir-rikorrent setax jibqa' fit-territorju Taljan fl-istennija tal-eżitu tal-appell fil-kassazzjoni tiegħu. F'dan il-kuntest, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li l-possibbiltà li r-rikorrent jitneħħa lejn in-Niġerja qabel tintemm proċedura ordinarja għal deċiżjoni preliminari ma setgħetx tiġi eskluża u għalhekk iddeċidiet li tilqa' t-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari.

Sentenza tas-17 ta' Ottubru 2018, UD (C-393/18 PPU, EU:C:2018:835)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari – Kooperazzjoni ġudizzjarja f'materji ċivili – Regolament (KE) Nru 2201/2003 – Artikolu 8(1) – Ġurisdizzjoni fil-qasam tar-responsabbiltà tal-ġenituri – Kunċett ta' 'residenza abitwali tal-wild' – Rekwiżit ta' preżenza fiżika – Żamma tal-omm u tal-wild f'pajjiż terz kontra r-rieda tal-omm – Ksur tad-drittijiet fundamentali tal-omm u tal-wild"

Wara li żżewġet ċittadin Brittaniku, ċittadina tal-Bangladexx kienet ibbenefikat minn viża li kienet tippermettilha tistabbilixxi ruħha fir-Renju Unit. Sussegwentement, il-koppja marru fil-Bangladexx matul it-tqala taċ-ċittadina tal-Bangladexx. It-tifla tagħhom twieldet

[27] Decreto legislativo n. 25 – Attuazione della direttiva 2005/85/CE recante norme minime per le procedure applicate negli Stati membri ai fini del riconoscimento e della revoca dello status di rifugiato (id-Digriet Leġiżlattiv Nru 25, dwar l-implimentazzjoni tad-Direttiva 2005/85/KE dwar standards minimi għal proċeduri fl-Istati Membri għall-għoti u l-irtirar tal-istatus ta' rifuġjat), tal-25 ta' Jannar 2008 (GURI Nru 40, tas-16 ta' Frar 2008), kif emendat bid-decreto-legge n. 13 – Disposizioni urgenti per l'accelerazione dei procedimenti in materia di protezione internazionale, nonche' per il contrasto dell'immigrazione illegale (id-Digriet Liġi Nru 13, li jistabbilixxi dispożizzjonijiet urġenti dwar il-ħeffa tal-proċeduri fil-qasam tal-protezzjoni internazzjonali kif ukoll dwar il-ġlieda kontra l-immigrazzjoni illegali), tas-17 ta' Frar 2017 (GURI Nru 40, tas-17 ta' Frar 2017), ikkonfermat bħala liġi, b'emendi, permezz tal-Liġi Nru 46, tat-13 ta' April 2017.

[28] Direttiva 2013/32/UE.

hemmhekk u qatt ma għexet fir-Renju Unit. Il-missier mar lura lejn ir-Renju Unit waħdu. Skont l-allegazzjonijiet tal-omm, li ġew ikkontestati mill-missier, dan tal-aħħar kien qarraq biha sabiex twelled f'pajjiż terz u kien qiegħed iġiegħlha tkompli tgħix hemmhekk mat-tifla, mingħajr gass, elettriku u ilma għax-xorb, u mingħajr l-ebda dħul, fi ħdan komunità li kienet qed tistigmatizzaha. B'hekk, l-omm ippreżentat rikors quddiem il-High Court of Justice (England & Wales), Family Division (il-Qorti Għolja tal-Ġustizzja (Ingilterra u Wales), Sezzjoni tal-Familja, ir-Renju Unit), sabiex it-tifla titqiegħed taħt il-protezzjoni ta' dik il-qorti u sabiex jiġi ordnat ir-ritorn tagħhom lejn ir-Renju Unit.

Dik il-qorti qieset li fl-ewwel lok kien meħtieġ li tiġi deċiża l-kwistjoni tal-ġurisdizzjoni tagħha sabiex tagħti deċiżjoni fir-rigward tal-minuri, li kien jimplika li kellu jiġi ddeterminat jekk il-minuri setgħetx titqies li kellha r-residenza abitwali tagħha, fis-sens tal-Artikolu 8(1) tar-Regolament Nru 2201/2003, fir-Renju Unit, minkejja li qatt ma kienet marret f'dan l-Istat Membru. Barra minn hekk, l-imsemmija qorti kellha dubju dwar jekk iċ-ċirkustanzi tal-kawża, b'mod partikolari l-aġir tal-missier u l-ksur tad-drittijiet fundamentali tal-omm jew tat-tifla, kellhomx impatt fuq dan il-kunċett ta' "residenza abitwali".

Il-qorti tar-rinviju talbet ukoll li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, talba li ntlaqgħet mill-Qorti tal-Ġustizzja. F'dan ir-rigward, l-ewwel nett, il-Qorti tal-Ġustizzja indikat li fil-każ li tiġi stabbilita l-influwenza deċiżiva eżerċitata mill-missier fuq l-omm, il-benesseri attwali tat-tifla jkun serjament kompromess. Kull dewmien fit-teħid ta' deċiżjonijiet ġudizzjarji fir-rigward tal-minuri kien itawwal is-sitwazzjoni attwali u għalhekk kien isaħħaħ ir-riskju ta' ħsara serja, jekk mhux ukoll irreparabbli, għall-iżvilupp ta' din il-minuri. It-tieni nett, il-Qorti tal-Ġustizzja osservat li, fil-każ ta' eventwali ritorn lejn ir-Renju Unit, tali dewmien seta' jippreġudika wkoll l-integrazzjoni tal-minuri fl-ambjent familjari u soċjali l-ġdid tagħha. Fl-aħħar nett, il-Qorti tal-Ġustizzja enfasizzat li l-età żgħira ħafna tal-minuri (sena u xahrejn fid-data tad-deċiżjoni tar-rinviju) kienet tfisser li l-iżvilupp tagħha kien ta' natura partikolarment delikat.

Sentenza tal-14 ta' Mejju 2020 (Awla Manja), Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság Délalföldi Regionális Igazgatóság (C-924/19 PPU u C-925/19 PPU, EU:C:2020:367)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Politika tal-ażil u tal-immigrazzjoni – Direttiva 2013/32/UE – Applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali – Artikolu 33(2) – Raġunijiet ta' inammissibbiltà – Artikolu 40 – Applikazzjonijiet sussegwenti – Artikolu 43 – Proċeduri fuq il-fruntiera – Direttiva 2013/33/UE – Artikolu 2(h), u Artikoli 8 u 9 – Detenzjoni – Legalità – Direttiva 2008/115/UE – Artikolu 13 – Rimedji effettivi – Artikolu 15 – Detenzjoni – Legalità – Dritt għal rimedju effettiv – Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Prinċipju ta' supremazija tad-dritt tal-Unjoni"

F'dan il-każ, ċittadini Afgani u Iranjani, li kienu waslu fl-Ungerija mis-Serbja, ippreżentaw applikazzjonijiet għall-ażil fl-Ungerija miż-żona ta' tranżitu ta' Röszke, li tinsab fil-fruntiera

bejn is-Serbja u l-Ungerija. Skont id-dritt Ungeriż, dawn l-applikazzjonijiet ġew miċħuda bħala inammissibbli u ġew adottati deċiżjonijiet ta' ritorn lejn is-Serbja. Madankollu, l-awtoritajiet Serbi rrifjutaw l-ammissjoni mill-ġdid tal-persuni kkonċernati fit-territorju tagħhom minħabba li l-kundizzjonijiet previsti fil-ftehim ta' ammissjoni mill-ġdid konkluż mal-Unjoni ma kinux issodisfatti. Wara din id-deċiżjoni, l-awtoritajiet Ungeriżi ma wettqux l-eżami fil-mertu tal-applikazzjonijiet iċċitati iktar 'il fuq iżda emendaw il-pajjiż ta' destinazzjoni msemmi fid-deċiżjonijiet ta' ritorn inizjali, billi ssostitwixxewh bil-pajjiż ta' oriġini rispettiv tal-persuni kkonċernati. Dawn tal-aħħar għalhekk ikkontestaw dawn id-deċiżjonijiet ta' emenda, iżda l-kontestazzjoni tagħhom ġiet miċħuda. Minkejja li tali rikors ma kienx previst fid-dritt Ungeriż, il-persuni kkonċernati adixxew lil qorti Ungeriża sabiex tannulla d-deċiżjonijiet u tordna lill-awtorità inkarigata mill-ażil tmexxi proċedura ġdida għall-ażil. Huma ppreżentaw ukoll rikorsi għal nuqqas li tittieħed azzjoni marbuta mat-tqegħid u maż-żamma tagħhom fiż-żona ta' tranżitu ta' Röszke. Fil-fatt, huma inizjalment kienu obbligati jirrisjedu fit-taqsima ta' din iż-żona ta' tranżitu rriżervata għall-applikanti għall-ażil, qabel ma ġew obbligati, xi xhur wara, jirrisjedu fit-taqsima ta' din l-istess żona rriżervata għaċ-ċittadini ta' pajjiżi terzi li l-applikazzjoni għall-ażil tagħhom kienet ġiet miċħuda, taqsima fejn kienu jinsabu fiż-żmien tal-kawża.

Is-Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (il-Qorti Amministrattiva u Industrijali tal-Belt ta' Szeged, l-Ungerija), adita b'rikors kontra din iċ-ċaħda, għamlet domandi lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-interpretazzjoni tad-Direttiva 2013/32 [29] u tad-Direttiva 2013/33 [30], b'mod partikolari dwar il-konsegwenzi tan-nuqqas ta' ammissjoni mill-ġdid minn pajjiż terz ta' migranti li l-applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali tagħhom tkun ġiet iddikjarata inammissibbli, dwar il-klassifikazzjoni tal-akkomodazzjoni tagħhom fiż-żona ta' tranżitu fid-dawl tad-dispożizzjonijiet tad-dritt tal-Unjoni li jirregolaw id-detenzjoni u dwar id-dritt tagħhom għal protezzjoni ġudizzjarja effettiva, b'mod partikolari permezz tal-adozzjoni ta' miżuri provviżorji mill-qorti nazzjonali.

Il-qorti tar-rinviju talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari għar-raġuni li r-rikorrenti fil-kawżi prinċipali kienu mċaħħda mil-libertà. Hija invokat ukoll il-fatt li l-kundizzjonijiet ta' detenzjoni kienu diffiċli, b'mod partikolari minħabba l-età avvanzata u l-problemi ta' saħħa ta' wħud minnhom, kif ukoll minħabba d-deterjorament tas-saħħa mentali ta' minuri li kien qiegħed jirrisjedi, flimkien ma' missieru, fit-taqsima taż-żona ta' tranżitu ta' Röszke rriżervata għaċ-ċittadini ta' pajjiżi terzi li l-applikazzjoni għall-ażil tagħhom kienet ġiet miċħuda. Barra minn hekk, l-imsemmija qorti indikat li r-risposti tal-Qorti tal-Ġustizzja għad-domandi magħmula kien ser ikollhom impatt dirett u determinanti fuq l-eżitu tal-kawżi prinċipali, b'mod partikolari fuq iż-żamma tad-detenzjoni li kienu suġġetti għaliha r-rikorrenti fil-kawżi prinċipali.

---

[29] Direttiva 2013/32/UE.
[30] Direttiva 2013/33/UE.

Il-Qorti tal-Ġustizzja laqgħet it-talba għall-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari billi bbażat ruħha, fost oħrajn, fuq ir-riskju ta’ ksur tad-drittijiet fundamentali fil-qasam tal-ażil (Artikoli 18 u 19 tal-Karta) kif ukoll fuq is-saħħa mentali ta’ wieħed miċ-ċittadini kkonċernati, li kien minuri. Il-Qorti tal-Ġustizzja rrilevat li r-rikorrenti fil-kawżi prinċipali kienu s-suġġett ta’ deċiżjonijiet li kienu jordnaw ir-ritorn tagħhom lejn il-pajjiż ta’ oriġini tagħhom u kienu għalhekk esposti għar-riskju li jintbagħtu lura fi żmien qasir minkejja li, skont il-qorti tar-rinviju, il-fondatezza tar-raġunijiet li fuqhom kienu bbażati l-applikazzjonijiet għall-ażil tal-imsemmija rikorrenti qatt ma kienet ġiet eżaminata minn qorti. Għaldaqstant, ma setax jiġi eskluż li, b’applikazzjoni ta’ dawn id-deċiżjonijiet, li kienu ġew ikkonfermati permezz ta’ digrieti li l-annullament tagħhom kien qiegħed jintalab quddiem il-qorti tar-rinviju, ir-rikorrenti fil-kawżi prinċipali kienu ser jintbagħtu fil-pajjiż ta’ oriġini tagħhom qabel tintemm proċedura għal deċiżjoni preliminari li ma tkunx suġġetta għall-proċedura b’urġenza għal deċiżjoni preliminari, u li din it-tneħħija setgħet tesponihom għal trattament li jmur kontra l-Artikolu 18 u l-Artikolu 19(2) tal-Karta. Barra minn hekk, fid-dawl tal-fatt li wieħed mir-rikorrenti fil-kawżi prinċipali kien minuri, li s-saħħa mentali u psikika tiegħu kienet qiegħda tiddeterjora minħabba s-soġġorn tiegħu fiż-żona ta’ tranżitu ta’ Röszke, dewmien fit-teħid ta’ deċiżjoni ġudizzjarja kien ser jestendi s-sitwazzjoni attwali u jirriskja għalhekk ħsara serja, jekk mhux irreparabbli, għall-iżvilupp ta’ dan il-minuri.

Sentenza tal-20 ta’ Jannar 2022, Landeshauptmann von Wien (Telf tal-istatus ta’ residenti għal żmien twil) (C-432/20, [EU:C:2022:39](EU:C:2022:39))

“Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Spazju ta’ libertà, sigurtà u ġustizzja – Politika tal-immigrazzjoni – Direttiva 2003/109/KE – Artikolu 9(1)(ċ) – Telf tal-istatus ta’ ċittadini ta’ pajjiżi terzi li jkunu residenti għal żmien twil – Assenza mit-territorju tal-Unjoni Ewropea matul perijodu ta’ tnax-il xahar konsekuttivi – Interruzzjoni ta’ dan il-perijodu ta’ assenza – Residenzi irregolari u għal żmien qasir fit-territorju tal-Unjoni”

It-tilwima fil-kawża prinċipali, bejn ċittadin Kazaki u l-Landeshauptmann von Wien (il-Kap tal-Gvern tal-Land ta’ Vjenna, l-Awstrija), kienet dwar ir-rifjut ta’ dan tal-aħħar li jġedded il-permess ta’ residenza bħala resident għal żmien twil ta’ dan iċ-ċittadin.

Il-qorti tar-rinviju, il-Verwaltungsgericht Wien (il-Qorti Amministrattiva ta’ Vjenna, l-Awstrija) ikkonstatat li, minkejja li r-rikorrent fil-kawża prinċipali qatt ma kien telaq mill-Unjoni matul tnax-il xahar konsekuttivi bejn l-2013 u l-2018, huwa kien preżenti fit-territorju għal ftit jiem fis-sena biss. Kienet din il-preżenza limitata li ntużat bħala raġuni għar-rifjut tat-tiġdid tal-permess ta’ residenza tiegħu. F’dan ir-rigward, ir-rikorrent ippreżenta studju legali, imwettaq minn grupp ta’ esperti tal-Kummissjoni Ewropea dwar il-migrazzjoni regolari, li minnu kien jirriżulta li hija biss l-assenza fiżika mit-territorju tal-Unjoni għal perijodu ta’ tnax-il xahar konsekuttivi li timplika t-telf tal-istatus ta’ resident

għal żmien twil, taħt l-Artikolu 9(1)(ċ) tad-Direttiva 2003/109 [31], irrispettivament mill-istabbiliment materjali jew mir-residenza abitwali fit-territorju tal-Unjoni tar-rikorrent ikkonċernat. Il-qorti tar-rinviju qieset li dan l-istudju kien jidher li jikkonferma l-argument tar-rikorrent fil-kawża prinċipali fis-sens li anki soġġorni għal żmien qasir, bħal dawk f'dan il-każ, kienu biżżejjed sabiex iżomm l-istatus tiegħu bħala resident għal żmien twil fis-sens tad-Direttiva 2003/109.

F'dan il-kuntest, il-Verwaltungsgericht Wien (il-Qorti Amministrattiva ta' Vjenna) għamlet domandi lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-kundizzjonijiet meħtieġa mill-Artikolu 9(1)(ċ) tad-Direttiva 2003/109 għall-irtirar, mill-awtoritajiet nazzjonali, tal-istatus ta' ċittadin ta' pajjiż terz bħala resident għal żmien twil.

Barra minn hekk, il-qorti tar-rinviju talbet li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari filwaqt li rrilevat, b'mod partikolari, li r-rikorrent fil-kawża prinċipali kif ukoll il-konjuġi tiegħu u l-erba' wlied minuri tagħhom kienu fl-aħħar lok stabbiliti fir-Renju Unit abbażi ta' permessi ta' residenza ta' dan l-Istat maħruġa għal perijodu ta' diversi snin. Madankollu, ir-rikorrent fil-kawża prinċipali xtaq jistabbilixxi ruħu mill-ġdid fl-Awstrija, filwaqt li jingħaqdu miegħu l-membri tal-familja tiegħu taħt ir-riunifikazzjoni tal-familja, pass dan li kien jeħtieġ, skont il-leġiżlazzjoni nazzjonali fis-seħħ, li l-ewwel jiġi kkonstatat li dan tal-aħħar għad għandu dritt għall-istatus ta' resident għal żmien twil. Filwaqt li ċaħdet it-talba għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, il-Qorti tal-Ġustizzja rrilevat li l-qorti tar-rinviju ma kinitx esponiet b'mod suffiċjenti ċ-ċirkustanzi li kienu jippermettu li jiġi stabbilit li kien hemm urġenza biex tingħata deċiżjoni f'din il-kawża. B'hekk, il-qorti tar-rinviju ma kinitx stabbilixxiet, b'mod partikolari, li kien hemm riskju li r-rikorrent fil-kawża prinċipali u l-membri tal-familja tiegħu jkunu suġġetti għal miżuri ta' tneħħija fir-Renju Unit jew fl-Awstrija u lanqas ma stabbilixxiet li kien hemm sitwazzjoni ta' theddida għar-rispett tad-drittijiet fundamentali tagħhom, bħalma huwa d-dritt għal ħajja familjali.

[31] Direttiva 2003/109/KE.

II. Il-proċedura mħaffa

1. Ir-raġunijiet li jiġġustifikaw l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa

1.1. Natura u sensittività tal-qasam ta' interpretazzjoni li jkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari

Digriet tat-22 ta' Frar 2008, Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:116) [32]

"Proċedura mħaffa"

It-tilwima fil-kawża prinċipali kienet tikkonċerna ċittadin Pollakk li kienu ilu jirrisjedi għal diversi snin, għalkemm mhux b'mod kontinwu u probabbilment b'mod illegali, fil-Ġermanja, fejn dak iż-żmien kien qiegħed jiskonta piena ta' priġunerija. Dan iċ-ċittadin kien is-suġġett ta' mandat ta' arrest Ewropew, maħruġ minn qorti Pollakka, sabiex tiġi eżegwita piena ta' priġunerija li għaliha kien diġà ġie kkundannat. F'dan il-kuntest, l-Oberlandesgericht Stuttgart (il-Qorti Reġjonali Superjuri ta' Stuttgart, il-Ġermanja), li kellha tagħti deċiżjoni dwar il-konsenja tal-individwu kkonċernat lill-awtoritajiet ġudizzjarji Pollakki, kellha dubju dwar l-interpretazzjoni tal-kundizzjoni ta' residenza jew ta' domiċilju prevista fil-punt 6 tal-Artikolu 4 tad-Deċiżjoni Qafas 2002/584. Fil-fatt, din id-dispożizzjoni tipprevedi raġuni fakultattiva għan-nuqqas ta' eżekuzzjoni ta' mandat ta' arrest Ewropew meta l-persuna rikjesta "toqgħod fi, jew hi ċittadina jew resident[i] ta' l-Istat Membru li jesegwixxi" u meta dan l-Istat jintrabat li jeżegwixxi l-piena barranija.

Barra minn hekk, l-Oberlandesgericht Stuttgart (il-Qorti Reġjonali Superjuri ta' Stuttgart) talbet li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari għar-raġuni li d-detenzjoni tal-individwu kkonċernat fit-territorju Ġermaniż kienet waslet biex tintemm fil-futur qarib u li, barra minn hekk, dan seta' jiġi rrilaxxat b'mod antiċipat.

Wara li indika li t-talba għal proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, li ma kinitx tapplika f'dan il-każ, kellha titqies li kienet talba għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari [33], il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja osserva li din il-kawża tqajjem problemi ta' interpretazzjoni li jikkonċernaw qasam sensittiv tal-attività tal-leġiżlatur Ewropew li jikkonċerna aspetti ċentrali tal-funzjonament tal-mandat ta' arrest Ewropew li fir-rigward tagħhom kien l-ewwel darba li l-Qorti tal-Ġustizzja ntalbet tagħti deċiżjoni. Fil-fatt, l-interpretazzjoni mitluba seta' jkollha konsegwenzi ġenerali, kemm għall-awtoritajiet li jkollhom jikkooperaw fil-kuntest tal-mandat ta' arrest Ewropew u kemm għad-drittijiet tal-persuni rikjesti, li jkunu jinsabu f'sitwazzjoni ta' inċertezza. Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja qies ukoll li risposta mħaffa kellha tippermetti lill-awtorità ġudizzjarja ta'

[32] Ara wkoll is-sentenza tas-17 ta' Lulju 2008 (Awla Manja), Kozłowski (C-66/08, EU:C:2008:437).

[33] Ara, iktar 'il fuq, fil-Parti I ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari", il-punt "1. Il-kamp ta' applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari".

eżekuzzjoni tagħti deċiżjoni fl-aħjar kundizzjonijiet possibbli dwar it-talba għal konsenja li kienet saritilha, filwaqt li jkollha l-possibbiltà li tikkonforma ruħha, fl-iqsar żmien possibbli, mal-obbligi tagħha taħt id-Deċiżjoni Qafas 2002/584. Huwa għalhekk issuġġetta l-kawża għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari.

1.2. Gravità partikolari tal-inċertezza legali li tkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari

Digriet tal-4 ta' Ottubru 2012, Pringle (C-370/12, EU:C:2012:620) [34]

"Proċedura mħaffa"

Din il-kawża kienet taqa' fil-kuntest tal-ħolqien tal-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà (MES), wara l-kriżi finanzjarja li laqtet iż-żona tal-euro fl-2010. Fil-fatt, din l-istituzzjoni finanzjarja internazzjonali hija intiża li tirrilaxxa riżorsi finanzjarji u li tipprovdi sostenn għall-istabbiltà tal-Istati Membri taż-żona tal-euro li jkunu qegħdin jaffaċċjaw, jew li jkunu fir-riskju li jaffaċċjaw, problemi serji ta' finanzjament. F'dan il-każ, Membru tal-Parlament Irlandiż kien ippreżenta rikors kontra l-Gvern Irlandiż. Huwa qajjem l-invalidità tad-Deċiżjoni 2011/199 [35] u allega, barra minn hekk, li, jekk tirratifika, tapprova jew taċċetta t-Trattat li jistabbilixxi l-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà, konkluż fit-2 ta' Frar 2012 [36], l-Irlanda kienet ser tkun qiegħda tassumi obbligi inkompatibbli mat-Trattati li fuqhom hija bbażata l-Unjoni Ewropea.

F'dan il-kuntest, il-Chúirt Uachtarach (il-Qorti Suprema, l-Irlanda) ressqet talba għal deċiżjoni preliminari quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja u talbet l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li invokat li r-ratifika tat-Trattat MES mill-Irlanda fil-ħin kienet ta' importanza kbira ħafna għal membri oħra tal-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà u, b'mod partikolari, għal dawk li kellhom bżonn assistenza finanzjarja. Minkejja li fil-frattemp l-Irlanda, bħall-Istati Membri l-oħra kollha firmatarji tat-Trattat MES, kienet irratifikat dan it-trattat, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja indika li d-domandi preliminari magħmula f'din il-kawża kienu jqajmu inċertezza dwar il-validità ta' dan it-trattat. Filwaqt li enfasizza ċ-ċirkustanzi eċċezzjonali ta' kriżi finanzjarja li fihom ġie konkluż dan it-trattat, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li l-użu tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari kien meħtieġ sabiex titneħħa fl-iqsar żmien possibbli din l-inċertezza, li kienet tippreġudika l-għan tat-Trattat MES, jiġifieri l-ħarsien tal-istabbiltà finanzjarja taż-żona tal-euro.

---

34 Ara wkoll is-sentenza tas-27 ta' Novembru 2012, Pringle (C-370/12, EU:C:2012:756).

35 Deċiżjoni 2011/199/UE.

36 It-Trattat li jistabbilixxi l-Mekkaniżmu Ewropew ta' Stabbiltà kien ġie konkluż fi Brussell (il-Belġju) fit-2 ta' Frar 2012, bejn ir-Renju tal-Belġju, ir-Repubblika Federali tal-Ġermanja, ir-Repubblika tal-Estonja, l-Irlanda, ir-Repubblika Ellenika, ir-Repubblika ta' Spanja, ir-Repubblika Franċiża, ir-Repubblika Taljana, ir-Repubblika ta' Ċipru, il-Gran Dukat tal-Lussemburgu, Malta, ir-Renju tal-Pajjiżi l-Baxxi, ir-Repubblika tal-Awstrija, ir-Repubblika Portugiża, ir-Repubblika tas-Slovenja, ir-Repubblika Slovakka u r-Repubblika tal-Finlandja. Dan it-trattat daħal fis-seħħ fis-27 ta' Settembru 2012.

Digrieti tal-15 ta' Jannar 2017, Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:120) [37]***, u Jafari (C-646/16, EU:C:2017:138)*** [38]

"Proċedura mħaffa"

Fil-kawża Mengesteab (C-670/16), ċittadin Eritrew kien talab l-ażil quddiem l-awtoritajiet Ġermaniżi, li ħarġulu ċertifikat ta' dikjarazzjoni. F'dan ir-rigward għandu jiġi speċifikat li d-dritt Ġermaniż [39] kien jagħmel distinzjoni bejn il-fatt li jintalab l-ażil, li jagħti lok għall-ħruġ ta' tali ċertifikat, u l-preżentazzjoni ta' applikazzjoni uffiċjali għall-ażil. Meta l-individwu kkonċernat seta' finalment jippreżenta tali applikazzjoni għall-ażil, disa' xhur iktar tard, l-awtoritajiet Ġermaniżi talbu lill-awtoritajiet Taljani jieħdu responsabbiltà għalih peress li, skont ir-Regolament Dublin III, ir-Repubblika Taljana kienet l-Istat Membru responsabbli għall-eżami tal-applikazzjoni tiegħu. Għaldaqstant, l-applikazzjoni għall-ażil tal-individwu kkonċernat ġiet miċħuda bħala inammissibbli u ġie ordnat it-trasferiment tiegħu lejn l-Italja. Adita b'rikors kontra din id-deċiżjoni ta' trasferiment, il-Verwaltungsgericht Minden (il-Qorti Amministrattiva ta' Minden, il-Ġermanja) kellha dubju, minn naħa, dwar il-possibbiltà, għal applikant għall-ażil, li jinvoka l-iskadenza tat-termini għall-preżentata tat-talba sabiex tittieħed responsabbiltà, u, min-naħa l-oħra, dwar il-modalitajiet għall-kalkolu ta' dawn it-termini. Fil-fatt, konformement mal-Artikolu 21(1) tar-Regolament Dublin III, fil-każ li ma jiġux osservati t-termini indikati, ir-responsabbiltà għall-eżami tal-applikazzjoni tiġi ttrasferita lill-Istat Membru li quddiemu tkun ġiet ippreżentata. Madankollu, il-Verwaltungsgericht Minden (il-Qorti Amministrattiva ta' Minden) osservat li tali dewmien kien estremament komuni fil-Ġermanja minħabba ż-żieda inabitwali fin-numru ta' applikanti għall-ażil b'effett mill-2015.

Fil-kawża Jafari (C-646/16), il-membri ta' familja Afgana kienu qasmu l-fruntiera bejn is-Serbja u l-Kroazja. L-awtoritajiet Kroati kienu mbagħad organizzaw it-trasport tagħhom sal-fruntiera Slovena, bil-għan li jgħinuhom jaslu fi Stati Membri oħra sabiex jippreżentaw applikazzjoni għal protezzjoni internazzjonali hemmhekk. Il-familja għamlet dan fl-Awstrija. Madankollu, sa fejn ir-Regolament Dublin III jipprevedi li r-responsabbiltà taqa' fuq l-Istat Membru li l-fruntiera esterna tiegħu tkun inqasmet b'mod irregolari, l-awtoritajiet Awstrijaċi kienu talbu lill-awtoritajiet Kroati jieħdu responsabbiltà għall-individwi kkonċernati. Għaldaqstant, l-applikazzjonijiet tal-familja kienu ġew miċħuda u ġie ordnat it-trasferiment tal-individwi kkonċernati lejn il-Kroazja. Adita b'rikors kontra dawn id-deċiżjonijiet, il-Verwaltungsgerichtshof (il-Qorti Amministrattiva, l-Awstrija) staqsiet lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-mod li bih għandhom jiġu applikati l-kriterji dwar il-ħruġ ta' permessi ta' soġġorn jew ta' viżi u dwar id-dħul jew is-soġġorn, previsti fl-Artikoli 12 u 13 tar-Regolament Dublin III.

Iż-żewġ qrati tar-rinviju talbu l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari, talbiet li ntlaqgħu mill-President tal-Qorti tal-Ġustizzja.

---

[37] Ara wkoll is-sentenza tas-26 ta' Lulju 2017 (Awla Manja), Mengesteab (C-670/16, EU:C:2017:587).
[38] Ara wkoll is-sentenza tas-26 ta' Lulju 2017 (Awla Manja), Jafari (C-646/16, EU:C:2017:586).
[39] Asylgesetz (il-Liġi dwar l-Ażil), fil-verżjoni ppubblikata fit-2 ta' Settembru 2008 (BGBl. 2008 I, p. 1798).

Fiż-żewġ kawżi, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja beda billi fakkar li, normalment, in-numru kbir ta' persuni jew ta' sitwazzjonijiet legali potenzjalment ikkonċernati mid-deċiżjoni li jkollha tieħu qorti tar-rinviju wara li tkun għamlet rinviju għal deċiżjoni preliminari lill-Qorti tal-Ġustizzja ma jistax, bħala tali, jikkostitwixxi ċirkustanza eċċezzjonali ta' natura li tiġġustifika l-użu ta' proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari (digrieti tal-15 ta' Frar 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:120, punt 10, u Jafari, C-646/16, EU:C:2017:138, punt 10).

Madankollu, huwa żied li, f'dan il-każ, din il-kunsiderazzjoni ma setgħetx tkun deċiżiva sa fejn in-numru ta' kawżi kkonċernati mid-domandi preliminari magħmula kien tali li l-inċertezza dwar l-eżitu tagħhom setgħet tostakola l-funzjonament tas-sistema stabbilita permezz tar-Regolament Dublin III u, għaldaqstant, setgħet iddgħajjef is-sistema Ewropea komuni ta' ażil implimentata mil-leġiżlatur tal-Unjoni Ewropea b'applikazzjoni tal-Artikolu 78 TFUE. Fil-fatt, minn naħa, dawn il-kawżi kienu jaqgħu f'kuntest mingħajr preċedent fejn kien ġie rreġistrat numru eċċezzjonalment kbir ta' applikazzjonijiet għall-ażil, fil-Ġermanja, fl-Awstrija u, b'mod iktar ġenerali, fl-Unjoni, f'kundizzjonijiet analogi għal dawk inkwistjoni f'din il-kawża. Min-naħa l-oħra, dawn il-kawżi kienu jqajmu problemi ta' interpretazzjoni marbuta direttament ma' dan il-kuntest li kienu jikkonċernaw aspetti ċentrali tas-sistema implimentata permezz tar-Regolament Dublin III, li dwarhom il-Qorti tal-Ġustizzja kienet meħtieġa tagħti deċiżjoni għall-ewwel darba. Għaldaqstant, ir-risposta tal-Qorti tal-Ġustizzja seta' jkollha konsegwenzi ġenerali għall-awtoritajiet nazzjonali li kienu meħtieġa jikkooperaw sabiex japplikaw dan ir-regolament (digrieti tal-15 ta' Frar 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:120, punti 11 sa 13, u Jafari, C-646/16, EU:C:2017:138, punti 11 sa 13).

Skont il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja, minn dan kien isegwi li l-inċertezza dwar id-determinazzjoni tal-Istat Membru responsabbli għall-eżami tal-applikazzjonijiet għall-ażil bħal dawk inkwistjoni fil-kawżi prinċipali ma kinitx tippermetti lill-awtoritajiet nazzjonali kompetenti jipprevedu l-miżuri amministrattivi u baġitarji meħtieġa sabiex jiġi żgurat, konformement mar-rekwiżiti li jirriżultaw kemm mid-dritt tal-Unjoni u kemm mill-impenji internazzjonali tal-Istati Membri kkonċernati, l-eżami ta' dawn l-applikazzjonijiet u l-akkoljenza tal-applikanti għall-ażil li, jekk ikun il-każ, kienu jaqgħu taħt ir-responsabbiltà tagħhom. F'din is-sitwazzjoni eċċezzjonali ta' kriżi, l-użu tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari kien meħtieġ sabiex titneħħa, fl-iqsar żmien possibbli, din l-inċertezza li kienet ta' preġudizzju għall-funzjonament tajjeb tas-sistema Ewropea komuni tal-ażil, li jikkontribwixxi sabiex jiġi osservat l-Artikolu 18 tal-Karta (digrieti tal-15 ta' Frar 2017, Mengesteab, C-670/16, EU:C:2017:120, punti 15 u 16, u Jafari, C-646/16, EU:C:2017:138, punti 14 u 15).

Digriet tat-28 ta' Frar 2017, M.A.S. u M.B. (C-42/17, EU:C:2017:168) [40]

"Proċedura mħaffa"

Il-Corte costituzionale (il-Qorti Kostituzzjonali, l-Italja) kienet ġiet adita bi kwistjoni ta' natura kostituzzjonali minn żewġ qrati Taljani li kellhom dubju dwar l-eventwali ksur tal-prinċipju ta' legalità fil-każ li tiġi applikata r-regola li tirriżulta mis-sentenza Taricco *et* [41], fil-kuntest ta' proċeduri kriminali pendenti quddiemhom. Jitfakkar li, fl-imsemmija sentenza, il-Qorti tal-Ġustizzja kienet ikkonstatat li, f'żewġ każijiet identifikati minnha, ir-regoli Taljani dwar il-preskrizzjoni applikabbli għar-reati fiskali fil-qasam tat-taxxa fuq il-valur miżjud (VAT) setgħu jippreġudikaw l-obbligi imposti fuq l-Istati Membri mill-Artikolu 325(1) u (2) TFUE. Għaldaqstant, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li, f'dawn il-każijiet, il-qorti nazzjonali kompetenti kellha tagħti effett sħiħ lill-Artikolu 325(1) u (2) TFUE billi, jekk ikun meħtieġ, ma tapplikax id-dispożizzjonijiet tad-dritt nazzjonali kkonċernati.

F'dan il-każ, konformement mar-regola stabbilita fl-imsemmija sentenza, il-qrati Taljani qiesu li kellhom jinjoraw it-terminu ta' preskrizzjoni previst fil-codice penale (il-Kodiċi Kriminali) u, għalhekk, kellhom jagħtu deċiżjoni fuq il-mertu. Madankollu, il-Corte costituzionale (il-Qorti Kostituzzjonali) esprimiet dubji dwar il-kompatibbiltà ta' tali soluzzjoni mal-prinċipju ta' *nullum crimen, nulla poena sine lege*, kif stabbilit fil-Kostituzzjoni Taljana u kif interpretat minnha stess, li jeżiġi li d-dispożizzjonijiet kriminali għandhom jiġu ddeterminati bi preċiżjoni u ma jistgħux ikunu retroattivi.

Il-Corte costituzionale (il-Qorti Kostituzzjonali) talbet li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari tagħha jiġi suġġett għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari filwaqt li sostniet li kienet inħolqot sitwazzjoni ta' inċertezza kbira dwar l-interpretazzjoni li għandu jingħata d-dritt tal-Unjoni, li din l-inċertezza kienet taffettwa proċeduri kriminali pendenti u li kien urġenti li din l-inċertezza titneħħa. F'dan id-dawl, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja osserva li risposta mogħtija fi żmien qasir kienet ta' natura li tneħħi dawn l-inċertezzi u li, sa fejn dawn tal-aħħar jikkonċernaw kwistjonijiet fundamentali tad-dritt kostituzzjonali nazzjonali u tad-dritt tal-Unjoni, kienet iġġustifikata l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari.

[40] Ara wkoll is-sentenza tal-5 ta' Diċembru 2017 (Awla Manja), M.A.S. u M.B. (C-42/17, EU:C:2017:936).
[41] Sentenza tat-8 ta' Settembru 2015 (C-105/14, EU:C:2015:555).

Digrieti tas-26 ta' Settembru 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (C-522/18, EU:C:2018:786), u tal-15 ta' Novembru 2018, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (C-619/18, EU:C:2018:910)

"Proċedura mħaffa"

Dawn iż-żewġ kawżi kienu jikkonċernaw il-konformità ta' liġi Pollakka ġdida [42] mad-dritt tal-Unjoni. Din il-liġi, li daħlet fis-seħħ fit-3 ta' April 2018, naqqset l-età tal-irtirar tal-Membri tas-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema, il-Polonja), minn 70 sena għal 65 sena, u ffissat il-kundizzjonijiet li fihom dawn il-Membri setgħu, jekk ikun il-każ, jiġu awtorizzati jkomplu jeżerċitaw il-funzjonijiet tagħhom. F'dan ir-rigward, kien previst, minn naħa, li din il-liġi kienet tapplika għall-Imħallfin diġà fil-kariga, li kienu ġew innominati bħala Mħallfin tas-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema) qabel id-data tad-dħul fis-seħħ tagħha, u, min-naħa l-oħra, li l-President tar-Repubblika tal-Polonja kellu s-setgħa diskrezzjonali li jestendi l-funzjoni ġudizzjarja attiva ta' dawn l-Imħallfin wara li jagħlqu l-65 sena.

Fil-kawża Zakład Ubezpieczeń Społecznych (C-522/18), kulleġġ ġudikanti ordinarju tas-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema) kien iddifferixxa, qabel ma ta deċiżjoni, numru ta' kwistjonijiet lill-kulleġġ ġudikanti estiż ta' dik il-qorti. Fl-istadju inizjali tal-eżami ta' dawn il-kwistjonijiet, is-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema) osservat li l-mandati ta' tnejn mill-membri tal-kulleġġ ġudikanti estiż tagħha kienu potenzjalment ikkonċernati mill-imsemmija liġi. Madankollu, is-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema), fil-kulleġġ ġudikanti estiż, esprimiet dubji dwar il-konformità ta' din il-liġi mad-dritt tal-Unjoni, b'mod partikolari fir-rigward ta' eventwali ksur tal-prinċipji ta' Stat tad-dritt, ta' inamovibbiltà u ta' indipendenza tal-membri tal-ġudikatura, kif ukoll tal-prinċipju ta' nondiskriminazzjoni minħabba l-età. Barra minn hekk, hija qieset li kienet meħtieġa kjarifika mill-Qorti tal-Ġustizzja u għalhekk għamlet talba għal deċiżjoni preliminari. Il-qorti nazzjonali talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari billi sostniet li l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni mitluba kienet essenzjali sabiex tkun tista' teżerċita l-kompetenza ġudizzjarja tagħha b'mod legali u inkonformità mal-prinċipju ta' ċertezza legali (digriet tas-26 ta' Settembru 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, EU:C:2018:786, punt 12).

Fl-istess ħin, fil-kawża Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (C-619/18), il-Kummissjoni ppreżentat, taħt l-Artikolu 258 TFUE, rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu kontra r-Repubblika tal-Polonja għaliex qieset li, bl-adozzjoni tal-imsemmija liġi, din tal-aħħar kienet naqset milli twettaq l-obbligi tagħha taħt it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE u taħt l-Artikolu 47 tal-Karta. Il-Kummissjoni talbet ukoll li din il-kawża tkun is-suġġett ta' proċedura mħaffa, filwaqt li esprimiet dubji dwar il-kapaċità stess tas-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema) li tkompli tiddeċiedi b'rispett tad-dritt fundamentali ta' kull individwu li jkollu aċċess għal qorti indipendenti (digriet tal-15 ta' Novembru 2018, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja, C-619/18, EU:C:2018:910, punt 20).

[42] Ustawa o Sądzie Najwyższym (il-Liġi dwar is-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema)), tat-8 ta' Diċembru 2017 (Dz. U. de 2018, intestatura 5).

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja laqa' dawn iż-żewġ talbiet, filwaqt li enfasizza l-gravità tal-inċertezzi tal-qorti tar-rinviju u tal-Kummissjoni u filwaqt li indika li l-għoti ta' risposta fi żmien qasir kien ta' natura li jneħħi dawn l-inċertezzi.

Fir-rigward tal-gravità tal-inċertezzi, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja osserva li dawn kienu jikkonċernaw kwistjonijiet importanti tad-dritt tal-Unjoni marbuta, b'mod partikolari, mal-indipendenza ġudizzjarja u li jikkonċernaw il-konsegwenzi li l-interpretazzjoni ta' dan id-dritt seta' jkollha fuq il-kompożizzjoni u l-funzjonament stess tal-qorti suprema Pollakka. F'dan id-dawl, minn naħa, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja fakkar li r-rekwiżit ta' indipendenza tal-membri tal-ġudikatura jagħmel parti mill-kontenut essenzjali tad-dritt fundamentali għal smigħ xieraq, li huwa ta' importanza kardinali billi jiggarantixxi l-protezzjoni tad-drittijiet kollha li l-individwi jgawdu bis-saħħa tad-dritt tal-Unjoni u l-ħarsien tal-valuri komuni għall-Istati Membri stabbiliti fl-Artikolu 2 TUE, b'mod partikolari, tal-valur tal-Istat tad-dritt. Min-naħa l-oħra, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja enfasizza li l-inċertezzi inkwistjoni fil-kawżi ineżami seta' jkollhom ukoll impatt fuq il-funzjonament tas-sistema ta' kooperazzjoni ġudizzjarja fil-kuntest tal-mekkaniżmu ta' rinviju għal deċiżjoni preliminari previst fl-Artikolu 267 TFUE, li huwa l-element ċentrali tas-sistema ġudizzjarja tal-Unjoni Ewropea. Fil-fatt, l-indipendenza tal-qrati nazzjonali, u b'mod partikolari dik tal-qrati li, bħas-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema), jiddeċiedu fl-aħħar istanza, hija essenzjali (digrieti tas-26 ta' Settembru 2018, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, C-522/18, EU:C:2018:786, punt 15, u tal-15 ta' Novembru 2018, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja, C-619/18, EU:C:2018:910, punti 21, 22 u 25).

Barra minn hekk, għandu jiġi nnotat li, fid-digriet Il-Kummissjoni vs Il-Polonja [43], il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja wieġeb ukoll għall-allegazzjonijiet tar-Repubblika tal-Polonja fis-sens li l-applikazzjoni ta' proċedura mħaffa kienet ser taffettwa d-drittijiet tad-difiża tagħha. Fil-fatt, din tal-aħħar kienet qiegħda tikkritika l-fatt li l-Istat konvenut jkollu jippreżenta l-argumenti kollha tiegħu f'nota waħda biss u li l-proċedura ma tagħtix lok għal replika u għal kontroreplika. Hija argumentat ukoll li l-Kummissjoni kienet damet sabiex tressaq il-kawża quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja u li dan id-dewmien ma setax jiġi kkumpensat b'tali restrizzjoni tad-drittijiet proċedurali tagħha. Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja fakkar li huwa minnu li, fil-każ li tiġi applikata l-proċedura mħaffa, ir-rikors u r-risposta ma jistgħux jiġu kkompletati permezz ta' replika u ta' kontroreplika ħlief fil-każ li l-President tal-Qorti tal-Ġustizzja jqis, wara li jinstemgħu l-Imħallef Relatur u l-Avukat Ġenerali, li dawn ikunu neċessarji. Madankollu, fil-każ li ma tiġix awtorizzata l-preżentata ta' replika, ma deherx kif, fl-assenza ta' tali replika u għalhekk ta' argumenti u ta' punti li jikkompletaw dawk li jinsabu fir-rikors u li għalihom il-konvenut kellu l-possibbiltà jwieġeb fir-risposta tiegħu, l-imsemmi konvenut seta' jallega li d-drittijiet tad-difiża tiegħu kienu affettwati mill-fatt li ma kienx jista' jippreżenta kontroreplika. Barra minn hekk, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja fakkar li qabel il-proċeduri għall-konstatazzjoni ta'

43 Digriet tal-15 ta' Novembru 2018, (C-619/18, EU:C:2018:910).

nuqqas ta' twettiq ta' obbligu quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja jkun hemm proċedura prekontenzjuża li matulha l-partijiet ikollhom l-opportunità jesponu u jelaboraw l-argumenti li eventwalment jiġu sussegwentement żviluppati quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja.

Digriet tad-19 ta' Ottubru 2018, Wightman et (C-621/18, EU:C:2018:851) [44]

"Proċedura mħaffa"

Din il-kawża tressqet wara n-notifika, fid-29 ta' Marzu 2017, mill-Prime Minister (il-Prim Ministru, ir-Renju Unit), tal-intenzjoni tar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq li joħroġ mill-Unjoni, skont l-Artikolu 50 TUE. F'dan il-kuntest, ir-rikorrenti fil-kawża prinċipali, li kienu jinkludu Membru tal-Parliament of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland (il-Parlament tar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq), żewġ Membri tal-iScottish Parliament (il-Parlament Skoċċiż, ir-Renju Unit) u tliet Membri tal-Parlament Ewropew, ippreżentaw rikors għal stħarriġ ġudizzjarju intiż li tinkiseb sentenza dikjaratorja li tispeċifika jekk, meta u kif l-imsemmija notifika setgħet tiġi rrevokata unilateralment.

Il-Court of Session, Inner House, First Division (Scotland) (il-Qorti Suprema Ċivili, Sede ta' Appell, L-Ewwel Awla, l-Iskozja, ir-Renju Unit), adita b'appell miċ-ċaħda ta' dan ir-rikors, laqgħet it-talba tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali sabiex titressaq talba għal deċiżjoni preliminari. Fil-fatt, għall-kuntrarju tal-qorti tal-ewwel istanza, l-imsemmija qorti qieset li la kien akkademiku u lanqas prematur li ssir domanda lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar jekk Stat Membru jistax jirrevoka unilateralment in-notifika magħmula taħt l-Artikolu 50(2) TUE, qabel jintemm il-perijodu ta' sentejn previst f'dan l-artikolu, u b'hekk jibqa' fl-Unjoni. Għall-kuntrarju, hija qieset li risposta mill-Qorti tal-Ġustizzja kellha tikkjarifika l-possibbiltajiet disponibbli għall-Membri tal-Parlament meta jiġu biex jivvotaw dwar dawn is-suġġetti.

Il-Court of Session, Inner House, First Division (Scotland) (il-Qorti Suprema Ċivili, Sede ta' Appell, L-Ewwel Awla, l-Iskozja) talbet l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Hija enfasizzat in-natura urġenti tat-talba tagħha minħabba, minn naħa, it-terminu ta' sentejn li beda jiddekorri fid-29 ta' Marzu 2017 u li għalih kienet suġġetta din il-proċedura ta' ħruġ, u, min-naħa l-oħra, il-ħtieġa li jiġu organizzati, ferm qabel id-29 ta' Marzu 2019, id-dibattiti u l-votazzjoni fil-Parlament tar-Renju Unit dwar dan is-suġġett.

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja qies li l-qorti tar-rinviju kienet ippreżentat raġunijiet li jikkaratterizzaw b'mod ċert l-urġenza li tingħata deċiżjoni. F'dan id-dawl, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja fakkar li, meta kawża tqajjem inċertezzi gravi li jikkonċernaw kwistjonijiet fundamentali tad-dritt kostituzzjonali nazzjonali u tad-dritt tal-Unjoni, jista' jkun meħtieġ, fid-dawl taċ-ċirkustanzi partikolari ta' tali kawża, li din il-kawża tiġi ttrattata

[44] Ara wkoll is-sentenza tal-10 ta' Diċembru 2018 (Seduta Plenarja), Wightman et. (C-621/18, EU:C:2018:999).

fi żmien qasir. B'hekk, fid-dawl tal-importanza fundamentali għar-Renju Unit u għall-ordinament kostituzzjonali tal-Unjoni li tirrappreżenta l-implimentazzjoni tal-Artikolu 50 TUE, iċ-ċirkustanzi partikolari ta' din il-kawża kienu, skont il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja, ta' natura li jiġġustifikaw it-trattament tagħha fi żmien qasir.

Sentenza tat-22 ta' Frar 2022 (Awla Manja), RS (Effett tas-sentenzi ta' qorti kostituzzjonali) (C-430/21, EU:C:2022:99)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Stat tad-dritt – Indipendenza ġudizzjarja – It-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE – Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Supremazija tad-dritt tal-Unjoni – Assenza ta' setgħa ta' qorti nazzjonali sabiex teżamina l-konformità mad-dritt tal-Unjoni ta' leġiżlazzjoni nazzjonali meqjusa konformi mal-kostituzzjoni mill-qorti kostituzzjonali tal-Istat Membru kkonċernat – Proċeduri dixxiplinari"

F'din il-kawża, l-individwu kkonċernat kien ġie kkundannat wara proċedura kriminali fir-Rumanija. Il-konjuġi tiegħu ressqet ilment kontra, b'mod partikolari, diversi maġistrati fejn allegat li wettqu ksur fil-kuntest tal-imsemmija proċedura kriminali. Sussegwentement, l-individwu kkonċernat ippreżenta rikors quddiem il-Curtea de Apel Craiova (il-Qorti tal-Appell ta' Craiova, ir-Rumanija), sabiex jikkontesta n-natura eċċessiva tat-tul tal-proċeduri kriminali miftuħa wara dan l-ilment.

Sabiex tagħti deċiżjoni dwar dan ir-rikors, il-Curtea de Apel Craiova (il-Qorti tal-Appell ta' Craiova) kellha tevalwa l-kompatibbiltà mad-dritt tal-Unjoni tal-leġiżlazzjoni nazzjonali li kienet stabbilixxiet taqsima speċjalizzata fi ħdan il-ministeru pubbliku responsabbli għall-investigazzjonijiet ta' reati mwettqa fis-sistema ġudizzjarja Rumena. Madankollu, dik il-qorti ma kellhiex is-setgħa teżamina l-konformità ta' din il-leġiżlazzjoni nazzjonali mad-dritt tal-Unjoni fid-dawl tas-sentenza tal-Curtea Constituțională (il-Qorti Kostituzzjonali, ir-Rumanija) mogħtija wara s-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja fil-kawża Asociaţia "Forumul Judecătorilor din România" *et* [45].

F'dan il-kuntest, il-Curtea de Apel Craiova (il-Qorti tal-Appell ta' Craiova) iddeċidiet li tagħmel rinviju għal deċiżjoni preliminari lill-Qorti tal-Ġustizzja sabiex jiġi kkjarifikat, essenzjalment, jekk id-dritt tal-Unjoni jipprekludix l-assenza tas-setgħa ta' qorti nazzjonali tad-dritt ordinarju li teżamina l-konformità mad-dritt tal-Unjoni ta' tali leġiżlazzjoni nazzjonali u jekk jipprekludix l-applikazzjoni ta' sanzjonijiet dixxiplinari fuq din il-qorti għar-raġuni li tkun iddeċidiet li twettaq tali eżami.

Barra minn hekk, il-qorti tar-rinviju talbet li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari jiġi suġġett għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari jew, sussidjarjament, għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari minħabba li l-kawża li fiha sar dan ir-rinviju

[45] Sentenza tat-18 ta' Mejju 2021 (Awla Manja), Asociaţia "Forumul Judecătorilor Din România" *et* (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 u C-397/19, EU:C:2021:393), li fiha l-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet, b'mod partikolari, li l-leġiżlazzjoni inkwistjoni kienet kuntrarja għad-dritt tal-Unjoni sa fejn il-ħolqien ta' tali taqsima speċjalizzata ma kienx iġġustifikat minn rekwiżiti imperattivi oġġettivi u verifikabbli bbażati fuq l-amministrazzjoni tal-ġustizzja u ma kienx marbut ma' garanziji speċifiċi identifikati mill-Qorti tal-Ġustizzja (ara l-punt 5 tad-dispożittiv ta' din is-sentenza).

għal deċiżjoni preliminari kienet tikkonċerna ksur gravi tal-indipendenza tal-qrati Rumeni u minħabba li l-inċertezzi marbuta mal-leġiżlazzjoni nazzjonali inkwistjoni fil-kawża prinċipali seta' jkollhom impatt fuq il-funzjonament tas-sistema ta' kooperazzjoni ġudizzjarja stabbilita permezz tal-mekkaniżmu tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari previst fl-Artikolu 267 TFUE.

Filwaqt li ċaħad it-talba għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li jilqa' t-talba għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari minħabba li risposta fi żmien qasir kienet ta' natura li tneħħi l-inċertezzi gravi li kellha quddiemha l-qorti tar-rinviju fir-rigward ta' kwistjonijiet importanti tad-dritt tal-Unjoni u tad-dritt kostituzzjonali marbuta b'mod partikolari mal-indipendenza ġudizzjarja, inċertezzi li seta' jkollhom konsegwenzi iktar ġenerali fuq is-sistema ġudizzjarja kkonċernata kollha.

1.3. Ċaħda tal-libertà tar-rikorrent

Sentenza tad-19 ta' Diċembru 2019, Junqueras Vies (C-502/19, **EU:C:2019:1115)**

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Proċedura mħaffa – Dritt istituzzjonali – Ċittadin tal-Unjoni Ewropea elett fil-Parlament Ewropew filwaqt li qiegħed f'detenzjoni provviżorja fil-kuntest ta' proċedura kriminali – Artikolu 14 TUE – Kunċett ta' 'Membru tal-Parlament Ewropew' – Artikolu 343 TFUE – Immunitajiet neċessarji għat-twettiq tal-missjoni tal-Unjoni – Protokoll (Nru 7) dwar il-Privileġġi u l-Immunitajiet tal-Unjoni Ewropea – Artikolu 9 – Immunitajiet lill-Membri tal-Parlament Ewropew – Immunità ta' traġitt – Immunitajiet ta' sessjonijiet – Kampijiet ta' applikazzjoni ratione personae, ratione temporis u ratione materiae ta' dawn id-diversi immunitajiet – Tneħħija ta' immunità mill-Parlament Ewropew – Talba għat-tneħħija ta' immunità minn qorti nazzjonali – Att li jikkonċerna l-elezzjoni tar-rappreżentanti għall-Parlament Ewropew b'vot dirett universali – Artikolu 5 – Mandat – Artikolu 8 – Proċedura elettorali – Artikolu 12 – Verifika tas-setgħat tal-membri tal-Parlament Ewropew wara l-proklamazzjoni uffiċjali tar-riżultati elettorali – Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Artikolu 39(2) – Elezzjoni tal-Membri tal-Parlament Ewropew b'vot dirett universali, liberu u sigriet – Dritt ta' eliġibbiltà"

F'din il-kawża, politiku elett fil-Parlament Ewropew fl-elezzjonijiet tas-26 ta' Mejju 2019 kien ippreżenta rikors kontra digriet tat-Tribunal Supremo (il-Qorti Suprema, Spanja) li permezz tiegħu dik il-qorti rrifjutat li tagħtih awtorizzazzjoni straordinarja sabiex joħroġ mill-ħabs. Fil-fatt, l-individwu kkonċernat kien tqiegħed taħt detenzjoni provviżorja qabel dawn l-elezzjonijiet fil-kuntest ta' proċedura kriminali miftuħa kontrih minħabba l-parteċipazzjoni tiegħu fl-organizzazzjoni tar-referendum ta' awtodeterminazzjoni li kien inżamm fl-1 ta' Ottubru 2017 fil-Komunità Awtonoma ta' Cataluña. Huwa kien talab din l-awtorizzazzjoni sabiex ikun jista' jwettaq formalità meħtieġa mid-dritt Spanjol wara l-proklamazzjoni tar-riżultati, formalità li kienet tikkonsisti fit-teħid ta' ġurament jew ta' impenn li tiġi osservata l-Kostituzzjoni Spanjola quddiem kummissjoni elettorali ċentrali,

u sabiex imbagħad ikun jista' jmur il-Parlament Ewropew bil-għan li jieħu sehem fl-ewwel sessjoni tal-leġiżlatura l-ġdida.

It-Tribunal Supremo (il-Qorti Suprema) għamlet diversi domandi lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar l-interpretazzjoni tal-Artikolu 9 tal-Protokoll (Nru 7) dwar il-Privileġġi u l-Immunitajiet tal-Unjoni Ewropea (ĠU 2012, C 326, p. 266) li ma kinux rilevanti għall-preparazzjoni tad-deċiżjoni tagħha fuq il-mertu tal-proċedura kriminali miftuħa kontra l-individwu kkonċernat iżda li kienu rilevanti għall-finijiet tat-teħid ta' deċiżjoni dwar ir-rikors ippreżentat minn dan tal-aħħar kontra d-digriet ikkonċernat. Wara li għamlet dan ir-rinviju lill-Qorti tal-Ġustizzja, il-qorti tar-rinviju, fl-14 ta' Ottubru 2019, ikkundannat lill-individwu kkonċernat għal piena ta' tlettax-il sena priġunerija kif ukoll, għall-istess tul ta' żmien, għal piena ta' inkapaċità assoluta li jeżerċita karigi jew funzjonijiet pubbliċi.

F'dan il-kuntest, il-qorti tar-rinviju talbet l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Insostenn tat-talba tagħha, hija sostniet, essenzjalment, li d-domandi preliminari tagħha kienu jolqtu l-kwalità ta' Membru tal-Parlament Ewropew kif ukoll il-kompożizzjoni ta' din l-istituzzjoni, li r-risposti tal-Qorti tal-Ġustizzja għal dawn id-domandi preliminari setgħu indirettament iwasslu għal sospensjoni tas-sitwazzjoni ta' ċaħda tal-libertà li kien jinsab fiha l-individwu kkonċernat, u li din is-sitwazzjoni ta' ċaħda tal-libertà kienet tikkorrispondi għal dik prevista fir-raba' paragrafu tal-Artikolu 267 TFUE.

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja laqa' t-talba għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. F'dan ir-rigward, huwa rrileva li, l-ewwel nett, l-individwu konċernat kien jinsab taħt detenzjoni provviżorja fid-data li fiha kienet tressqet it-talba għal deċiżjoni preliminari, b'tali mod li d-domandi preliminari magħmula mit-Tribunal Supremo (il-Qorti Suprema) kellhom jitqiesu daqs li kieku tqajmu fil-kuntest ta' tilwima dwar persuna miżmuma f'kustodja fis-sens tar-raba' paragrafu tal-Artikolu 267 TFUE, u, it-tieni nett, dawn id-domandi kienu intiżi li tinkiseb l-interpretazzjoni ta' dispożizzjoni tad-dritt tal-Unjoni li, min-natura tagħha stess, seta' jkollha impatt fuq iż-żamma taħt detenzjoni tal-individwu kkonċernat fil-każ li din id-dispożizzjoni tkun applikabbli għalih.

1.4. Impatt fuq il-familja

***Sentenza tal-14 ta' Diċembru 2021 (Awla Manja), Stolichna obshtina, rayon "Pancharevo" (C-490/20,* EU:C:2021:1008)**

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Ċittadinanza tal-Unjoni – Artikoli 20 u 21 TFUE – Dritt ta' moviment liberu u ta' residenza libera fit-territorju tal-Istati Membri – Wild imwieled fl-Istat Membru ospitanti tal-ġenituri tiegħu – Att ta' twelid maħruġ minn dan l-Istat Membru li jsemmi żewġ ommijiet għal dan il-wild – Rifjut mill-Istat Membru ta' oriġini ta' waħda minn dawn iż-żewġ ommijiet li joħroġ att ta' twelid tal-imsemmi wild fl-assenza ta' informazzjoni dwar l-identità tal-omm bijoloġika tiegħu – Pussess ta' tali att li jikkostitwixxi l-kundizzjoni għall-ħruġ ta' karta tal-

identità jew passaport – Leġiżlazzjoni nazzjonali ta' dan l-Istat Membru ta' oriġini li ma taċċettax il-paternità ta' persuni tal-istess sess"

It-tilwima fil-kawża prinċipali, bejn ċittadina Bulgara u l-iStolichna obshtina, rayon "Pancharevo" (il-komun ta' Sofija, distrett amministrattiv ta' Pancharevo, il-Bulgarija) (iktar 'il quddiem il-"komun ta' Sofija"), kienet tikkonċerna r-rifjut ta' dan tal-aħħar li joħroġ att tat-twelid għat-tifla ta' din iċ-ċittadina Bulgara u tal-konjuġi tagħha, ċittadina tar-Renju Unit. L-att tat-twelid ta' din it-tifla, imwielda fl-2019, maħruġ mill-awtoritajiet Spanjoli, kien isemmi liż-żewġ ommijiet bħala l-ġenituri tagħha. Huma kienu jirrisjedu flimkien ma' binthom fi Spanja.

Il-persuna kkonċernata ppreżentat applikazzjoni quddiem il-komun ta' Sofija filwaqt li pprovdiet traduzzjoni bil-Bulgaru, legalizzata u ċċertifikata, tal-estratt mir-reġistru tal-istat ċivili Spanjol dwar l-att tat-twelid tat-tifla. Il-komun ta' Sofija rrikjeda provi dwar il-filjazzjoni tat-tifla, speċifikament l-identità tal-omm bijoloġika tagħha, sa fejn il-formola Bulgara tat-twelid kellha biss entrata waħda għall-"omm" u entrata oħra għall-"missier". Il-persuna kkonċernata rrifjutat li tagħti din l-informazzjoni u dan wassal lill-komun ta' Sofija jirrifjuta li joħroġ l-att tat-twelid mitlub, filwaqt li invoka l-fatt li l-indikazzjoni ta' żewġ ġenituri ta' sess femminil kienet tmur kontra l-ordni pubbliku Bulgaru, li ma jawtorizzax iż-żwieġ bejn żewġ persuni tal-istess sess.

Adita b'rikors kontra din id-deċiżjoni ta' ċaħda, l-Administrativen sad Sofia-grad (il-Qorti Amministrattiva ta' Sofija, il-Bulgarija) kellha dubju, fost oħrajn, dwar jekk ir-rifjut tal-awtoritajiet Bulgari li jirreġistraw it-twelid ta' wild imwieled fi Stat Membru ieħor, b'att tat-twelid li jsemmi żewġ ommijiet, kienx imur kontra d-drittijiet tal-wild taħt l-Artikolu 4(2) TUE, l-Artikoli 20 u 21 TFUE kif ukoll l-Artikoli 7, 9, 24 u 45 tal-Karta.

Dik il-qorti talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari filwaqt li spjegat li r-rifjut tal-awtoritajiet Bulgari li joħorġu lit-tifla kkonċernata, ċittadina Bulgara, att tat-twelid kien ser joħloq, għal din it-tifla, diffikultajiet serji sabiex tikseb dokument tal-identità Bulgaru u, għalhekk, sabiex teżerċita d-dritt tagħha li tiċċaqlaq u tirrisjedi b'mod liberu fit-territorju tal-Istati Membri, iggarantit fl-Artikolu 21 TFUE.

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li jilqa' t-talba għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari u bbaża din id-deċiżjoni fuq il-fatt li t-tifla kkonċernata kienet ta' età żgħira u kienet qiegħda tiġi mċaħħda minn passaport, filwaqt li kienet tirrisjedi fi Stat Membru li ma kellhiex in-nazzjonalità tiegħu. Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja indika wkoll li, peress li d-domandi magħmula kienu intiżi li jiġi ddeterminat jekk l-awtoritajiet Bulgari kinux obbligati joħorġu att tat-twelid għal din it-tifla u peress li mit-talba għal deċiżjoni preliminari kien jirriżulta li tali att kien neċessarju, skont id-dritt nazzjonali, sabiex ikun jista' jinkiseb passaport Bulgaru, risposta mill-Qorti tal-Ġustizzja fi żmien qasir setgħet tikkontribwixxi sabiex din it-tifla jkollha passaport fi żmien iqsar.

1.5. Riskju ta' ksur tad-drittijiet fundamentali

Digriet tal-15 ta' Lulju 2010, Purrucker (C-296/10, EU:C:2010:446)

"Proċedura mħaffa"

It-tilwima fil-kawża prinċipali, bejn ċittadina Ġermaniża u ċittadin Spanjol, kienet tikkonċerna d-dritt ta' kustodja fuq it-tewmin tagħhom. Inqas minn sena wara t-twelid tat-tewmin, il-ġenituri sseparaw u kkonkludew ftehim quddiem nutar li kkonferma x-xewqa tal-omm li tmur lura fil-pajjiż ta' oriġini tagħha flimkien mat-tfal. Madankollu, fl-aħħar mill-aħħar hija ħadet biss wieħed mit-tewmin fil-Ġermanja u l-ieħor kellu jibqa' temporanjament fi Spanja flimkien mal-missier minħabba raġunijiet mediċi. Ma kien hemm ebda bidla ulterjuri fis-sitwazzjoni tal-familja.

Il-ġenituri fetħu diversi proċeduri. B'hekk, fi Spanja, il-missier talab, u kiseb, miżuri provviżorji, għalkemm ma kienx eskluż li din il-proċedura setgħet titqies li kienet proċedura fuq il-mertu intiża li tagħti d-dritt ta' kustodja fuq it-tfal. Huwa mbagħad talab, fil-Ġermanja, l-eżekuzzjoni tad-deċiżjoni Spanjola li tordna l-imsemmija miżuri. Din il-proċedura wasslet għas-sentenza Purrucker [46]. Fl-istess ħin, l-omm fetħet, fil-Ġermanja, kawża fuq il-mertu dwar id-dritt ta' kustodja fuq iż-żewġt itfal, li ġiet assenjata lill-Amtsgericht Stuttgart (il-Qorti Distrettwali ta' Stuttgart, il-Ġermanja).

Din il-qorti tal-aħħar għalhekk għamlet lill-Qorti tal-Ġustizzja domanda dwar jekk, fil-kuntest tal-applikazzjoni tal-Artikolu 19(2) tar-Regolament Nru 2201/2003, li jorganizza l-każijiet ta' *lis alibi pendens* fil-qasam tar-responsabbiltà tal-ġenituri, il-qorti adita b'talba għal miżuri provviżorji (f'dan il-każ, il-qorti Spanjola) kellhiex titqies li kienet l-"ewwel qorti adita" fir-rigward ta' qorti ta' Stat Membru ieħor li quddiemha kienet infetħet kawża fuq il-mertu bl-istess suġġett (f'dan il-każ l-Amtsgericht Stuttgart (il-Qorti Distrettwali ta' Stuttgart)).

L-Amtsgericht Stuttgart (il-Qorti Distrettwali ta' Stuttgart) talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari, filwaqt li osservat li l-kwistjoni kontenzjuża tal-ġurisdizzjoni taż-żewġ qrati aditi bl-istess kawża, fi Stati Membri differenti, ma kinitx għadha ffaċilitat, minkejja t-tul tal-proċedura, l-eżami tal-kwistjoni li kienet tinsab verament fil-qofol tal-proċeduri. Skont l-imsemmija qorti, dawn iċ-ċirkustanzi kienu qed jinfluwenzaw l-aġir tal-partijiet b'mod li kien ta' ħsara għar-rabtiet familjali tal-ulied. Fil-fatt, it-tfal kienu ilhom tliet snin ma jkollhom kuntatt personali ma' xulxin u mal-ġenitur l-ieħor. Barra minn hekk, l-Amtsgericht Stuttgart (il-Qorti Distrettwali ta' Stuttgart) indikat li t-teħid ta' responsabbiltà għall-wild miċ-ċittadina Ġermaniża, b'mod partikolari t-teħid ta' responsabbiltà medika u r-reġistrazzjoni tiegħu fi stabbiliment skolastiku, kien jiddependi mis-sitwazzjoni legali tal-wild. Issa, dan it-teħid ta' responsabbiltà kien f'dak iż-żmien affettwat mid-dubju dwar il-validità u r-rikonoxximent, fil-Ġermanja, tal-miżura

[46] Sentenza tal-15 ta' Lulju 2010 (C-256/09, EU:C:2010:437)..

provviżorja meħuda fil-qasam tad-dritt ta' kustodja mill-qorti Spanjola. Fid-dawl ta' dawn iċ-ċirkustanzi, u fid-dawl taż-żmien li kien diġà għadda minħabba l-eżistenza ta' diversi proċeduri, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li kien meħtieġ li l-qorti tar-rinviju tingħata risposti għad-domandi magħmula fi żmien qasir, u dan kien għalhekk jiġġustifika l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari.

Digriet tad-9 ta' Settembru 2011, Dereci et (C-256/11, EU:C:2011:571) [47]

"Proċedura mħaffa"

F'din il-kawża, ħames ċittadini ta' Stati terzi xtaqu jgħixu fl-Awstrija, flimkien ma' membri tal-familja tagħhom (il-konjuġi tagħhom, it-tfal tagħhom jew il-ġenituri tagħhom), li kienu ċittadini tal-Unjoni residenti f'dan l-Istat, li tiegħu kellhom in-nazzjonalità. Madankollu, dawn iċ-ċittadini tal-Unjoni qatt ma kienu eżerċitaw id-dritt ta' moviment liberu tagħhom. Barra minn hekk, b'differenza minn uħud miċ-ċittadini ta' Stati terzi kkonċernati, iċ-ċittadini tal-Unjoni ma kinux dipendenti, ekonomikament, fuq dawn tal-aħħar. L-applikazzjonijiet għal awtorizzazzjoni ta' residenza, ippreżentati mill-ħames ċittadini ta' Stati terzi, kienu ġew miċħuda u, fir-rigward ta' erba' minnhom, inħarġu ordnijiet ta' tkeċċija u miżuri ta' tneħħija.

Adita f'dan il-kuntest, il-Verwaltungsgerichtshof (il-Qorti Amministrattiva, l-Awstrija) kellha dubju dwar jekk l-indikazzjonijiet mogħtija mill-Qorti tal-Ġustizzja fis-sentenza Ruiz Zambrano [48] kinux japplikaw għal wieħed jew iktar mir-rikorrenti fil-kawża prinċipali.

Il-Verwaltungsgerichtshof (il-Qorti Amministrattiva) talbet li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari tagħha jiġi suġġett għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Insostenn ta' din it-talba, hija invokat l-eżistenza ta' deċiżjonijiet ta' tneħħija mit-territorju, meħuda fil-konfront tal-parti l-kbira tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali, li, jekk jiġu eżegwiti, kienu ser jaffettwawhom personalment kif ukoll lill-membri tal-familja tagħhom. F'dan id-dawl, ġie speċifikat li fir-rigward minn tal-inqas wieħed mir-rikorrenti kien ġie miċħud l-effett sospensiv tal-appell ippreżentat kontra l-ordni ta' tkeċċija fir-rigward tiegħu u li l-miżura ta' tneħħija setgħet għalhekk tiġi eżegwita f'kull mument. B'mod ġenerali, il-qorti nazzjonali insistiet fuq il-fatt li t-theddida ta' tneħħija imminenti eżistenti fil-konfront tar-rikorrenti kienet iċċaħħadhom mill-possibbiltà li jgħixu ħajja tal-familja normali, sa fejn kienet tqiegħdhom f'pożizzjoni ta' inċertezza. Barra minn hekk, il-Verwaltungsgerichtshof (il-Qorti Amministrattiva) indikat li hija kienet attwalment adita, bħall-awtoritajiet amministrattivi Awstrijaċi, b'numru kbir ta' kawżi simili u li kienet mistennija żieda f'dawn it-tip ta' kawżi fil-futur qarib, b'konsegwenza tas-sentenza Ruiz Zambrano [49].

---

[47] Ara wkoll is-sentenza tal-15 ta' Novembru 2011 (Awla Manja), Dereci *et* (C-256/11, EU:C:2011:734).
[48] Sentenza tat-8 ta' Marzu 2011 (Awla Manja) Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124).
[49] Sentenza tat-8 ta' Marzu 2011 (Awla Manja), Ruiz Zambrano (C-34/09, EU:C:2011:124, punti 12, 13 u 15).

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li jilqa' t-talba għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Għal dan il-għan, huwa l-ewwel nett fakkar li d-dritt għar-rispett tal-ħajja tal-familja jagħmel parti mid-drittijiet fundamentali protetti fl-ordinament ġuridiku Komunitarju u li dan id-dritt kien ikkonfermat fl-Artikolu 7 tal-Karta. It-tieni nett, huwa enfasizza li r-risposta tal-Qorti tal-Ġustizzja għad-domandi magħmula kienet ser tkun ta' natura li tneħħi l-inċertezza li taffettwa s-sitwazzjoni tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali u li, għaldaqstant, l-għoti ta' risposta fi żmien qasir kellu jikkontribwixxi sabiex titneħħa iktar malajr din l-inċertezza li tipprekludihom milli jkollhom ħajja tal-familja normali.

Digriet tas-6 ta' Mejju 2014, G. (C-181/14, EU:C:2014:740)

"Proċedura mħaffa"

F'din il-kawża, ippreżentata iktar 'il fuq [50], il-Qorti tal-Ġustizzja ċaħdet it-talba għall-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari mressqa mill-qorti tar-rinviju. Madankollu, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li jissottometti *ex officio* din il-kawża għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Fil-fatt, huwa qies li tali applikazzjoni kienet meħtieġa meta ż-żamma taħt detenzjoni ta' persuna tiddependi esklużivament mir-risposta li għandha tingħata għad-domanda magħmula mill-qorti tar-rinviju. F'dan id-dawl, huwa fakkar b'mod partikolari li r-raba' paragrafu tal-Artikolu 267 TFUE jipprevedi li l-Qorti tal-Ġustizzja għandha tiddeċiedi fl-iqsar żmien possibbli jekk il-kawża pendenti quddiem il-qorti nazzjonali tkunx tikkonċerna persuna taħt detenzjoni.

Digriet tal-5 ta' Ġunju 2014, Sánchez Morcillo u Abril García (C-169/14, EU:C:2014:1388)

"Proċedura mħaffa"

F'din il-kawża, persuni fiżiċi kienu kisbu self mingħand bank, liema self kien marbut ma' garanzija ipotekarja li kienet tkopri r-residenza prinċipali tagħhom. Minħabba li naqsu milli jħallsu l-ħlasijiet mensili dovuti għall-ħlas lura ta' dan is-self, kienet infetħet proċedura ta' qbid ipotekarju intiża għall-bejgħ forzat tal-proprjetà immobbli kkonċernata. L-individwi kkonċernati kienu għalhekk oġġezzjonaw għal din il-proċedura ta' qbid u, wara li l-oġġezzjoni tagħhom ġiet miċħuda, ippreżentaw appell quddiem l-Audiencia Provincial de Castellón (il-Qorti Provinċjali ta' Castellón, Spanja).

[50] Ara, iktar 'il fuq, fil-Parti I ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari", il-punt "1. Il-kamp ta' applikazzjoni tal-proċedura b'urġenza għal deċiżjoni preliminari".

Dik il-qorti spjegat li, għalkemm il-proċedura ċivili Spanjola [51] kienet tippermetti l-preżentata ta' appell mid-deċiżjoni li, filwaqt li tilqa' l-oġġezzjoni mressqa minn debitur, tagħlaq il-proċedura ta' qbid ipotekarju, l-istess proċedura ċivili, għall-kuntrarju, ma kinitx tippermetti lid-debitur li l-oġġezzjoni tiegħu tkun ġiet miċħuda jippreżenta appell mis-sentenza tal-ewwel istanza li tordna t-tkomplija tal-proċedura ta' eżekuzzjoni forzata. Madankollu, l-imsemmija qorti kellha dubji dwar il-kompatibbiltà ta' din il-leġiżlazzjoni nazzjonali mal-għan ta' protezzjoni tal-konsumaturi mfittex mid-Direttiva 93/13 [52], kif ukoll mad-dritt għal rimedju effettiv, irrikonoxxut fl-Artikolu 47 tal-Karta. F'dan id-dawl, hija enfasizzat li l-ftuħ tar-rimedju ta' appell għad-debituri seta' jkun iktar u iktar determinanti fid-dawl tal-fatt li ċerti klawżoli tal-kuntratt ta' self inkwistjoni setgħu jitqiesu li kienu inġusti, fis-sens tad-Direttiva 93/13.

F'dan il-kuntest, l-Audiencia Provincial de Castellón (il-Qorti Provinċjali ta' Castellón) talbet l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari filwaqt li enfasizzat li r-risposta tal-Qorti tal-Ġustizzja seta' jkollha konsegwenzi kontenzjużi importanti fi Spanja. Fil-fatt, f'kuntest ta' kriżi ekonomika, numru eċċezzjonali ta' persuni fiżiċi kienu s-suġġett ta' miżuri ta' qbid ipotekarju tar-residenzi tagħhom. Barra minn hekk, fir-rigward, b'mod speċifiku, tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali, l-oġġezzjoni mressqa ma kellhiex effett sospensiv u r-residenzi tagħhom setgħu jinbiegħu bi rkant saħansitra qabel ma l-Qorti tal-Ġustizzja tagħti d-deċiżjoni tagħha.

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja indika li kien minnu li minn ġurisprudenza stabbilita jirriżulta li n-numru kbir ta' persuni jew ta' sitwazzjonijiet legali potenzjalment ikkonċernati mid-deċiżjoni li kienet ser tingħata minn qorti tar-rinviju wara li tkun ressqet talba għal deċiżjoni preliminari quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja ma kienx ta' natura, bħala tali, li jikkostitwixxi ċirkustanza eċċezzjonali ta' natura li tiġġustifika l-użu ta' proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Madankollu, f'dan il-każ, minbarra n-numru ta' debituri kkonċernati, ir-riskju, għall-proprjetarju, li jitlef ir-residenza prinċipali tiegħu kien iqiegħdu, kif ukoll lill-familja tiegħu, f'sitwazzjoni partikolarment vulnerabbli. Dan il-fatt kien aggravat mill-kunsiderazzjoni li, jekk kellu jirriżulta li l-proċedura ta' eżekuzzjoni tkun ibbażata fuq kuntratt ta' self li jinkludi klawżoli inġusti li n-nullità tagħhom tiġi kkonstatata mill-qorti nazzjonali, in-nullità tal-proċedura ta' eżekuzzjoni marbuta magħhom tagħti lid-debitur inkwistjoni protezzjoni fil-forma ta' kumpens biss, u ma tippermettix l-istabbiliment mill-ġdid tas-sitwazzjoni preċedenti li biha kellu l-kwalità ta' proprjetarju tar-residenza tiegħu. Fid-dawl ta' dawn iċ-ċirkustanzi u tal-fatt li risposta mill-Qorti tal-Ġustizzja fl-iqsar żmien possibbli setgħet tillimita b'mod notevoli r-riskju li l-persuni kkonċernati jitilfu r-residenza tagħhom, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja laqa' t-talba għal proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari.

---

51 Il-Ley 1/2013, de medidas para reforzar la protección a los deudores hipotecarios, reestructuración de deuda y alquiler social (il-Liġi Nru 1/2013 dwar Miżuri Intiżi li Jsaħħu l-Protezzjoni tad-Debituri Ipotekarji, ir-Ristrutturazzjoni tad-Dejn u l-Kera Soċjali), tal-14 ta' Mejju 2013 (BOE Nru 116, tal-15 ta' Mejju 2013, p. 36373), li temenda l-Ley de enjuiciamiento civil (il-Kodiċi ta' Proċedura Ċivili), tas-7 ta' Jannar 2000 (BOE Nru 7, tat-8 ta' Jannar 2000, p. 575), emendata bid-decreto-ley 7/2013 de medidas urgentes de naturaleza tributaria, presupuestarias y de fomento de la investigación, el desarrollo y la innovación (id-Digriet Liġi Nru 7/2013 dwar Miżuri Urġenti ta' Natura Fiskali u Baġitarja u li Jippromwovi r-Riċerka, l-Iżvilupp u l-Innovazzjoni), tat-28 ta' Ġunju 2013 (BOE Nru 155, tad-29 ta' Ġunju 2013, p. 48767).

52 Direttiva 93/13/KEE.

Digriet tal-1 ta' Frar 2016, Davis et (C-698/15, EU:C:2016:70) [53]

"Proċedura mħaffa"

F'din il-kawża, persuni fiżiċi kienu qegħdin jikkontestaw il-legalità ta' leġiżlazzjoni Brittanika [54] li tawtorizza lis-Secretary of State for the Home Department (is-Segretarju tal-Istat għall-Affarijiet Interni, ir-Renju Unit) jobbliga lill-operaturi ta' telekomunikazzjonijiet pubbliċi jżommu d-data kollha dwar komunikazzjonijiet elettroniċi għal perijodu massimu ta' tnax-il xahar, filwaqt li kienet madankollu eskluża ż-żamma tal-kontenut ta' dawn il-komunikazzjonijiet. Dawn il-persuni qiesu li l-imsemmija leġiżlazzjoni nazzjonali kienet inkompatibbli mal-Artikoli 7 u 8 tal-Karta u ma kinitx tosserva r-rekwiżiti stabbiliti fis-sentenza Digital Rights Ireland *et* [55], li fiha l-Qorti tal-Ġustizzja kienet iddikjarat invalida d-Direttiva 2006/24 [56]. Peress li r-rikorsi tagħhom kienu ntlaqgħu fl-ewwel istanza, is-Segretarju tal-Istat għall-Affarijiet Interni appella quddiem il-Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (il-Qorti tal-Appell (Ingilterra u Wales) (Sezzjoni Ċivili), ir-Renju Unit). Din tal-aħħar għalhekk għamlet diversi domandi preliminari lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-portata tas-sentenza Digital Rights Ireland *et* [57].

F'dan il-kuntest, il-qorti tar-rinviju talbet ukoll l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Insostenn ta' din it-talba, minn naħa, hija indikat li kien ikun tajjeb li din it-talba għal deċiżjoni preliminari tingħaqad, jew tiġi ttrattata flimkien, mal-kawża Tele2 Sverige (C-203/15), li kienet pendenti quddiem il-Qorti tal-Ġustizzja. Min-naħa l-oħra, hija sostniet li l-leġiżlazzjoni Brittanika inkwistjoni kellha tiskadi fil-31 ta' Diċembru 2016 u li kien hemm inċertezza dwar il-portata tas-sentenza Digital Rights Ireland *et* [58] fir-rigward ta' kull leġiżlazzjoni li setgħet tiġi adottata mill-Istati Membri fil-qasam taż-żamma ta' data dwar il-komunikazzjonijiet elettroniċi.

Wara li kkonstata li l-leġiżlazzjoni inkwistjoni setgħet timplika ndħil serju fid-drittijiet fundamentali ggarantiti fl-Artikoli 7 u 8 tal-Karta, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja qies li l-għoti ta' risposta fi żmien qasir seta' effettivament ikun ta' natura li jneħħi l-inċertezzi li kellha l-qorti tar-rinviju fir-rigward ta' dan l-eventwali ndħil u ta' eventwali ġustifikazzjoni ta' dan l-indħil. Barra minn hekk, skont il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-perijodu ta' validità tal-imsemmija leġiżlazzjoni kien jiġġustifika wkoll, fid-dawl tal-ispirtu ta' kooperazzjoni li jikkaratterizza r-relazzjonijiet bejn il-qrati tal-Istati Membri u l-Qorti tal-Ġustizzja, risposta urġenti. Għal dawn ir-raġunijiet, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li jissuġġetta l-kawża għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari.

---

53 Ara wkoll is-sentenza tal-21 ta' Diċembru 2016 (Awla Manja), Tele2 Sverige u Watson *et* (C-203/15 u C-698/15, EU:C:2016:970).
54 Data Retention and Investigatory Powers Act 2014 (il-Liġi tal-2014 dwar iż-Żamma tad-Data u s-Setgħat ta' Investigazzjoni).
55 Sentenza tat-8 ta' April 2014 (Awla Manja), Digital Rights Ireland (C-293/12 u C-594/12, EU:C:2014:238).
56 Direttiva 2006/24/KE.
57 Sentenza tat-8 ta' April 2014, Digital Rights Ireland *et* (C-293/12 u C-594/12, EU:C:2014:238).
58 Sentenza tat-8 ta' April 2014, Digital Rights Ireland *et* (C-293/12 u C-594/12, EU:C:2014:238).

1.6. Stat ta' bżonn materjali

Sentenza tal-15 ta' Lulju 2021 (Awla Manja), The Department for Communities in Northern Ireland (C-709/20, EU:C:2021:602)

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Ċittadinanza tal-Unjoni – Ċittadin ta' Stat Membru mingħajr attività ekonomika li jirrisjedi fit-territorju ta' Stat Membru ieħor abbażi tad-dritt nazzjonali – L-ewwel paragrafu tal-Artikolu 18 TFUE – Nondiskriminazzjoni minħabba n-nazzjonalità – Direttiva 2004/38/KE – Artikolu 7 – Kundizzjonijiet għall-kisba ta' dritt ta' residenza ta' iktar minn tliet xhur – Artikolu 24 – Benefiċċji ta' għajnuna soċjali – Kunċett – Ugwaljanza fit-trattament – Ftehim dwar il-Ħruġ tar-Renju Unit tal-Gran Brittanja u l-Irlanda ta' Fuq – Perijodu ta' tranżizzjoni – Dispożizzjoni nazzjonali li teskludi mit-tgawdija tal-benefiċċju ta' għajnuna soċjali liċ-ċittadini tal-Unjoni li jkollhom dritt ta' residenza għal żmien determinat skont id-dritt nazzjonali – Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Artikoli 1, 7 u 24"

F'din il-kawża, il-persuna kkonċernata, li kellha nazzjonalità doppja, dik Kroata u dik Olandiża, kienet ilha mill-2018 tgħix fir-Renju Unit mingħajr ma teżerċita attività ekonomika hemmhekk, flimkien mas-sieħeb tagħha, ta' nazzjonalità Olandiża, u maż-żewġ uliedhom, sakemm marret tgħix f'ċentru ta' akkoljenza għal nisa msawwta. Hija ma kellha ebda riżorsi.

Fl-4 ta' Ġunju 2020, il-Home Office (il-Ministeru għall-Intern, ir-Renju Unit) taha dritt ta' residenza temporanja fir-Renju Unit, abbażi ta' sistema Brittanika ġdida applikabbli għaċ-ċittadini tal-Unjoni li jirrisjedu f'dan il-pajjiż, stabbilita fil-kuntest tal-ħruġ tar-Renju Unit mill-Unjoni. Fit-8 ta' Ġunju 2020, hija talbet għajnuna soċjali msejħa kreditu universali (Universal Credit) fl-Irlanda ta' Fuq, iżda t-talba tagħha ġiet miċħuda għaliex il-leġiżlazzjoni nazzjonali kienet teskludi liċ-ċittadini tal-Unjoni li kellhom dritt ta' residenza mogħti abbażi tas-sistema l-ġdida mill-kategorija ta' benefiċjarji potenzjali tal-kreditu universali.

L-Appeal Tribunal (Northern Ireland) (il-Qorti tal-Appell tal-Irlanda ta' Fuq, ir-Renju Unit), adita b'rikors kontra dan ir-rifjut, kellha dubju dwar l-eventwali inkompatibbiltà tal-liġi Brittanika dwar il-kreditu universali mal-projbizzjoni ta' diskriminazzjoni minħabba n-nazzjonalità, prevista fl-ewwel paragrafu tal-Artikolu 18 TFUE.

F'dan il-kuntest, dik il-qorti talbet l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari filwaqt li invokat l-urġenza manifesta ta' din il-kawża u s-sitwazzjoni finanzjarja diffiċli tal-persuna kkonċernata.

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja laqa' t-talba għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari abbażi tal-istat ta' bżonn materjali tal-persuna kkonċernata u ta' wliedha kif ukoll abbażi tal-impossibbiltà għal din tal-aħħar li tibbenefika, taħt id-dritt nazzjonali, mill-benefiċċji tal-assistenza soċjali.

1.7. Riskju ta' ħsara ambjentali gravi

Digriet tat-13 ta' April 2016, Pesce et (C-78/16 u C-79/16, EU:C:2016:251) [59]

"Proċedura mħaffa"

Fil-kuntest ta' programm ta' prevenzjoni kontra l-firxa tal-batterju *Xylella fastidiosa*, is-Servizio Agricoltura della Regione Puglia (id-Dipartiment tal-Agrikoltura tar-Reġjun ta' Puglia, l-Italja) kien ordna lil diversi proprjetarji ta' artijiet agrikoli jaqtgħu s-siġar taż-żebbuġ li kienu jinsabu fuq l-art tagħhom u li kienu meqjusa li kienu ġew infettati minn dan il-batterju, kif ukoll il-pjanti kollha ospitanti li kienu jinsabu f'żona ta' 100 metru madwar dawn is-siġar taż-żebbuġ. L-imsemmija proprjetarji għalhekk ippreżentaw rikorsi intiżi għall-annullament ta' dawn id-deċiżjonijiet ta' tneħħija, għar-raġuni li d-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni 2015/789 [60], li fuqha kienu bbażati dawn id-deċiżjonijiet, kienet tmur kontra l-prinċipji ta' proporzjonalità u ta' prekawzjoni, u kienet ivvizzjata minn nuqqas ta' motivazzjoni.

F'dawn iċ-ċirkustanzi, it-Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (il-Qorti Amministrattiva Reġjonali għal-Lazio, l-Italja), adita b'dawn ir-rikorsi, iddeċidiet li tissospendi temporanjament l-eżekuzzjoni tal-miżuri nazzjonali inkwistjoni u li tagħmel domanda lill-Qorti tal-Ġustizzja dwar il-konformità, mad-dritt tal-Unjoni, tad-Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni 2015/789.

Din il-qorti talbet ukoll li r-rinviju għal deċiżjoni preliminari tagħha jiġi suġġett għall-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. Insostenn ta' din it-talba, hija enfasizzat il-gravità tal-konsegwenzi li kienu ser jirriżultaw mill-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet ta' tneħħija tal-pjanti, u dan għad-detriment mhux biss tar-rikorrenti fil-kawża prinċipali iżda wkoll għall-pajsaġġ kollu, għall-attività ekonomika, għall-kwalità tal-ilma ta' taħt l-art, għall-katina agroalimentari u għas-saħħa pubblika. Bl-istess mod, dawn id-deċiżjonijiet ma setgħux jiġu kklassifikati bħala provviżorji peress li l-effett tagħhom kien wieħed definittiv u irreversibbli fuq l-ekosistema tal-pjanti inkwistjoni.

Il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja laqa' t-talba għal proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari. F'dan id-dawl, huwa kkonstata, minn naħa, li l-proroga tas-sospensjoni tal-eżekuzzjoni tad-deċiżjonijiet ta' tneħħija tal-pjanti inkwistjoni setgħet tikkontribwixxi għall-firxa tal-batterju *Xylella* fl-Unjoni u, min-naħa l-oħra, li l-implimentazzjoni ta' dawn id-deċiżjonijiet setgħet timplika konsegwenzi irrimedjabbli għall-ekosistema u setgħet tikkawża dannu irreversibbli għar-rikorrenti.

[59] Ara wkoll is-sentenza tad-9 ta' Ġunju 2016, Pesce *et* (C-78/16 u C-79/16, EU:C:2016:428).

[60] Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2015/789 tat-18 ta' Mejju 2015 fir-rigward ta' miżuri li jipprevjenu l-introduzzjoni u t-tixrid fl-Unjoni ta' *Xylella fastidiosa* (Wells *et al*) (ĠU 2015, L 125, p. 36).

Digriet tal-11 ta' Ottubru 2017, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (C-441/17, EU:C:2017:794)

"Proċedura mħaffa"

Il-Kummissjoni talbet lill-Qorti tal-Ġustizzja tikkonstata li r-Repubblika tal-Polonja kienet naqset milli twettaq ċerti obbligi tagħha taħt id-Direttivi 92/43 [61] (magħrufa bħala d-"Direttiva dwar il-habitats") u 2009/147 [62] (magħrufa bħala d-"Direttiva dwar l-għasafar"), minħabba l-operazzjonijiet ta' ġestjoni forestali previsti fil-foresta ta' Białowieża ("Puszcza Białowieska"), waħda mill-foresti naturali li jinsabu fl-aħjar stat ta' konservazzjoni fl-Ewropa, li hija inkluża fil-lista tal-patrimonju mondjali tal-Organizzazzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Edukazzjoni, ix-Xjenza u l-Kultura (Unesco). B'mod iktar preċiż, filwaqt li invoka l-firxa ta' insett li jikkawża ħsara (il-ħanfus saprossiliku), il-Minister Środowiska (il-Ministru għall-Ambjent, il-Polonja) kien approva emenda tal-pjan ta' ġestjoni forestali, emenda li ppermettiet żieda fl-isfruttament tal-injam kif ukoll operazzjonijiet fiż-żoni li fihom sa dak iż-żmien kien eskluż kull intervent. F'dan il-kuntest, kienet diġà bdiet it-tneħħija ta' diversi siġar.

F'dan il-każ, fl-ewwel lok, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja kien diġà aċċetta t-talba tal-Kummissjoni li din il-kawża tiġi suġġetta għal trattament bi prijorità. Fit-tieni lok, b'applikazzjoni tal-Artikolu 160(7) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, il-Viċi President tal-Qorti tal-Ġustizzja kien ordna lir-Repubblika tal-Polonja tissospendi l-eżekuzzjoni tal-operazzjonijiet ta' ġestjoni forestali inkwistjoni sal-għoti tad-digriet li jagħlaq il-proċedura għal miżuri provviżorji miftuħa mill-Kummissjoni [63]. Minkejja dan, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda wkoll li japplika *ex officio* l-proċedura mħaffa. F'dan id-dawl, huwa kkonstata li t-tilwima bejn il-Kummissjoni u r-Repubblika tal-Polonja kienet timplika riskji imminenti u potenzjalment gravi għall-ambjent. Fil-fatt, minn naħa, skont ir-Repubblika tal-Polonja, il-proroga tas-sospensjoni tal-imsemmija operazzjonijiet ta' ġestjoni forestali setgħet tikkontribwixxi għall-firxa tal-insett li jikkawża ħsara, li kienet ser twassal għal impatt profond fuq l-ekosistema tal-foresta ta' Białowieża u, għaldaqstant, kienet ser tikkawża ħsara ambjentali li setgħet tkun ta' theddida diretta għall-ħajja u għas-saħħa tal-bniedem. Min-naħa l-oħra, skont il-Kummissjoni, l-implimentazzjoni ta' dawn l-operazzjonijiet setgħet tikkawża konsegwenzi irriversibbli fuq il-habitats naturali u fuq l-ispeċi ta' annimali, koperti mid-Direttiva dwar il-habitats u mid-Direttiva dwar l-għasafar, li għall-konservazzjoni tagħhom il-foresta ta' Białowieska kienet ġiet iddikjarata bħala sit Natura 2000. F'dawn iċ-ċirkustanzi, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja qies li risposta fl-iqsar żmien possibbli dwar il-konformità, mad-dritt tal-Unjoni, ta' dawn l-operazzjonijiet ta' ġestjoni forestali setgħet tillimita r-riskji li setgħu jirriżultaw kemm mill-proroga tas-sospensjoni tagħhom u kemm mill-implimentazzjoni tagħhom.

---

61 Direttiva 92/43/KEE.

62 Direttiva 2009/147/KE.

63 Ara, iktar 'il quddiem, dejjem fil-Parti II ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura mħaffa", il-punt intitolat "2. Ir-relazzjoni bejn il-proċedura mħaffa fil-kuntest ta' rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu u l-miżuri provviżorji adottati fi proċeduri għal miżuri provviżorji".

1.8. Riskju ta' impunità f'numru kbir ta' kawżi

***Sentenza tal-21 ta' Diċembru 2021 (Awla Manja), Euro Box Promotion et (C-357/19, C-379/19, C-547/19, C-811/19 u C-840/19,** EU:C:2021:1034)*

"Rinviju għal deċiżjoni preliminari – Deċiżjoni 2006/928/KE – Mekkaniżmu għall-kooperazzjoni u l-verifika tal-progress li sar mir-Rumanija sabiex tikseb ċerti punti ta' riferiment speċifiċi fir-riforma tas-sistema ġudizzjarja u l-ġlieda kontra l-korruzzjoni – Natura u effetti legali – Natura obbligatorja għar-Rumanija – Stat tad-dritt – Indipendenza tal-membri tal-ġudikatura – It-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE – Artikolu 47 tal-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-Unjoni Ewropea – Ġlieda kontra l-korruzzjoni – Protezzjoni tal-interessi finanzjarji tal-Unjoni – Artikolu 325(1) TFUE – Konvenzjoni 'PIF' – Proċeduri kriminali – Sentenzi tal-Curtea Constituțională (il-Qorti Kostituzzjonali, ir-Rumanija) dwar il-legalità tal-produzzjoni ta' ċerti provi u l-kompożizzjoni tal-kulleġġi ġudikanti fi kwistjonijiet ta' korruzzjoni gravi – Obbligu għall-imħallfin nazzjonali li jagħtu effett sħiħ lid-deċiżjonijiet tal-Curtea Constituțională (il-Qorti Kostituzzjonali) – Responsabbiltà dixxiplinari tal-imħallfin fil-każ ta' nuqqas ta' osservanza ta' dawn id-deċiżjonijiet – Setgħa li jitħallew mhux applikati deċiżjonijiet tal-Curtea Constituțională (il-Qorti Kostituzzjonali) li ma jikkonformawx mad-dritt tal-Unjoni – Prinċipju ta' supremazija tad-dritt tal-Unjoni"

Fil-Kawżi C-357/19, C-547/19, C-811/19 u C-840/19, l-Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie (il-Qorti Għolja tal-Kassazzjoni u tal-Ġustizzja, ir-Rumanija, iktar 'il quddiem il-"QGħKĠ") kienet ikkundannat lil diversi persuni, inklużi ex parlamentari u ministri, għal reati ta' frodi tal-VAT, kif ukoll ta' korruzzjoni u ta' xiri ta' influwenza, b'mod partikolari fir-rigward tal-ġestjoni ta' fondi Ewropej. Il-Curtea Constituțională (il-Qorti Kostituzzjonali, ir-Rumanija) annullat dawn id-deċiżjonijiet minħabba l-kompożizzjoni illegali tal-kulleġġi ġudikanti, minħabba, minn naħa, li l-kawżi li fuqhom il-QGħKĠ kienet iddeċidiet fl-ewwel istanza kellhom jiġu deċiżi permezz ta' kulleġġ speċjalizzat fil-qasam tal-korruzzjoni u, min-naħa l-oħra, li, fil-kawżi li fuqhom il-QGħKĠ kienet iddeċidiet fl-appell, l-imħallfin kollha tal-kulleġġ ġudikanti kellhom jinħatru permezz ta' tlugħ bix-xorti.

Fil-Kawża C-379/19, kienu nbdew proċeduri kriminali quddiem it-Tribunalul Bihor (il-Qorti tal-Kontea ta' Bihor, ir-Rumanija) kontra diversi persuni akkużati b'reati ta' korruzzjoni u ta' xiri ta' influwenza. Fil-kuntest ta' talba għall-esklużjoni ta' provi, dik il-qorti kienet ikkonfrontata bl-applikazzjoni ta' ġurisprudenza tal-Qorti Kostituzzjonali li ddikjarat antikostituzzjonali l-ġbir ta' provi fil-qasam kriminali mwettaq bil-parteċipazzjoni tas-servizz Rumen tal-informazzjoni, li kien wassal għall-esklużjoni retroattiva tal-provi kkonċernati mill-proċedura kriminali.

It-tilwimiet fil-kawżi prinċipali kienu jagħmlu parti mill-kontinwazzjoni tar-riforma tal-ġustizzja fil-qasam tal-ġlieda kontra l-korruzzjoni fir-Rumanija, li kienet diġà s-suġġett ta'

sentenza preċedenti tal-Qorti tal-Ġustizzja [64]. Il-qrati tar-rinviju kellhom dubju dwar jekk l-applikazzjoni tal-ġurisprudenza li tirriżulta minn diversi deċiżjonijiet tal-Qorti Kostituzzjonali dwar ir-regoli tal-proċedura kriminali applikabbli fil-qasam tal-frodi u tal-korruzzjoni setgħetx twassal għal ksur tad-dritt tal-Unjoni, b'mod partikolari tad-dispożizzjonijiet ta' dan id-dritt intiżi li jipproteġu l-interessi finanzjarji tal-Unjoni, il-garanzija tal-indipendenza tal-membri tal-ġudikatura u l-valur tal-Istat tad-dritt, kif ukoll il-prinċipju ta' supremazija tad-dritt tal-Unjoni.

Il-qrati tar-rinviju fil-Kawżi C-357/19, C-379/19, C-811/19 u C-840/19 talbu l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa għal deċiżjoni preliminari billi sostnew li s-sitwazzjoni tal-persuni suġġetti għal investigazzjoni fil-kuntest tal-proċeduri fil-kawżi prinċipali kienet teħtieġ risposta fi żmien qasir. Fir-rigward, b'mod iktar partikolari, tal-Kawżi C-357/19, C-811/19 u C-840/19, huma sostnew ukoll li l-mogħdija taż-żmien setgħet tikkomprometti l-eventwali eżekuzzjoni tal-piena.

Fir-rigward tal-Kawżi C-357/19 u C-379/19, il-Qorti tal-Ġustizzja ddeċidiet li ma kienx hemm lok li din it-talba tintlaqa'. Madankollu, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li dawn il-kawżi kellhom jiġu ttrattati bi prijorità, b'applikazzjoni tal-Artikolu 53(3) tar-Regoli tal-Proċedura.

Għall-kuntrarju, fir-rigward tal-Kawżi C-811/19 u C-840/19, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja rrileva li dawn il-kawżi tal-aħħar, meta kkunsidrati flimkien mal-Kawżi C-357/19 u C-379/19, kienu juru li kien hemm inċertezza fi ħdan il-qrati Rumeni dwar l-interpretazzjoni u l-applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni f'numru kbir ta' kawżi li jaqgħu taħt id-dritt kriminali u li fihom kienu inkwistjoni l-iskadenza tat-terminu ta' preskrizzjoni u, għalhekk, riskju ta' impunità. F'dawn iċ-ċirkustanzi, u fid-dawl tal-istat li fih kienu waslu l-Kawżi C-357/19, C-379/19 u C-547/19, li kienu jqajmu kwistjonijiet simili dwar l-interpretazzjoni tad-dritt tal-Unjoni, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja ddeċieda li jissottometti l-Kawżi C-811/19 u C-840/19 għall-proċedura mħaffa.

[64] Sentenza tat-18 ta' Mejju 2021, Asociaţia "Forumul Judecătorilor din România" *et* (C-83/19, C-127/19, C-195/19, C-291/19, C-355/19 u C-397/19, EU:C:2021:393).

2. Ir-relazzjoni bejn il-proċedura mħaffa fil-kuntest ta’ rikors għal nuqqas ta’ twettiq ta’ obbligu u l-miżuri provviżorji adottati fi proċeduri għal miżuri provviżorji

Digriet tal-11 ta’ Ottubru 2017, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (C-441/17, EU:C:2017:794)

“Proċedura mħaffa”

Kif issemma iktar ’il fuq [65], il-Kummissjoni kienet ippreżentat rikors għal nuqqas ta’ twettiq ta’ obbligu kontra r-Repubblika tal-Polonja, intiż li jiġi kkonstatat li din tal-aħħar kienet naqset milli twettaq l-obbligi tagħha taħt id-Direttiva dwar il-habitats u taħt id-Direttiva dwar l-għasafar. F’dan il-kuntest, il-Kummissjoni ressqet talba għal miżuri provviżorji, taħt l-Artikolu 279 TFUE u taħt l-Artikolu 160(2) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, bil-għan li jiġu ordnati miżuri provviżorji fl-istennija tas-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja fuq il-mertu.

Il-Kummissjoni talbet ukoll, taħt l-Artikolu 160(7) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, li dawn il-miżuri provviżorji jiġu ordnati saħansitra qabel ma r-Repubblika tal-Polonja tippreżenta l-osservazzjonijiet tagħha, u dan minħabba r-riskju ta’ ħsara serja u irreparabbli għall-habitats u għall-integrità tas-sit Natura 2000 Puszcza Białowieska. Il-Viċi President tal-Qorti tal-Ġustizzja laqa’ din it-talba u ordna lir-Repubblika tal-Polonja tissospendi, ħlief fil-każ ta’ theddida għas-sigurtà pubblika, l-eżekuzzjoni tal-operazzjonijiet ta’ ġestjoni forestali inkwistjoni, sal-għoti tad-digriet li jagħlaq il-proċedura għal miżuri provviżorji (digriet tas-27 ta’ Lulju 2017, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja, C-441/17 R, EU:C:2017:622).

Fir-rigward tar-relazzjoni bejn it-talba għal miżuri provviżorji u l-proċedura mħaffa, applikata *ex officio* mill-President tal-Qorti tal-Ġustizzja, dan tal-aħħar indika li, għalkemm kien minnu li l-Qorti tal-Ġustizzja kienet għadha adita bit-talba għal miżuri provviżorji, xorta waħda baqa’ l-fatt li s-suġġett u l-kundizzjonijiet tal-implimentazzjoni tagħha u dawk tal-proċedura mħaffa ma kinux identiċi. Issa, f’dan il-każ, kien jidher, bla ħsara għad-digriet li jagħlaq il-proċedura għal miżuri provviżorji, li l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa kienet iġġustifikata min-natura ta’ din il-kawża (għar-raġunijiet esposti, iktar ’il fuq, fil-punt “1.7 Riskju ta’ ħsara ambjentali gravi”).

65 Ara, iktar ’il fuq, dejjem fil-Parti II ta’ dan id-dokument, intitolata “Il-proċedura mħaffa”, il-punt intitolat “1.7 Ir-riskju ta’ ħsara ambjentali gravi”.

Digriet tal-15 ta' Novembru 2018, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja (C-619/18, EU:C:2018:910)

"Proċedura mħaffa"

Kif issemma iktar 'il fuq [66], il-Kummissjoni kienet ippreżentat rikors għal nuqqas ta' twettiq ta' obbligu kontra r-Repubblika tal-Polonja intiż li jiġi kkonstatat li, bl-adozzjoni reċenti tal-Liġi dwar is-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema, il-Polonja), din tal-aħħar kienet naqset milli twettaq l-obbligi tagħha taħt it-tieni subparagrafu tal-Artikolu 19(1) TUE u taħt l-Artikolu 47 tal-Karta. F'dan il-kuntest, il-Kummissjoni ressqet talba għal miżuri provviżorji fuq il-bażi tal-Artikolu 279 TFUE u tal-Artikolu 160(2) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, bil-għan li jiġu ordnati miżuri provviżorji fl-istennija tas-sentenza tal-Qorti tal-Ġustizzja fuq il-mertu.

Barra minn hekk, il-Kummissjoni talbet, taħt l-Artikolu 160(7) tar-Regoli tal-Proċedura tal-Qorti tal-Ġustizzja, li dawn il-miżuri provviżorji jiġu ordnati saħansitra qabel ma r-Repubblika tal-Polonja tippreżenta l-osservazzjonijiet tagħha, u dan minħabba r-riskju immedjat ta' ħsara gravi u irreparabbli fir-rigward tal-prinċipju ta' protezzjoni ġudizzjarja effettiva fil-kuntest tal-applikazzjoni tad-dritt tal-Unjoni. Il-Viċi Presidenta tal-Qorti tal-Ġustizzja laqgħet din it-talba. B'hekk, hija ordnat lir-Repubblika tal-Polonja, immedjatament u sal-għoti tad-digriet li jagħlaq il-proċedura għal miżuri provviżorji, l-ewwel nett, tissospendi l-applikazzjoni ta' ċerti dispożizzjonijiet tal-Liġi dwar is-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema); it-tieni nett, tieħu kull miżura meħtieġa sabiex tiżgura li l-Imħallfin tas-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema) ikkonċernati mill-imsemmija liġi jkunu jistgħu jeżerċitaw il-funzjonijiet tagħhom fl-istess pożizzjoni, filwaqt li jgawdu mill-istess status u mill-istess drittijiet u kundizzjonijiet tal-impjieg li kellhom fid-data tad-dħul fis-seħħ ta' din il-liġi; it-tielet nett, tastjeni milli tieħu kull miżura ta' ħatra ta' Mħallfin fis-Sąd Najwyższy (il-Qorti Suprema), kif ukoll kull miżura intiża li taħtar l-ewwel president il-ġdid ta' din il-qorti jew li tindika l-persuna responsabbli sabiex tmexxi l-imsemmija qorti minflok l-ewwel president tagħha; ir-raba' nett, tikkomunika lill-Kummissjoni, kull xahar, il-miżuri kollha adottati sabiex tikkonforma ruħha ma' dan id-digriet (digriet tad-19 ta' Ottubru 2018, Il-Kummissjoni vs Il-Polonja, C-619/18 R, EU:C:2018:852).

Fir-rigward tar-relazzjoni bejn it-talba għal miżuri provviżorji u t-talba għal proċedura mħaffa, applikata *ex officio* mill-President tal-Qorti tal-Ġustizzja, dan tal-aħħar ikkonstata li għalkemm kien minnu li l-Qorti tal-Ġustizzja kienet għadha adita bit-talba għal miżuri provviżorji, il-Viċi Presidenta tal-Qorti tal-Ġustizzja kienet adottat il-miżuri provviżorji mitluba mill-Kummissjoni, li kienu jipproduċu l-effetti tagħhom sal-għoti tad-digriet li jagħlaq il-proċedura għal miżuri provviżorji. Għaldaqstant, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja indika li fil-każ li l-Qorti tal-Ġustizzja żżomm, fid-digriet li kellu jingħata, il-miżuri provviżorji adottati fl-istennija ta' dan id-digriet, ir-Repubblika tal-Polonja stess kien ikollha kull interess li l-proċedura fil-mertu f'din il-kawża tingħalaq fl-iqsar żmien

[66] Ara, iktar 'il fuq, dejjem fil-Parti II ta' dan id-dokument, intitolata "Il-proċedura mħaffa", il-punt intitolat "1.2 Il-gravità partikolari tal-inċertezza legali li tkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari".

possibbli, sabiex jintemmu l-imsemmija miżuri u sabiex il-kwistjonijiet imqajma minn din il-kawża jiġu deċiżi b'mod definittiv. Barra minn hekk, il-President tal-Qorti tal-Ġustizzja enfasizza li, fi kwalunkwe każ, is-suġġett u l-kundizzjonijiet tal-implimentazzjoni tat-talba għal miżuri provviżorji u dawk tal-proċedura mħaffa ma kinux identiċi. Issa, f'dan il-każ, kien jidher, bla ħsara għad-deċiżjonijiet meħuda fid-digriet li jagħlaq il-proċedura għal miżuri provviżorji, li l-applikazzjoni tal-proċedura mħaffa kienet iġġustifikata min-natura ta' din il-kawża (għar-raġunijiet esposti, iktar 'il fuq, fil-punt "1.2 Gravità partikolari tal-inċertezza legali li tkun is-suġġett tar-rinviju għal deċiżjoni preliminari").

IL-QORTI TAL-ĠUSTIZZJA
TAL-UNJONI EWROPEA

Direttorat tar-Riċerka u d-Dokumentazzjoni

Settembru 2024